

PUBLIEKSPARTICIPATIE EN DE DIGITALE TOOLS

EEN ONDERZOEK NAAR DE BESCHIKBAARHEID, HET GEBRUIKSGEMAK EN DE EFFECTIVITEIT

HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen
Onderwijsboulevard 221
Postbus 90108
5200 MA 's-Hertogenbosch
Telefoon: (088) 890 36 37

PUBLIEKSPARTICIPATIE EN DE DIGITALE TOOLS

EEN ONDERZOEK NAAR DE BESCHIKBAARHEID,
HET GEBRUIKSGEMAK EN DE EFFECTIVITEIT

Projectcode:	18200108
Opdrachtgever: Contactpersoon:	Ruimteschepper / Smarticipatie Douwe Blanksma Wyko Coopman
Projectleider:	Marien de Bakker
Inhoudelijk experts:	Michiel Jellema Paulo van Breugel
Projectmedewerkers:	Rick Heger Michelle Smedts
Met bijdrage van:	Mark van Ginneken
Plaats: Datum:	's-Hertogenbosch 3 juli 2018

has

SMARTICIPATIE

VOORWOORD

Voor u ligt de rapportage 'Participatie en de tools', dat een onderzoek naar effectief digitaal toolgebruik ten behoeve van publieksparticipatie is. Dit rapport is geschreven in het kader van het afstuderen aan de opleiding Geo Media & Design van de HAS Hogeschool te 's-Hertogenbosch. In opdracht van de organisatie Ruimteschepper (en diens handelsnaam Smarticipatie) zijn wij, Rick Heger en Michelle Smedts, met een bijdrage aan de digitale toolanalyse van Mark van Ginneken, van 5 februari 2018 tot en met 3 juli 2018 bezig geweest met het uitvoeren van het onderzoek en het ontwikkelen van verschillende eindproducten.

Hierbij bedanken wij Douwe Blanksma & Wyko Coopman van Ruimteschepper / Smarticipatie en Marien de Bakker van de HAS Hogeschool voor het mogelijk maken van het project. Daarnaast bedanken we de projectleider, Marien de Bakker, voor alle hulp en fijne begeleiding gedurende het onderzoek. Ook de interne inhoudelijke experts, Michiel Jellema en Paulo van Breugel bedanken wij hartelijk voor hun expertise.

Verder willen we alle andere personen bedanken, waarmee wij tijdens het onderzoek in gesprek zijn geweest.

Rick Heger en Michelle Smedts, met bijdrage van Mark van Ginneken

's-Hertogenbosch, 3 juli 2018

SAMENVATTING

Door de digitaliserende samenleving komen er steeds meer digitale tools, communicatie- en visualisatiemiddelen ten behoeve van participatie op de markt. Daarnaast wordt in 2021, door middel van de Omgevingswet, participatie binnen processen en/of projecten in de leefomgeving vastgelegd in wet- en regelgeving (Rijksoverheid, 2013). Echter is het voor veel overheidsinstanties nog onduidelijk welke digitale tools een participatieproces effectiever laten verlopen. Bovendien is het voor overheidsinstanties onbekend wanneer een participatieproces in het algemeen effectief is geweest.

Eén van de doelstellingen van het onderzoek is het waarderen van digitale tools ten behoeve van participatie. De tweede doelstelling is het ontwikkelen van een evaluatiemethode voor overheidsinstanties om een participatieproces te evalueren. Om deze twee doelstellingen te behalen, is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *Welke tools ten behoeve van publieksparticipatie zijn effectief in verschillende fases van een participatieproces?*

Participatie is een complex onderwerp met een dosis emotionele waarde, wat afhankelijk van de context verschillende definities kent. In dit onderzoek wordt de term publieksparticipatie gehanteerd, dat als volgt wordt gedefinieerd: Het proces waarbij alle belanghebbenden in verschillende mate deelnemen aan de participatiefases (informereren, consulteren, betrekken, samenwerken en machtigen) van de planning en besluitvorming van een ruimtelijk project in de leefomgeving. Het doel is om samen tot (beleids)keuzes te komen, die overeenstemmen met behoeften en interesses van de belanghebbenden. Dit begrip stimuleert de samenwerking tussen overheid, burger en alle overige belanghebbenden (maatschappelijke organisaties en overige groepen)). Deze partijen worden door dit begrip niet meer als aparte partijen gezien. Publieksparticipatie wordt gezien als een continuüm, waarin de diverse

participatiefases van een participatieproces geen duidelijke grenzen kennen.

Door middel van meerdere soorten kwalitatief onderzoek is antwoord gegeven worden op de hoofdvraag. Dit was een iteratief proces, bestaande uit deskresearch, fieldresearch en een pilotstudie.

Naast participatieprocessen zijn digitale tools ten behoeve van participatieprocessen te allen tijde maatwerk. De inzet van digitale tools kan de effectiviteit van een participatieproces verhogen. Deze tools kennen verschillende gebruikswijzen in een participatieproces, namelijk tijdens een fysieke bijeenkomst of zelfstandig in het proces. De inzet van de digitale tool heeft invloed op de participatiefase die bereikt kan worden. Wanneer de digitale tool ingezet wordt gedurende een fysieke bijeenkomst kan een andere participatiefase behaald worden, dan wanneer deze zelfstandig in het proces wordt ingezet. Door middel van een digitale tool te combineren met een fysieke bijeenkomst, hebben burgers de mogelijkheid om meer invloed op het beleid uit te oefenen. Dit betekent dat een participatiefase wordt bereikt die verder in het participatiecontinuüm ligt. Een verdere fase in het participatiecontinuüm betekent niet direct dat het beter is, aangezien de participatiefase afhangt van de vooraf gestelde doelen van het participatieproces.

Een soort digitale tool, waarbij de meningen en behoeften van burgers met locatie intelligentie en digitale kaarten worden gecombineerd, zijn samengevat met de term PPGIS. PPGIS staat voor Public Participation Geographical Information System (Rambaldi, 2018). De reden dat GIS bij participatie wordt ingezet, is omdat ruimtelijke vraagstukken het best aangepakt kunnen worden met een ruimtelijke en visuele benadering (Schlossberg & Shuford, 2005).

In dit onderzoek zijn 23 digitale tools gewaardeerd vanuit het oogpunt van een respondent (burger) en een inrichter (overheid). Hieruit kan worden gesuggereerd dat digitale tools effectiever in gebruik zijn voor de respondent dan voor de inrichter. De digitale tools ten behoeve van publieksparticipatie, die het effectiefst zijn in de verschillende participatiefases zijn als volgt:

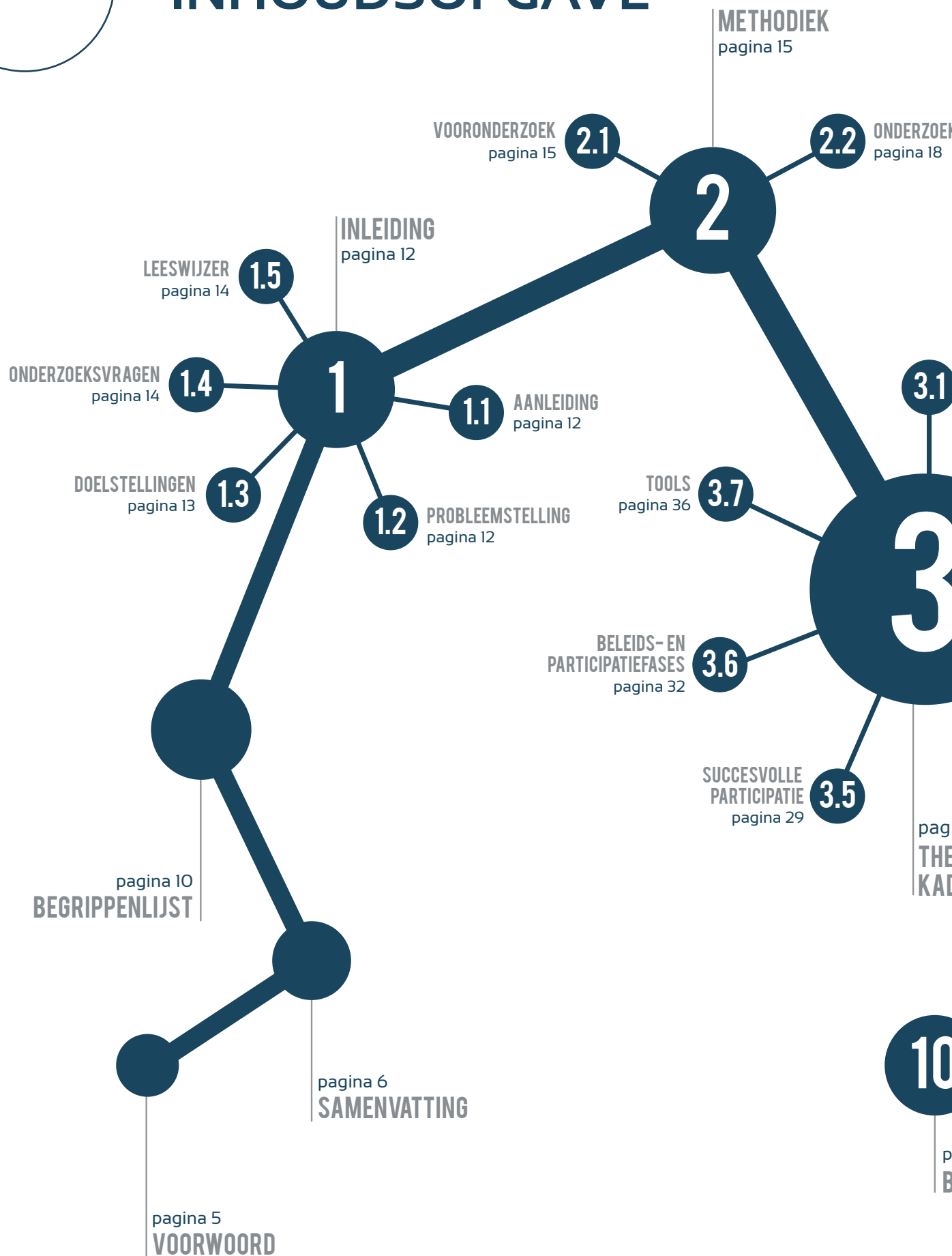
Informereren : ArcGIS Hub & StoryMap
Consulteren : Survey123
Betrekken : Maptionnaire & Bāsta Platsen
Samenwerken : Maptionnaire
Machtigen : Minecraft & Serious Game
Ludanta

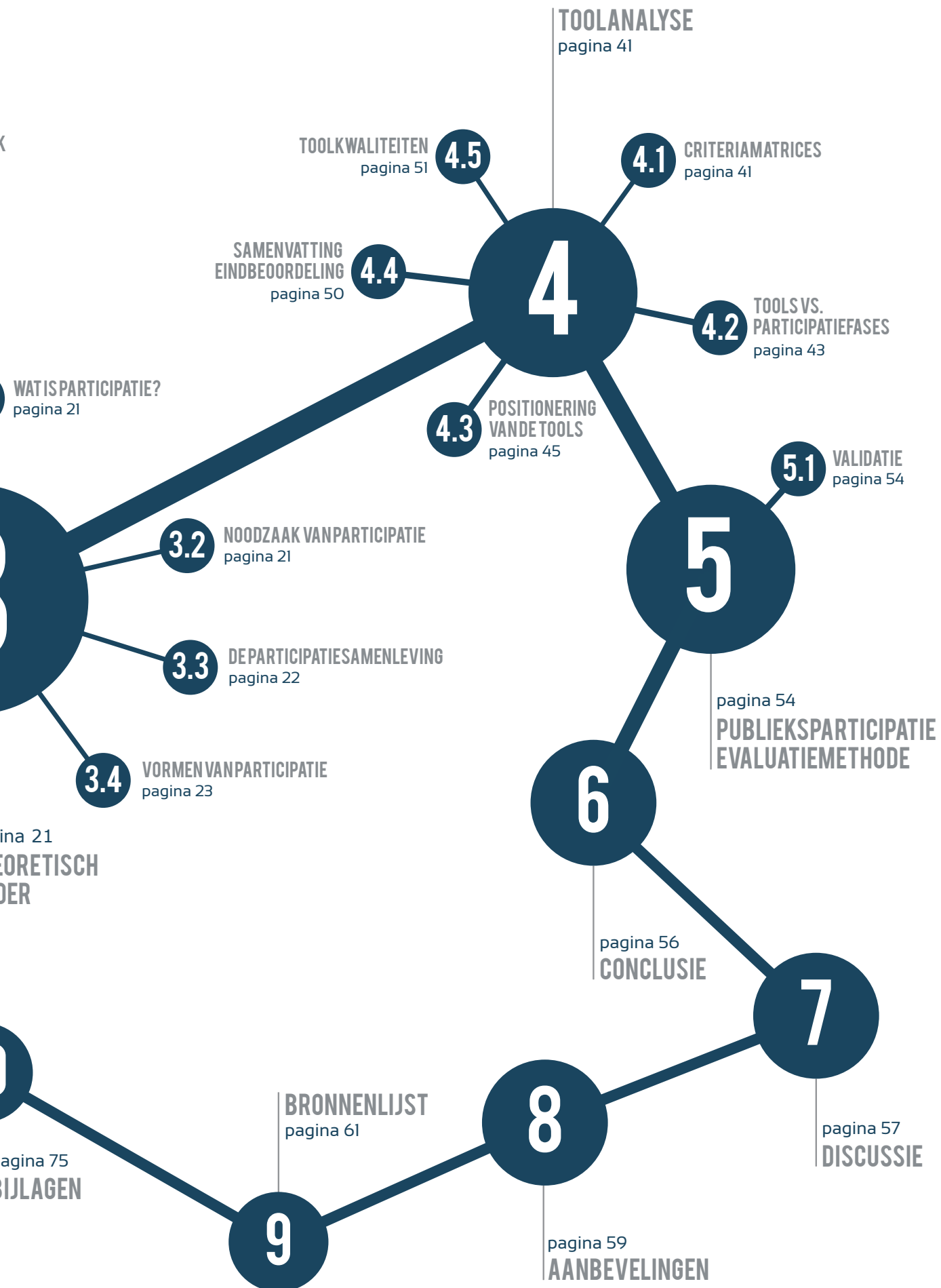
Kijkend naar de huidige participatieprocessen in de leefomgeving, kan worden vastgesteld dat deze niet of nauwelijks worden geëvalueerd. In dit onderzoek is hiervoor de Publieksparticipatie Evaluatiemethode ontwikkeld, met als doel om een participatieproces vanuit twee partijen te evalueren; de burger (respondent) en overheid (inrichter). In deze evaluatiemethode wordt er rekening gehouden met de verschillende belangen van beide bovengenoemde partijen. De Publieksparticipatie Evaluatiemethode geeft inzicht in hoeverre er aan de verwachtingen van deze beide partijen zijn voldaan.

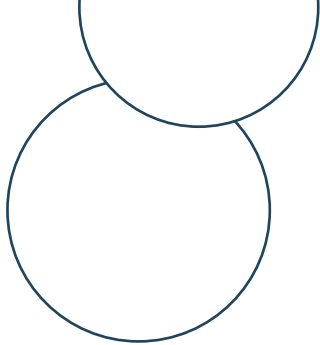
Een kanttekening bij dit onderzoek is dat op dit moment gefocust wordt op participatie in de leefomgeving. Als er bijvoorbeeld op politieke of sociale participatie wordt gefocust, kunnen de resultaten mogelijk anders zijn. Om deze reden zijn de resultaten van het onderzoek alleen een aanvulling op participatieprocessen die zich afspelen in de leefomgeving.

Eventueel verdiepingsonderzoek zou zich kunnen richten op het uitbreiden van de waardering van de digitale tools. Daarnaast zou eventueel verdiepingsonderzoek zich kunnen richten op het verder valideren van de Publieksparticipatie Evaluatiemethode en het aantonen van de toegevoegde waarde voor een groter publiek.

INHOUDSOPGAVE

BEGRIPPENLIJST

Begrip	Definitie/verklaring
Belanghebbenden	Iedereen die in verschillende mate belang heeft om aan een participatieproces deel te nemen
Burger	Een inwoner van een gemeente of land
Burgerparticipatie	Een proces waarbij de burgers, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties actief betrokken worden door de overheid om de zorgen, behoeften en waarden te delen en om samen tot de ontwikkeling, uitvoering en/of evaluatie van beleid te komen
Inrichter	Een persoon van een overheidsinstantie die een digitale tool opstelt
Overheidsparticipatie	Een proces tussen burgers, bedrijven, (maatschappelijke) organisaties en de overheid, waarbij de samenleving de initiatiefnemer is van het proces en de overheid de faciliterende rol inneemt
Overige belanghebbenden	Onder overige belanghebbenden vallen bedrijven, (maatschappelijke) organisaties en overige groepen
Participatie	Een actieve deelname van belanghebbenden in (maatschappelijke) besluiten in de leefomgeving.
Participatiemethode	Een fysieke bijeenkomst waar verschillende belanghebbenden deelnemen aan een participatieproces door middel van bijvoorbeeld een burgertop, inspiratiebezoek en focusgroep
Publiek	Onder het publiek vallen de burgers, de overheid en overige belanghebbenden
Publieksparticipatie	Een proces waarbij alle belanghebbenden in verschillende mate deelnemen aan de verschillende fases van de planning en besluitvorming van een ruimtelijk project in de leefomgeving, om samen tot (beleids)keuzes te komen, die overeenstemmen met behoeften en interesses van de belanghebbenden. Hierbij vindt er een interactie plaats tussen de verschillende belanghebbenden
Respondent	Een belanghebbende die deelneemt aan een participatieproces

Copy

Paste

Delete

Identify

Zoom In

Pan To

Clear

1.1 AANLEIDING

Het bevolkingsaantal van Nederland stijgt, er moeten honderdduizenden woningen bijgebouwd worden en de infrastructuur groeit, waardoor de hoeveelheid ruimte alsmaar schaarser wordt. Het schaarser worden van de ruimte vraagt om het slimmer omgaan met de openbare ruimte. De veranderingen en verbeteringen hierin hebben invloed op de woon- en leefomgeving van de burger (VNO-NCW, MKB-Nederland, & LTO Nederland, 2017). De digitalisering en het daarbij horend mondiger worden van de burger zorgt ervoor dat initiatieven steeds vaker opgezet worden door de 'gewone burger'. Ook willen zij actiever betrokken worden bij processen en/of projecten in de leefomgeving (Vriesema, 2014). Wet- en regelgeving zijn noodzakelijk om deze veranderingen en verbeteringen uit te kunnen voeren. Deze wet- en regelgeving wordt waarschijnlijk vanaf 2021 vastgelegd in de zogeheten Omgevingswet, wat als doel heeft om de regels voor ruimtelijke ontwikkeling te vereenvoudigen en samen te voegen (Rijksoverheid, 2013). Een belangrijke pijler van de Omgevingswet is participatie. Vroegtijdig samenwerken vergroot de kwaliteit van oplossingen (Rijksoverheid, 2017).

De Nederlandse maatschappij is aan het digitaliseren. Er wordt tegenwoordig al gesproken van de digitale samenleving, aangezien de voorziening van digitale informatie steeds verder oprukt binnen de maatschappij (Vereniging van Universiteiten, 2017). Dit hangt samen met de ontwikkeling van het bezit van apparatuur om te internetten en aan de digitale samenleving deel te nemen. Deze ontwikkeling vindt over de gehele lengte van de samenleving plaats, van jong tot oud. Zo bezaten 62,2% van de Nederlanders met de leeftijd van 65 jaar en ouder een mobiele telefoon of smartphone in 2017, tegen enkel 9,8% in 2012. Ook de ontwikkeling van het bezit van een laptop of netbook en tablet onder Nederlanders van 65

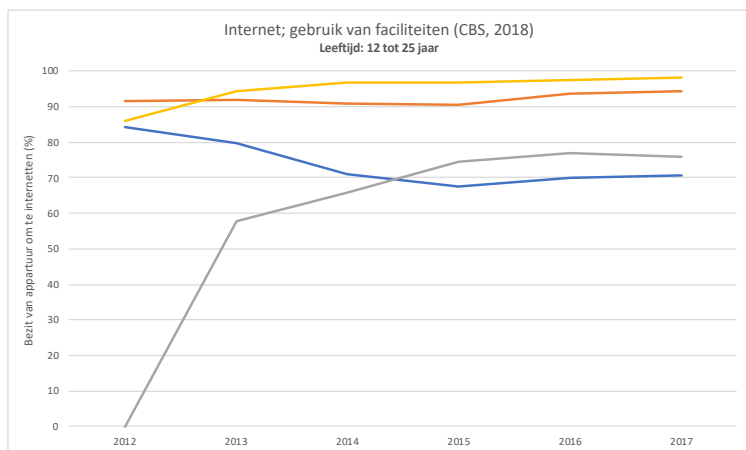
jaar en ouder zit de laatste vijf jaar in de lift (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018). De ontwikkelingen van het gebruik van faciliteiten per leeftijdsklasse zijn te zien op de figuren op de volgende pagina.

Deze digitalisering is ook te zien bij de overheid. De gegevensuitwisseling tussen burgers, de commercie en de overheid, evenals het aanvragen van allerhande vergunningen gebeurt al vaak digitaal (Rijksoverheid, 2016). Voor zowel burgers als overheidsinstanties is digitalisering een positieve ontwikkeling, omdat de informatiepositie van beide partijen wordt verbeterd (De Nationale Ombudsman, z.d.). Zeker burgers zijn op deze manier steeds meer en beter geïnformeerd (Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 2015).

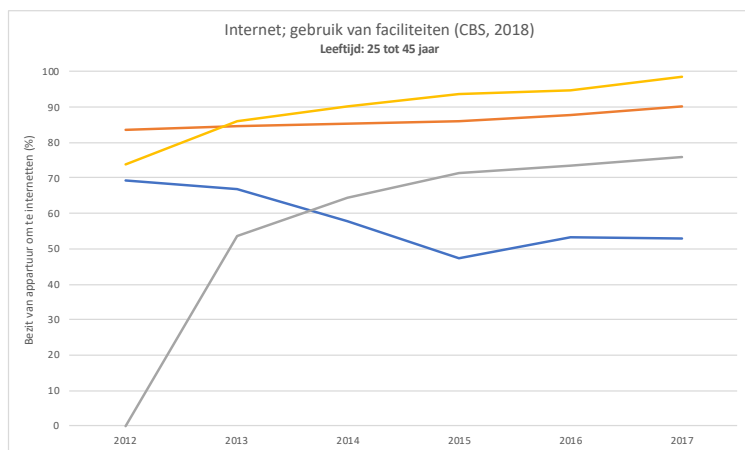
Een directe ontwikkeling van de digitalisering van de Nederlandse samenleving en de hierbij horende verbeterde informatiepositie is het mondiger worden van de burger. Al in 2013 zei koning Willem Alexander het volgende in zijn troonrede: "Het is onmiskenbaar dat mensen in onze huidige netwerk- en informatiesamenleving mondiger en zelfstandiger zijn dan vroeger". Dit heeft als gevolg dat de klassieke verzorgingsstaat aan het veranderen is in een participatiesamenleving (Willem-Alexander, 2013). Een andere oorzaak van het mondiger worden van de Nederlandse burger is het stijgen van het opleidingsniveau in Nederland (Peters, Schalk, Meijneken, Mensinga, & Voutz, 2012).

1.2 PROBLEEMSTELLING

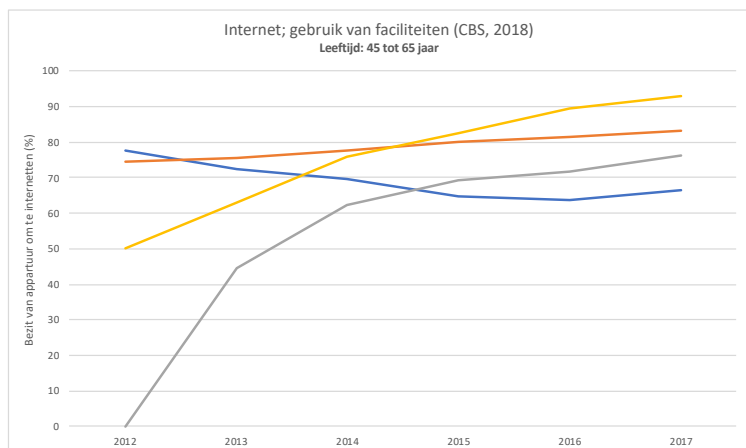
Door de digitaliserende samenleving komen er steeds meer digitale tools, communicatie- en visualisatiemiddelen ten behoeve van participatie op de markt. Het is voor veel overheidsinstanties onduidelijk welke digitale tools een participatieproces effectiever laten verlopen.

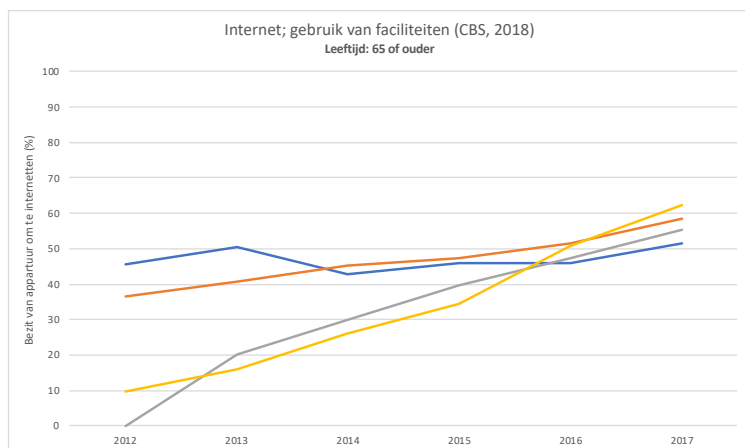
Figuur 1. Gebruik van faciliteiten; leeftijd 12 tot 25 jaar

Figuur 2. Gebruik van faciliteiten; leeftijd 25 tot 45 jaar

Figuur 3. Gebruik van faciliteiten; leeftijd 45 tot 65 jaar

Figuur 4. Gebruik van faciliteiten; leeftijd 65 jaar of ouder

— Personal Computer (PC) of desktop
— Laptop of netbook
— Tablet
— Mobiele telefoon of smartphone

onbekend wanneer een participatieproces in het algemeen effectief is geweest.

1.3 DOELSTELLINGEN

De twee doelstellingen van dit onderzoek zijn als volgt gedefinieerd:

- Het ontwikkelen van een evaluatiemethode
- Het waarden van digitale tools ten behoeve van participatie

De eerste doelstellingen van het onderzoek is het ontwikkelen van een evaluatiemethode voor de overheid om een participatieproces te evalueren. Het moet daarbij mogelijk zijn om de effectiviteit van het participatieproces te evalueren vanuit het oogpunt van de burger en de overheid.

De tweede doelstelling is om digitale tools ten behoeve van participatie te waarderen. Hier worden criteriamatrices voor opgesteld, die het overzichtelijk maken welke digitale tool effectief is in de verschillende fases van participatie.

De doelgroepen waar tijdens het onderzoek op gefocust zal worden, zijn overheidsinstanties en belanghebbenden. De overheidsinstanties zijn vaak de initiatiefnemers of de facilitators van een participatieproces en neemt daarbij vaak het besluit welke tool er in een participatieproces ingezet wordt. De belanghebbenden hebben belang bij het deelnemen aan een participatieproces, omdat zij wonen, werken of passant zijn in een omgeving waar een participatieproces uitgevoerd wordt. Een effectief participatieproces leidt voor deze groepen tot een verbeterde leefomgeving.

1.4 ONDERZOEKSVRAGEN

Op basis van de bovenstaande aanleiding, probleemstelling en doelstelling is de volgende hoofdvraag met een aantal deelvragen opgesteld.

Hoofdvraag

“Welke digitale tools ten behoeve van publieksparticipatie zijn effectief in verschillende fases van een participatieproces?”

Deelvragen

1. Wat wordt verstaan onder publieksparticipatie in de leefomgeving?
2. Welke beleids- en participatiefases met betrekking tot publieksparticipatie kunnen worden onderscheiden?
3. Welke digitale tools, visualisatie- en communicatiemiddelen op het gebied van publieksparticipatie in de leefomgeving worden wereldwijd gebruikt en wat zijn de kenmerken hiervan?
4. Hoe zou de effectiviteit van een participatieproces beoordeeld kunnen worden?
5. Hoe zouden matrices eruit zien, waarbij fases van participatie, kenmerken en tools samenkomen?

deelvraag vier en vijf. Vervolgens wordt in de conclusie antwoord gegeven op de hoofdvraag, waarna in de discussie de resultaten worden geïnterpreteerd en de beperkingen van het onderzoek worden besproken. Tenslotte worden in hoofdstuk acht enkele aanbevelingen voor vervolgonderzoek opgesteld. Er worden zowel aanbevelingen gegeven voor de analyse van de digitale tools als voor de Publieksparticipatie Evaluatiemethode.

1.5 LEESWIJZER

Allereerst wordt de onderzoeksmethode beschreven, waarbij onderscheid wordt gemaakt in het vooronderzoek en het onderzoek. Ook de verschillende onderzoeksvormen die gebruikt zijn, komen aan bod. In het derde hoofdstuk wordt het theoretisch kader van het onderzoek uiteengezet. Dit wordt gedaan om het onderzoek in de juiste context te plaatsen. In het theoretisch kader wordt (deels) antwoord gegeven op de eerste vier deelvragen. Het vierde hoofdstuk geeft de resultaten van het onderzoek weer. De resultaten bestaan enerzijds uit de analyse van de digitale tools en anderzijds, uit de Publieksparticipatie Evaluatiemethode;

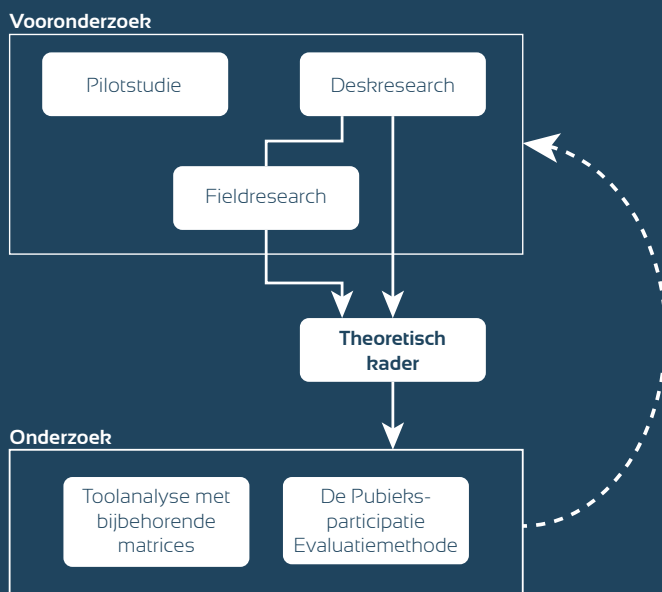
2

METHODIEK

In dit hoofdstuk wordt het eerste deel van de onderzoeksmethode uitgewerkt. Om de twee doelstellingen te behalen zijn er verschillende soorten onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in twee fases, namelijk het vooronderzoek en het onderzoek (zie figuur 5). Dit was een iteratief proces, waarin tijdens de tweede fase is gekeken naar de informatie die nodig was voor de ontwikkeling van de evaluatiemethode en het beoordelen van de digitale tools, gevolgd door nieuw deskresearch waar nodig.

In de eerste fase is een deskresearch (paragraaf 2.1), pilotstudie (bijlage 1) en fieldresearch (paragraaf 2.1) uitgevoerd. Op basis van deze drie studies is het theoretisch kader gevormd (hoofdstuk 3).

In de tweede fase (paragraaf 2.2) is op basis van het theoretisch kader een toolanalyse uitgevoerd (4.1) en een evaluatiemethode ontwikkeld (paragraaf 4.2).

Figuur 5. Conceptueel model

2.1 EERSTE FASE: VOORONDERZOEK

Deskresearch

Allereerst is een literatuurstudie uitgevoerd naar de informatie en actuele inzichten op het gebied van participatie in de leefomgeving. De resultaten zijn gebruikt om het theoretische kader (hoofdstuk 3) en de interviews op te stellen, die uitgevoerd zijn tijdens de fieldresearch (paragraaf 2.1). Het doel van het theoretisch kader was het (deels) beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat wordt verstaan onder publieksparticipatie in de leefomgeving?
- Welke beleids- en participatiefases met betrekking tot publieksparticipatie kunnen worden onderscheiden?
- Welke digitale tools, visualisatie- en communicatiemiddelen op het gebied van publieksparticipatie in de leefomgeving worden wereldwijd gebruikt en wat zijn de kenmerken hiervan?
- Hoe zou de effectiviteit van een participatieproces beoordeeld kunnen worden?

Om de eerste deelvraag te beantwoorden zijn Engelstalige literatuur, Nederlandstalige artikelen en websites geraadpleegd. De Engelstalige literatuur is gebruikt om de definities van burgerparticipatie en publieksparticipatie te vormen. Deze literatuur is verkregen via Google Scholar en de universiteitsbibliotheek van Rotterdam door middel van (onder andere) de volgende zoektermen: 'Participation', 'Public Participation', 'Defining Public Participation', 'Participation Ladder', 'Public participation in environmental decisions'.

Daarnaast is ook op Nederlandse termen gezocht, onder andere 'burgerparticipatie' en 'overheidsparticipatie'. De laatstgenoemde term is in de Engelse taal niet bekend, terwijl de term burgerparticipatie in verschillende landen mogelijk op verschillende manieren wordt ingevuld. Daarbij zijn artikelen van onder andere het Instituut van Publiek en Politiek, het Sociaal en Cultureel Planbureau, de Raad voor het openbaar bestuur (ROB), gemeente Eindhoven en Utrecht en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geraadpleegd.

Voor het beantwoorden van de tweede deelvraag zijn diverse Nederlandse artikelen en websites geraadpleegd. Vrijwel alle verschillende bronnen presenteren dezelfde soort beleidsfasen, alleen de verwoording van de soort fasen verschilde van elkaar.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat de burger vaak geen enkel idee heeft hoe beleid wordt uitgevoerd (Rietveld, 2018) en dus een heel andere beleving heeft hoe de verschillende beleidsfasen eruit zien. Er is daarom besloten de beleidsfasen te beschrijven vanuit twee standpunten; die van de overheid en van de burger. De beleidsfasen van de burger worden participatiefases genoemd. De beschrijving van het oogpunt van de overheid is voornamelijk gebaseerd op ProDemos (ProDemos, z.d.a). De participatiefases zijn gebaseerd op een artikel van het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid (Koers & Rietveld, 2016).

Via verschillende bronnen is een verzameling van participatietools gevormd, dat antwoord geeft op de derde deelvraag. Het Projectteam had vóór de start van deze afstudeeronderzoek reeds een document met een aantal tools beschikbaar gesteld. Deze heeft als basis gediend. De overige tools zijn door middel van zoektermen, zoals 'Participation Tools', 'PPGIS tools' en 'GIS and participation' in Google en Google Scholar gevonden. Verder stonden in Engelstalige artikelen verscheidene digitale tools benoemd, welke vervolgens via Google opgezocht zijn. Op deze manier is een lijst ontstaan van circa 30 digitale tools, visualisatie- en communicatiemateriaal.

Er zijn twee categorieën participatietools; analoge en digitale tools. Onder digitale tools vallen Public Participation Geographical Information System (PPGIS) tools en overige digitale tools. PPGIS is beschreven en gebaseerd op Engelstalige literatuur van onder andere Brown, Schlossberg en Shuford en McClelland. Bij PPGIS-tools wordt veelal gebruik gemaakt van de methode GeoDesign.

Om te beoordelen of een digitale tool effectief werkt in verschillende fasen van participatie zijn criteria opgesteld. Deze zijn bekeken vanuit twee oogpunten, namelijk van de respondent en de inrichter van de digitale tool. In dit geval is dit respectievelijk de burger en de overheid. Voor het opstellen van de criteria van de burger zijn User Interface Guidelines van Stone geraadpleegd (Stone, Jarrett, Woodroffe, & Minocha, 2005). De criteria voor de inrichter zijn in samenspraak met het projectteam opgesteld. Al deze bovengenoemde zaken hebben als basis gediend voor het opstellen van de matrices.

Voor het deels beantwoorden van de vierde deelvraag zijn een aantal criteria opgesteld, vanuit twee oogpunten; wederom vanuit de overheid en de burger. De criteria van de overheid zijn gebaseerd op een literatuurstudie van Rowe en Frewer (Rowe & Frewer, 2000). Zij hebben een framework opgesteld om een participatieproces te evalueren. Deze criteria bepalen de eisen waaraan een overheid gedurende een participatieproces aan dient te

voldoen. De criteria van de burger zijn opgesteld op basis van de publicatie 'Burgerinitiatief: waar een wil is...' van de Nationale Ombudsman (J. Verhoef e.a., 2018) en in samenspraak met vier burgers en drie burgerbelangenorganisaties (Naumann & Meijer, 2018; Rietveld, 2018; van de Veerdonk & van Tonningen, 2018). Aan iedere burger en burgerbelangenorganisaties is dezelfde vraag gesteld, namelijk 'wat vindt u belangrijk tijdens een participatieproces?'

Fieldresearch

Fieldresearch is uitgevoerd om twee redenen. Ten eerste om een eerste ervaring op te doen in de wereld van participatie en ten tweede om extra informatie ter aanvulling van het literatuuronderzoek te verkrijgen. In totaal is in het vooronderzoek met 15 personen gesproken (bijlage 2). Dit waren personen van gemeenten, een provincie, burgerbelangenorganisaties en een toolgebruiker, die door overheidsinstanties wordt geraadpleegd. Er is gekozen om interviews uit te voeren, omdat er data opgehaald kan worden die direct vanuit 'het veld' komen. De personen van gemeenten, provincies, belangenorganisaties en toolontwikkelaars die benaderd zijn, zijn gevonden door middel van zoektermen op internet zoals 'Participatie in de leefomgeving, gemeente 's-Hertogenbosch' of op LinkedIn met de zoekterm 'participatie'. De eerste personen waarmee een interview is afgenomen hebben namen genoemd van personen welke ook interessant waren om te interviewen. Deze zijn op LinkedIn opgezocht en gecontacteerd. Tenslotte heeft het projectteam potentiële contacten aangedragen.

De interviews zijn gestructureerd afgenomen. Dat wil zeggen dat er aan dezelfde soort doelgroep, dezelfde vragen zijn gesteld. Alle interviews verliepen op dezelfde manier, waardoor de antwoorden van de verschillende geïnterviewde personen makkelijker vergeleken konden worden. De vragen voor de gemeenten, provincie en toolgebruiker zijn in bijlage 3 te vinden. De vragen voor de burgerbelangenorganisaties zijn in bijlage 4 gepresenteerd.

Pilotstudie

Aangezien voorafgaand aan het onderzoek nog geen kennis aanwezig was hoe een participatieproces uitgevoerd wordt, is er een pilotstudie uitgevoerd binnen de eigen Hogeschool; de HAS Hogeschool te 's-Hertogenbosch. De HAS heeft in januari 2018 een nieuwe inrichting gekregen, waarbij de wensen en behoeften van de studenten niet bevestigd zijn. De pilotstudie heeft gediend als een evaluatie hoe de studenten en docenten de nieuwe inrichting ervaren. Met de participatietool 'Maptionnaire' zijn de meningen van de studenten en docenten bevestigd. De uitkomsten hiervan zijn teruggekoppeld aan de facilitaire dienst en de communicatieafdeling en zijn te vinden in bijlage 1. De resultaten van deze pilotstudie zijn niet verder in het onderzoek meegenomen.

2.2 TWEEDE FASE: ONDERZOEK

De tweede fase van het onderzoek heeft zich gericht op de volgende deelvragen:

- Hoe zou de effectiviteit van een participatieproces beoordeeld kunnen worden?
- Hoe zouden matrices eruitzien, waarbij fases van participatie, kenmerken en tools samenkomen?

De Publieksparticipatie Evaluatiemethode

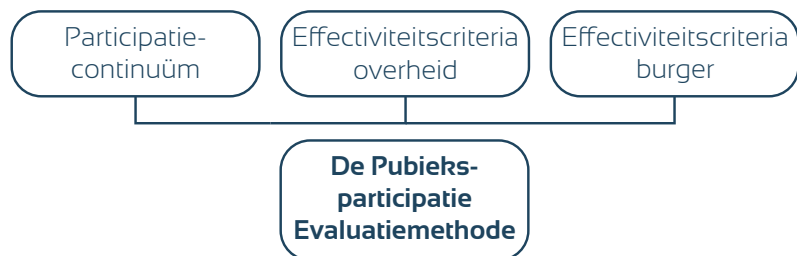
Om de vierde deelvraag te beantwoorden zijn de volgende onderdelen uit het theoretisch kader gebruikt (zie figuur 6):

- Het participatiecontinuüm (paragraaf 3.4)
- De effectiviteitscriteria voor de overheid (paragraaf 3.5.1)
- De effectiviteitscriteria voor de burger (paragraaf 3.5.2)

De effectiviteitscriteria voor de overheid en de effectiviteitscriteria voor de burger vormen samen het tweede onderdeel van de Publieksparticipatie Evaluatiemethode. De effectiviteitscriteria van beide partijen houden rekening met ieders verschillende belangen. De effectiviteitscriteria voor de overheid zijn door 17 mensen van gemeenten in Nederland (functies: programmamanagers Omgevingswet, communicatieadviseurs, ontwikkelaars ruimte) beoordeeld. Opvallend was dat het criterium 'kosteneffectiviteit' bij geen van allen als belangrijkste beoordeeld werd en daarom niet is meegenomen in de Publieksparticipatie Evaluatiemethode. De overgebleven acht criteria wegen even zwaar mee, er wordt tussen deze criteria geen onderscheid gemaakt op basis van wegeningen.

De effectiviteitscriteria voor de burger zijn onaangepast uit het theoretisch kader afkomstig. Deze effectiviteitscriteria zijn opgesteld in samenspraak met vier burgers en drie burgerbelangenorganisaties (Naumann & Meijer, 2018; Rietveld, 2018; van de Veerdonk & van Tonningen, 2018). Wederom wegen de acht criteria even zwaar mee.

Om de effectiviteit te beoordelen wordt aan ieder criterium door de overheid bij de overheidscriteria en de burger bij de burgercriteria punten gegeven. Er is gekozen voor een ratioschaal, omdat de waarde 0 ook een betekenis heeft. Zowel de overheid als de burger kan per criterium 0, 1, 2 of 3 punten geven, dat de volgende betekenis heeft (zie figuur 7). Deze vierpuntschaal is vastgesteld, omdat uit onderzoek is gebleken dat het beter is om geen neutraal midden in schalen te hanteren (Converse & Presser, 1986). Men kan dan niet kiezen voor het 'veilige midden'. Echter bestaat het neutrale midden in de gekozen vierpuntschaal nog steeds, namelijk 'voldoende', maar staat het rekenkundig niet in het midden.

Figuur 6. Conceptueel model van de Publieksparticipatie Evaluatiemethode

Een continuüm is een doorlopend geheel en kan daarom het beste gezien worden als een cirkel waar geen begin en eind is. Het participatiecontinuüm is omgevormd tot een kwintet, waarin de verschillende participatiefases binnens de sectoren van de cirkel geplaatst zijn. Dit 'Vijf sectoren model' is het eerste onderdeel in de Publieksparticipatie Evaluatiemethode en wordt in bijlage 5 gepresenteerd. Met dit model kan bepaald worden hoeveel invloed de overheid en de burger in een participatieproces hebben gehad.

Figuur 7. Ratioschaal Publieksparticipatie Evaluatiemethode

Nadat aan ieder criterium punten zijn toegekend, dienen alle punten per partij opgeteld te worden. Dit is een getal tussen de 0 en 24. De volgende categorieën worden gehanteerd om de effectiviteit van het participatieproces voor beide partijen te beoordelen:

- 0 - 6 = Het participatieproces is onvoldoende effectief geweest
- 7 - 12 = Het participatieproces is voldoende effectief geweest
- 13 - 18 = Het participatieproces is (goed) effectief geweest
- 19 - 24 = Het participatieproces is uitstekend effectief geweest

Deze categorieën sluiten aan op de vierpuntschaal die gehanteerd wordt bij de beoordeling van de criteria. Wanneer de overheid en de burger de bovenstaande onderdelen uitgevoerd hebben, komen de partijen bij elkaar om de uitkomsten te vergelijken en evalueren.

De Publieksparticipatie Evaluatiemethode is via een email of fysiek in wederzijdse toestemming aangeleverd aan de onderstaande gemeenten. Deze gemeenten hebben ieder zelf een participatieproces uitgekozen, die zij graag wilde evalueren. Van daaruit is een burger of een burgerbelangenorganisatie door de desbetreffende gemeente gecontacteerd. De resultaten van de Publieksparticipatie Evaluatiemethode zijn door de gemeenten teruggestuurd (paragraaf 4.2.1).

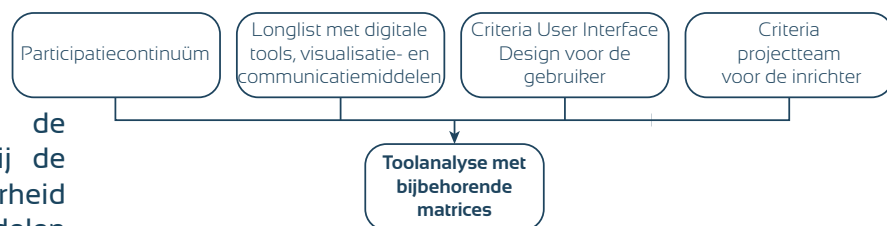
- Gemeente Almere
- Gemeente Bergen (NH)
- Gemeente Gorinchem
- Gemeente 's-Hertogenbosch
- Gemeenten Oirschot
- Gemeente Zaltbommel
- Gemeente Zwolle

Indien de gemeenten de Publieksparticipatie Evaluatiemethode om de een of andere reden niet vóór 3 juli 2018 konden uitvoeren, is deze niet meegenomen in de validatie.

Toolanalyse

Voor het beantwoorden van de vijfde en tevens laatste deelvraag zijn de volgende onderdelen uit het theoretisch kader gebruikt (zie figuur 8):

- Het participatiecontinuüm (paragraaf 3.4)
- De longlist van de digitale tools, visualisatie en communicatiemiddelen (bijlage 6)
- De criteria om een tool te beoordelen vanuit de respondent (paragraaf 3.7.5)
- De criteria om een tool te beoordelen vanuit de inrichter (paragraaf 3.7.5)

Figuur 8. Conceptueel model van de toolanalyse

Om de digitale participatietools uit de longlist te analyseren dienden deze te voldoen aan de volgende drie eisen:

1. Er dient voldoende informatie over de digitale tool beschikbaar te zijn om de tool te kunnen beoordelen.
2. De digitale tool dient nog te bestaan om te kunnen testen.
3. De digitale tool dient van beide kanten, zowel vanuit de respondent als de inrichter, gebruikt te kunnen worden.

Indien een tool niet aan alle drie de eisen voldeed, is deze niet beoordeeld. Deze tools worden daarom niet meegenomen in de analyse. De tools uit de longlist, die wél aan de bovenstaande drie eisen voldeden, zijn gepresenteerd in de shortlist in bijlage 7. Dit zijn er in totaal 23 van de 29. Deze 23 tools zijn vanuit de respondent en de inrichter aan de hand van acht criteria beoordeeld. De schalen, waarop de digitale tools zijn beoordeeld, zijn in bijlage 8 en 9 te vinden. Er is gebruik gemaakt van een vijf-puntschaal, omdat deze schaal betrouwbaar en eenvoudig in te vullen is. Het beoordelen van een tool gaat met een vijf-puntschaal

vrij makkelijk (Converse & Presser, 1986). Ieder schaalniveau correspondeert met een aantal punten. Wanneer een criterium niet van toepassing is op de digitale tool, is er een n.v.t. gebruikt. Op het moment dat binnen een digitale tool geen analyses uitgevoerd konden worden, maar er doorverwezen werd naar andere aanverwante analyseprogramma's, is het criterium analysebaarheid beoordeeld met een '--'. Hetzelfde geldt voor het criterium locatie intelligentie. Indien de tool individueel geen locatie intelligentie bevat, maar er gebruik werd gemaakt van aanverwante programma's met locatie intelligentie, is dit criterium beoordeeld met een '--'.

De digitale tools zijn door twee personen onafhankelijk van elkaar beoordeeld, waarna de beoordeling van ieder criterium is besproken. Wanneer deze twee personen het oneens waren, zijn er compromissen gesloten nadat er een discussie is gevoerd. Op deze manier is iedere keuze door elkaar gevalideerd. Deze twee personen hebben zonder enige voorkennis van de desbetreffende digitale tool beoordeeld.

Per tool zijn de punten van de criteria van de respondent en inrichter opgeteld. Ieder criterium werd als even belangrijk gezien en heeft dus even zwaar meegeteld. De tool, beoordeeld vanuit de respondent, kon een maximaal aantal van 40 punten (8 criteria, maximaal 5 punten per criterium) behalen. De tool, beoordeeld vanuit de inrichter, kon een maximaal aantal van 35 punten (7 criteria, maximaal 5 punten per criterium) behalen, aangezien de prijs niet meegenomen is in deze berekening. De reden hiervoor was dat de prijs bij 11 van de 23 tools niet openbaar beschikbaar was, waardoor dit de eindbeoordeling onrechtmatig zou beïnvloeden. Om de effectiviteit van een tool vast te stellen, worden de volgende categorieën gehanteerd:

Respondent (burger)

- 0 - 8 = De digitale participatietool is onvoldoende effectief voor de respondent
- 9 - 16 = De digitale participatietool is matig effectief voor de respondent
- 17 - 24 = De digitale participatietool is voldoende effectief voor de respondent
- 25 - 32 = De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent
- 33 - 40 = De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent

Inrichter (overheid)

- 0 - 7 = De digitale participatietool is onvoldoende effectief voor de inrichter
- 8 - 14 = De digitale participatietool is matig effectief voor de inrichter
- 15 - 21 = De digitale participatietool is voldoende effectief voor de inrichter
- 22 - 28 = De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter
- 29 - 35 = De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de inrichter

3

THEORETISCH KADER

Het doel van dit theoretisch kader is om door middel van literatuur en opgedane informatie uit afgenomen interviews, inzicht te bieden in wat momenteel de stand van zaken is met betrekking tot participatie in de leefomgeving. Het theoretisch kader vormt het kader waarin het onderzoek zal worden toegepast. Het begrip 'participatie' wordt in paragraaf 3.1 in de breedste zin van het woord toegelicht. Vervolgens wordt in paragraaf 3.2 de noodzaak van participatie behandeld. In paragraaf 3.3 wordt de participatiesamenleving vanaf de jaren 70 tot aan het heden behandeld, waarna in paragraaf 3.4 de verschillende vormen van participatie nader bekeken worden. Paragraaf 3.5 laat de succesfactoren van participatie aan het licht komen. In paragraaf 3.6 wordt er gefocust op de beleidsfasen en participatiefasen. Tot slot worden in paragraaf 3.7 de verschillende soorten tools ten behoeve van participatie behandeld, waar zowel analoge als digitale tools aan bod komen. Ook worden er criteria aangereikt om een digitale tool te beoordelen vanuit twee oogpunten.

3.1 WAT IS PARTICIPATIE?

Participatie heeft verschillende betekenissen, afhankelijk van de belanghebbenden en de context van de participatie. In dit onderzoek wordt er gefocust op participatie in de leefomgeving, waarmee bedoeld wordt dat belanghebbenden een actieve deelname hebben in (maatschappelijke) besluitvorming in de leefomgeving. Het voordeel van participatie is dat het een type kennis oplevert, dat wordt "earned rather than learned" (Brown, 2012, p. 8). Dit type kennis levert een normatief streven naar een betere vorm van participatie op. Brown vermeld hierbij dat het International Association of Public Participation stelt dat de impact van het publiek gedurende een participatieproces vergroot wordt op het moment dat er wordt samengewerkt of dat bepaalde partijen gemachtigd worden, in plaats van dat het publiek enkel betrokken of geconsulteerd wordt. De lokale kennis van de participant kan dan zorgen voor een evenwicht tussen experts en belanghebbenden. Dit zou leiden tot effectievere participatie (Brown, 2012).

3.2 NOODZAAK VAN PARTICIPATIE

Bij participatieprocessen is het belangrijk dat het publiek het nut en de noodzaak ervan inziet. De overheid moet het belang inzien waarom burgers, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties betrokken moeten worden bij besluiten in de leefomgeving. Andersom moeten burgers, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties ook het nut en de noodzaak inzien waarom ze deel zouden moeten nemen aan participatieprocessen. Het betrekken van deze partijen heeft verschillende voordelen voor hen en de overheid, zoals (Beierle & Cayford, 2002; Innes & Booher, 2004):

- 1. De publieke waarden implementeren in besluiten**
Besluitvormers kunnen achterhalen wat de voorkeuren van de samenleving zijn. Deze voorkeuren kunnen dan een rol spelen in de besluitvorming.
- 2. Verbetering van de inhoudelijke kwaliteit van beslissingen**
De burgers, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties hebben veelal lokale kennis, welke gebruikt kan worden om de besluitvorming te verbeteren.

3. Conflicten tussen concurrerende belangen oplossen

De belangen van de samenleving komen op tafel, waardoor er inzicht in elkaars belangen verkregen wordt. Conflicten kunnen hierdoor voorkomen worden.

4. Vertrouwen opbouwen

Participatie zorgt ervoor dat het netwerk van de participant vergroot wordt, zowel persoonlijk als zakelijk. Burgers, bedrijven, (maatschappelijke) organisaties en de overheid kunnen met elkaar om de tafel zitten. Hierdoor wordt er gewerkt aan het vertrouwen tussen het publiek.

5. Educatie en voorlichting naar het publiek toe

Het publiek komt op hetzelfde informatieniveau. Hierdoor is er geen sprake van een informatieachterstand of –voorsprong tussen de burgers, bedrijven, (maatschappelijke) organisaties en de overheid. De participanten kunnen op hetzelfde niveau in discussie gaan over aspecten die komen kijken bij ruimtelijke processen (Rowe & Frewer, 2000).

te nemen voor zijn of haar eigen leven. Dit wordt de participatiesamenleving genoemd, dat koning Willem-Alexander introduceerde in zijn eerste Troonrede in 2013 (Willem-Alexander, 2013). Hiermee wordt bedoeld dat de burger zich meer in wil gaan zetten voor de democratie, waardoor de macht dichter bij de burger wordt geplaat

De overheid dient zo goed mogelijk aan te sluiten bij initiatieven, die vanuit de burgers komen. De overheid moet gedeeltelijk regels loslaten en naar maatwerk willen overgaan. Op deze manier zullen burger en overheid weer naar elkaar toegroeien (Es, 2017). Volgens Rob Rietveld, directeur Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid (Rietveld, 2018), heeft de burger namelijk weinig vertrouwen in de overheid. De lagere- en middenklasse voelt zich niet gehoord en onbegrepen. Vooral de mensen met een lage opleiding, laag inkomen of mensen op het platteland blijken pessimistisch te zijn over de maatschappij. Dit komt doordat deze groep vaak de meeste klappen moet opvangen. Om het vertrouwen van de burger terug te winnen, zou de overheid de dialoog met deze burger moeten aangaan (Haan, 2016).

3.3 DE PARTICIPATIE-SAMENLEVING

In de jaren '70 maakte de overheid het mogelijk dat de burger kon reageren op beleid, ook wel inspraak genoemd. Dit wordt ook wel de eerste generatie van burgerparticipatie of burgerparticipatie 1.0 genoemd, waarbij deze inspraak wettelijk is vastgelegd. Vanaf de jaren '90 ging de overheid de burger betrekken bij beleidsontwikkelingen, om zo hiervoor meer draagvlak te creëren en de kwaliteit te verhogen. Deze tweede generatie burgerparticipatie is dus al interactiever dan de eerste generatie. Bij deze generatie bepaalt de overheid nog altijd in welke beleidsfasen de burgers invloed mogen uitoefenen op het beleid (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2016).

In de huidige generatie, de derde generatie burgerparticipatie, wordt er van iedereen gevraagd verantwoordelijkheid

Ondanks dat Koning Willem-Alexander in 2013 de huidige samenleving als participatiesamenleving duidde, speelt zich momenteel het probleem af dat niet iedereen wil en/of kan participeren. De oorzaak hiervan is dat niet iedereen in gelijke mate de beschikking heeft over het benodigde talent, de tijd en de middelen. Over het algemeen zijn autochtonen, hoog opgeleiden en vijftigplussers oververtegenwoordigd in participatieprocessen (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2014). Dit worden in deze context de 'usual suspects' genoemd. De participanten zouden de eigenschappen moeten delen van de niet-participanten. Oftewel, de participanten zouden een afspiegeling moeten vormen van de samenleving. Wanneer enkel de usual suspects participeren in participatieprocessen, is er een gebrek aan representativiteit van de samenleving (Christine Bleijenbergh, 2017). Het gevolg is dat niet alle behoeften van de samenleving aan het licht komen.

3.4 VORMEN VAN PARTICIPATIE

Participatie kan op initiatief van de overheid of op initiatief vanuit de samenleving ontstaan. Doorgaans worden de begrippen burgerparticipatie en overheidsparticipatie gebruikt voor deze twee vormen. De twee begrippen hebben op verschillende vlakken overlap met elkaar, aangezien er geen harde grens is tussen deze twee vormen van participatie. Op basis van literatuur wordt er een aantal definities gegeven van deze twee begrippen. Daarna wordt er een eigen begrip geformuleerd, die in de rest van het onderzoek gebruikt gaat worden. Dit wordt gedaan, omdat de bestaande begrippen niet alle partijen, die belang hebben bij een participatieproces, vertegenwoordigen.

Burgerparticipatie

Er zijn verschillende burgerparticipatieladders in het verleden ontwikkeld. In 1969 werd door Sherry Arnstein de participatieladder opgesteld, die de hiërarchie van participatie en non-participatie weergeeft. De trede van de participatieladders zijn gerangschikt naar de mate waarin participatie binnen de maatschappij mogelijk is. In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van de participatieladder van Edelenbos en Monnikhof, die in 2001 is opgesteld (figuur 9). Deze ladder is een versimpelde weergave van de huidige werkelijkheid, die zowel door de overheid als de burger begrepen kan worden. De ladder bepaalt de mate van verantwoordelijkheid, welke burgers in beleidsprocessen kunnen hebben. De ladder bestaat uit vijf treden; informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en meebeslissen. De burgers kunnen meer invloed uitoefenen op de beleidsvorming, naarmate de treden hoger worden.

Niet alleen de participatieladders zijn steeds in ontwikkeling, ook de democratie is in beweging. Nederland verandert van een representatieve democratie naar een participatieve democratie. Uit deze beweging komen de volgende vormen van burgerparticipatie voort (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2014).

- Burgerparticipatie 1.0: de burgers hebben pas inspraak nadat de (belangrijkste) beslissingen zijn genomen.
- Burgerparticipatie 2.0: de burgers worden in een zo vroeg mogelijk stadium bij de voorbereiding van het beleid betrokken.
- Burgerparticipatie 3.0: dit betreft het 'burgerinitiatief'. Het initiatief komt vanuit de burgers en deze initiëren zelf een activiteit, waarbij de overheid wordt gevraagd steun te verlenen. In veel gevallen spreekt men dan ook wel van overheidsparticipatie. Dit begrip wordt op een later moment in dit hoofdstuk toegelicht.

Doordat er verschillende participatieladders gehanteerd worden en er bovendien verschillende generaties burgerparticipatie onderscheiden worden, bestaan er diverse opvattingen van het begrip burgerparticipatie. Hieronder worden enkele definities uiteengezet, waarna een eigen begrip wordt geformuleerd.

Figuur 9. Burgerparticipatieladder (Edelenbos & Monnikhof, 2001)

Het Instituut van Publiek en Politiek definieert burgerparticipatie als:

“Een manier van beleidsvoering waarbij burgers (al dan niet georganiseerd in maatschappelijke organisaties) direct of indirect bij het lokale beleid betrokken worden om door middel van samenwerking tot de ontwikkeling, uitvoering en/of evaluatie van beleid te komen” (Dinjens, 2010).

In het handboek over publieke participatie definieert James L. Creighton burgerparticipatie als:

“Een proces waarin zorgen, behoeften en waarden van burgers worden meegenomen en verwerkt door overheden en bedrijven in de besluitvorming. Het algemene doel is betere beslissingen te kunnen nemen, die door de burgers ondersteund worden” (Creighton, 2005).

De volgende definitie van burgerparticipatie, die leidend zal zijn gedurende dit onderzoek, is gevormd uit de bovenstaande definities en op basis van input uit interviews.

“Een proces waarbij de burgers, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties actief betrokken worden door de overheid om de zorgen, behoeften en waarden te delen en om samen tot de ontwikkeling, uitvoering en/of evaluatie van beleid te komen”.

Overheidsparticipatie

Langzamerhand vindt er een verschuiving plaats van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie. De derde generatie burgerparticipatie wordt soms ook wel overheidsparticipatie genoemd. De overheid is vaak niet meer de sturende partij en moet de burger ruimte bieden om initiatief en verantwoordelijkheid te nemen. Burgers dragen bij aan ruimtelijke ontwikkeling vanuit hun eigen wil en belangen en kunnen op deze manier invloed uitoefenen op overheidsbeleid (Rooijen van, 2015). Bij overheidsparticipatie is het vanuit het perspectief van de overheid de vraag hoeveel ruimte deze aan de belanghebbenden kan bieden. Om deze reden voldoet de burgerparticipatieladder niet als instrument voor overheidsparticipatie. De Raad voor het openbaar bestuur heeft een overheidsparticipatieladder geïntroduceerd, zie figuur 10 (Raad voor het openbaar bestuur, 2012).

Hoe verder omhoog op de trap richting ‘reguleren’, hoe minder de overheid ruimte biedt voor de belanghebbenden om initiatief en verantwoordelijkheid te nemen. Bij de trede ‘loslaten’ heeft de overheid geen bemoeienis. Met ‘faciliteren’ wordt bedoeld dat de overheid een faciliterende rol inneemt als het initiatief van elders komt en zij er belang in ziet om het mogelijk te maken. De overheid wil bij de trede ‘stimuleren’ ervoor zorgen dat een beleid van de grond komt. De realisatie hiervan laat de overheid over aan anderen. Bij ‘regisseren’ heeft de overheid de regie, maar hebben andere belanghebbenden ook een rol. Tot slot, betekent ‘reguleren’ dat de overheid reguleert door wet- en regelgeving. Kortom, hoe kleiner de trede, hoe minder invloed de belanghebbenden kunnen uitoefenen op (beleids)keuzes (Raad voor het openbaar bestuur, 2012). Vastgesteld kan worden dat de burger- en overheidsparticipatieladder in relatie staan tot elkaar. Aan de ene kant staat reguleren tegenover informeren, aan de andere kant staat loslaten tegenover meebeslissen.

Naast de term overheidsparticipatie, om de nieuwe verhouding tussen overheid en burger te duiden, worden er verscheidene termen gebruikt. Dit zorgt ervoor dat het begrip en de definitie hiervan niet eenduidig en dus onduidelijk zijn. Enkele voorbeelden van begrippen met hun definities worden hieronder genoemd, waarna een eigen definitie wordt gegeven voor het begrip overheidsparticipatie.

Figuur 10. Overheidsparticipatietrappendiagram (Raad voor het openbaar bestuur, 2012)

De gemeente Eindhoven definieert het begrip overheidsparticipatie als:

“De gemeentelijke organisatie denkt of werkt mee aan initiatieven en activiteiten vanuit de stad die op een of ander wijze een collectief belang van de stad dienen” (Gemeente Eindhoven, 2015)

De overheid heeft het zelf vaak over het begrip ‘doe-democratie’, aangezien er een nieuwe samenwerking ontstaat tussen burgers en overheid. De overheid vraagt zich af of een afbakening van het begrip vast te stellen is, aangezien de nieuwe verhoudingen tussen overheid en samenleving voortdurend in ontwikkeling is (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2013).

De gemeente Utrecht gebruikt liever het begrip ‘initiatief’, dat ze als volgt beschrijven:

“Plannen die gemaakt worden op initiatief van bewoners of andere partijen uit de stad” (Gemeente Utrecht, 2018). Hierbij gaf de gemeente Utrecht in een interview aan dat participatie maatwerk is, aangezien het participatietraject per project anders is” (de Gast, 2018).

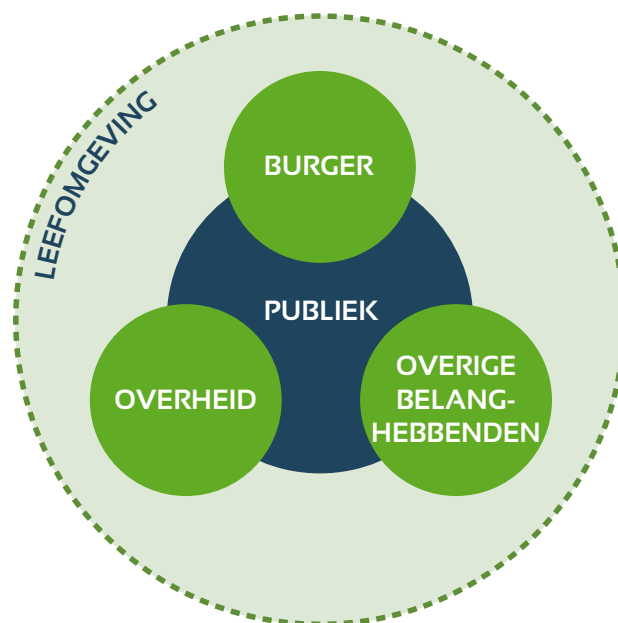
Zelfs de overheid geeft aan dat het moeilijk is om één definitie te geven voor diverse begrippen, die verband houden met de nieuwe verhoudingen. Toch is op basis van literatuuronderzoek en interviews een definitie voor overheidsparticipatie gevormd, dat in dit onderzoek gehanteerd wordt. Er is voor het begrip overheidsparticipatie gekozen, omdat het op verschillende vlakken aansluit op het begrip burgerparticipatie. De definitie die in dit onderzoek gehanteerd wordt voor het begrip overheidsparticipatie luidt als volgt:

“Een proces tussen burgers, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties en de overheid, waarbij de samenleving de initiatiefnemer is van het proces en de overheid de faciliterende rol inneemt.”

Publieksparticipatie

Aangezien burgerparticipatie en overheidsparticipatie op verschillende vlakken overlap hebben met elkaar, is het lastig te bepalen wie de belanghebbende partijen zijn bij een bepaald vraagstuk. Men doelt bij de begrippen burgerparticipatie en overheidsparticipatie vaak maar op twee belanghebbende partijen, namelijk de burger en de overheid. Echter, vaak zijn er nog andere belanghebbenden die om de een of andere reden de behoefte hebben om te participeren. Hierom wordt er in dit onderzoek gewerkt met het begrip ‘publieksparticipatie’, dat alle drie de belanghebbende partijen (burger - overheid - overige belanghebbenden; (maatschappelijke) organisaties en overige groepen)) omvat. Figuur 11 laat zien hoe de begrippen zich verhouden tot elkaar.

Net als bij burger- en overheidsparticipatie wordt er ook bij publieksparticipatie verschillend gedacht over de definitie. In Nederland wordt er enkel gedacht vanuit burger- en overheidsparticipatie, wat zoals eerder behandeld, niet de gehele lading dekt. In het buitenland wordt het begrip publieksparticipatie wel gebruikt, maar zijn hier ook weer verschillende definities van.

Figuur 11. Verhouding burger, overheid en overige belanghebbenden

De verschillende definities komen op één gebied overeen, namelijk dat alle belanghebbenden altijd worden benoemd als ‘publiek’ in het woord publieksparticipatie. Op de volgende pagina worden verschillende definities uit literatuurstudies gegeven van het begrip publieksparticipatie.

Horelli (PhD. Senior Research Fellow, Helsinki University of Technology, Centre for Urban and Regional Studies) definieert publieksparticipatie als:

“Een sociaal, ethisch en politiek proces waarbij individuen of groepen, bijgestaan door verschillende tools, in verschillende mate deelnemen aan de verschillende fasen van de planning en besluitvorming die resultaten kunnen opleveren die overeenstemmen met de behoeften en interesse van de belanghebbende” (Horelli-Kukkonen, 2002).

Professor L. Graham Smith (University of Western Ontario) omschrijft het als:

‘Publieksparticipatie omvat een groep procedures die zijn ontworpen om het publiek te raadplegen, te betrekken en te informeren, zodat degenen die door een besluit zijn getroffen, een inbreng in die beslissing kunnen hebben’ (Smith, 1997).

In het handboek over publieke participatie worden de volgende elementen genoemd die de definitie van ‘publieksparticipatie’ op zijn minst moet bevatten (Creighton, 2005):

- Publieksparticipatie is van toepassing op bestuurlijke beslissingen
- Publieksparticipatie is niet alleen het verstrekken van informatie aan de burgers, maar er vindt een interactie plaats tussen de organisatie, die beslissingen neemt, en de mensen die participeren
- Het publiek wordt op een georganiseerde manier betrokken. Het is niet dat het publiek toevallig betrokken wordt
- De deelnemers kunnen enige invloed uitoefenen op de beslissing die wordt genomen

Op basis van deze bovenstaande definities is er een eigen definitie voor het begrip publieksparticipatie gevormd. Verder in dit onderzoek zal deze definitie van ‘publieksparticipatie’ leidend zijn, omdat de belanghebbenden niet als aparte partijen gezien moeten worden. Deze luidt als volgt:

“Het proces waarbij alle belanghebbenden in verschillende mate deelnemen aan de verschillende fasen van de planning en besluitvorming van een ruimtelijk project in de leefomgeving, om samen tot (beleids)keuzes te komen, die overeenstemmen met behoeften en interesses van de belanghebbende. Hierbij vindt er een interactie plaats tussen de verschillende belanghebbenden.”

Het gebruik van het begrip publieksparticipatie stimuleert de samenwerking tussen overheid, burger en alle overige belanghebbenden. Deze partijen worden door het begrip publieksparticipatie niet meer gezien als aparte partijen. Er wordt in een aantal fases van participatie door verschillende partijen één gezamenlijk plan opgesteld, waardoor er niet enkel draagvlak, maar ook begrip voor zowel het plan als tussen de verschillende partijen ontstaat. Door deze samenwerking zal een participatieproces op een effectievere manier verlopen.

Publieksparticipatie kan het best gezien worden als een continuüm, aangezien de verschillende fases van een participatieproces vaak geen duidelijke grenzen hebben. Op basis van de burgerparticipatieladder van Edelenbos en Monnikhof (Edelenbos & Monnikhof, 2001) en het spectrum, dat is opgesteld door het International association for public participation (International association for public participation, 2014), is het volgende continuüm opgesteld (zie tabel 1).

Een kanttekening bij dit continuüm is dat de belanghebbenden altijd geïnformeerd moeten worden om überhaupt een participatieproces te kunnen starten. Het participatiecontinuüm laat de verschillende participatiefases zien. Hoe verder naar rechts gegaan wordt, des te meer invloed de participant kan hebben op besluiten in de leefomgeving. Er bestaat niet één ideale participatiefase, aangezien het per situatie en per onderwerp kan verschillen in hoeverre de belanghebbenden invloed kunnen uitoefenen op het beleid. Een participatieproces is namelijk altijd maatwerk. Het betekent daarom niet dat hoe verder er naar rechts gegaan wordt in het continuüm, hoe beter het is. Het ligt per definitie aan de situatie. De overheid wordt gerepresenteerd door het grijze poppetje.

	Informereren	Consulteren	Betrekken	Samenwerken	Machtigen
Mate van invloed	De overheid voorziet de belanghebbenden van objectieve informatie, enkel en alleen om hen te helpen het probleem, de alternatieven, kansen en/of oplossingen te begrijpen.	De belanghebbenden voorzien de overheid van feedback over analyses, alternatieven en/of beslissingen.	De overheid betreft de belanghebbenden om samen te zorgen dat de behoeften van de belanghebbenden consequent worden begrepen en overwogen.	De overheid werkt samen met de belanghebbenden in elk aspect van het proces, inclusief de ontwikkeling van alternatieven en het achterhalen van de gewenste oplossing.	De overheid legt de besluitvorming in de handen van de belanghebbenden, waarbij de overheid wél het wettelijke en budgettaire kader aangeven.

Tabel 1. Het participatiecontinuüm

3.5 SUCCESVOLLE PARTICIPATIE

Voor verschillende gemeenten in Nederland is het nog onbekend wanneer een participatieproces geslaagd is geweest en wanneer ze als gemeenten gefaald hebben in een participatieproces. Tijdens interviews met de gemeente Utrecht (de Gast, 2018), Nijmegen (Snabel, 2018), Den Haag (Wisse, 2018) en 's-Hertogenbosch (van den Bosch, 2018) werd dit bevestigd. Er zijn nog geen criteria opgesteld waar een participatieproces, volgens het publiek, aan moet voldoen. Hier is wel behoefte aan, zodat een participatieproces vanuit verschillende oogpunten geëvalueerd kan worden. Ondanks dat een participatieproces altijd maatwerk is, is het van belang om na afloop altijd te evalueren met de verschillende belanghebbende partijen. Op die manier wordt inzichtelijk gemaakt of het proces succesvol is geweest en of de uitkomsten voldoen aan de wensen en behoeften van het publiek.

Met het begrip 'effectiviteit' kan een participatieproces worden geëvalueerd (Rowe & Frewer, 2000). Effectiviteit geeft aan of de uitkomst van het participatieproces gerealiseerd is en in overeenstemming is met de vooraf gestelde doelen (Helleland, 2014). Om aan te tonen dat het gaat om een effectief participatieproces, is het belangrijk om deze te evalueren aan de hand van criteria gezien vanuit zowel de overheid als de burger.

3.5.1 EFFECTIVITEITSCRITERIA VANUIT DE OVERHEID

De effectiviteit van een participatieproces kan aan de hand van een 'framework', dat ontwikkeld is door Rowe en Frewer (Rowe & Frewer, 2000), geëvalueerd worden. Dit framework bestaat uit negen criteria, en is gericht op het meten van de kwaliteit van de gewenste aspecten van het participatieproces. Criteria zijn noodzakelijk om de effectiviteit van een participatieproces meetbaar te maken. De

criteria hebben betrekking op kenmerken van een methode, die het voor een breder publiek acceptabel en bruikbaar maken. Verder houden ze verband met de onderdelen van het proces, die ervoor zorgen dat deze op een effectieve manier plaatsvinden (Rowe & Frewer, 2000). De negen criteria worden weergegeven in de tabel 2.

criterium	Omschrijving
Representativiteit	De participanten zouden de eigenschappen moeten delen van de niet-participanten. Oftewel, de participanten zouden een afspiegeling moeten vormen van de belanghebbende, ook van de niet-participanten.
Onafhankelijkheid	Het participatieproces is onafhankelijk en onpartijdig.
Vroege betrokkenheid	Belanghebbenden moeten zo vroeg mogelijk betrokken worden in het participatieproces, zodra het zinvol is voor de belanghebbenden en de resultaten gebruikt kunnen worden.
Invloed	De participanten zouden daadwerkelijk een impact op de beleidsfasen moeten hebben. Dit houdt in dat aanbevelingen en oplossingen daadwerkelijk meegenomen worden in de besluitvorming.
Transparantie	Het participatieproces moet transparant zijn, zodat alle belanghebbenden (ook degene die niet deelnemen) op de hoogte zijn waarover gesproken wordt en hoe beslissingen genomen worden.
Toegankelijkheid tot informatie	Participanten moeten beschikking hebben tot de juiste middelen om hen in staat te stellen om met succes te kunnen participeren.
Heldere omschrijving participatie	De aard, omvang en doelen van de participatie moet helder beschreven zijn, zodat er geen misverstanden kunnen ontstaan.
Gestructureerde besluitvormings-procedure	Het participatieproces moet een heldere besluitvormingsprocedure hebben, waardoor het duidelijk is hoe tot een besluit is gekomen. Documentatie hiervan vergroot de transparantie en effectiviteit van het participatieproces.

Tabel 2. Effectiviteitscriteria vanuit de overheid

3.5.2 EFFECTIVITEITSCRITERIA VANUIT DE BURGER

Naast de overheid kunnen ook de participanten het participatieproces evalueren aan de hand van criteria, die volgens hen belangrijk zijn om een succesvolle participatie te garanderen (zie tabel 3). Dit zijn acht criteria, waarvan er één overeenkomt met criteria gezien vanuit het oogpunt van de overheid.

De onderstaande criteria zijn opgesteld op basis van de publicatie 'Burgerinitiatief: waar een wil is...' van de Nationale Ombudsman (J. Verhoef e.a., 2018). Verder zijn deze in samenspraak met drie burgerbelangenorganisaties en vier burgers opgesteld (Naumann & Meijer, 2018; Rietveld, 2018; van de Veerdonk & van Tonningen, 2018).

criterium	Omschrijving
Invloed	De participant willen daadwerkelijk een impact op de beleidsfasen hebben. Dit houdt in dat aanbevelingen en oplossingen van de participanten overwogen moeten worden in de besluitvorming.
Betrokkenheid	Belanghebbenden willen betrokken worden bij een ruimtelijk project, dat direct invloed heeft op hun leefomgeving.
Gelijkwaardigheid	De participanten hebben hetzelfde recht als de overheid gehad, wilden gelijk behandeld worden en niemand is buitengesloten. De mening van de participanten heeft even zwaar meegewogen.
Samenwerking	De belanghebbenden willen samen met de overheid werken, om zo tot gezamenlijk geaccepteerd beleid te komen. Indien nodig moet het publiek concessies doen.
Heldere communicatie	De belanghebbenden moeten tijdig door de overheid geïnformeerd worden over het komende participatieproces; dit houdt in vóór aanvang van het participatieproces. Tijdens het participatieproces moet de overheid aangeven wanneer ideeën of aanbevelingen om de een of andere reden niet meegenomen kunnen worden. De overheid moet een open houding hebben, waardoor alle belanghebbenden op de hoogte zijn wie ze kunnen contacteren.
Informatieniveau	Het publiek is voorzien van dezelfde informatie als de overheid, waardoor het duidelijk is hoeveel invloed er uitgeoefend kan worden op het beleid. Op deze manier is het voor het publiek duidelijk wat ze kunnen verwachten. Doordat er geen informatieachterstand plaatsvindt bij het publiek, kan er een discussie op niveau aangegaan worden. Evaluatie en terugkoppeling van informatie loopt iteratief door het participatieproces heen.
Geen belemmeringen	De overheid moet zich klantgericht opstellen naar het publiek. Dit houdt in dat er meegedacht wordt in oplossingen en niet in spelregels of belemmeringen. Ook stelt de overheid heldere kaders op, waarbinnen de rest van het publiek ruimte heeft om ideeën of aanbevelingen aan te reiken.
Tijdsgebondenheid	De overheid moet het participatieproces binnen de gestelde looptijd afronden.

Tabel 3. Effectiviteitscriteria vanuit de burger

3.6 BELEIDS- EN PARTICIPATIEFASES

Beleidsfasen zijn voor overheden van belang om besluiten te nemen over ontwikkelingen in de leefomgeving. Deze zorgen ervoor dat doelen in een bepaald tijdsbestek worden gehaald. Er bestaan standaarden voor de verschillende beleidsfasen binnen een ruimtelijk project in de leefomgeving, maar er is gebleken dat veel gemeenten hun eigen varianten hierop hebben (de Gast, 2018; Snabel, 2018; van den Bosch, 2018; Verhoeven, 2018). Daarnaast zijn deze beleidsfasen niet optimaal voor het publiek om invloed te kunnen uitoefenen. Om deze reden maakt het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid (NPBO) gebruik van beleidsfasen gezien vanuit het perspectief van de participant (Rietveld, 2018). Het Huis voor democratie en rechtsstaat, ProDemos, reikt de overheid beleidsfasen aan waarin participatie het beste te implementeren is; De Participatiewijzer (ProDemos, z.d.a). Om de publieksparticipatie tijdens een participatieproces vorm te geven en de beleidsfasen te kunnen laten aansluiten op de participanten, wordt er in dit onderzoek gekeken vanuit de beleidsfasen van De Participatiewijzer en de participatiefasen van het NPBO.

3.6.1 BELEIDSFASES PARTICIPATIEWIJZER

De beleidsfasen van De Participatiewijzer bestaan uit vijf stappen, waarbij er in iedere stap ruimte is voor participatie. De overheid kan op haar beurt de mate van invloed van de participanten per fase bepalen (ProDemos, z.d.c). Voordat de eerste fase, agendavorming, kan plaatsvinden, dient er altijd een probleem ervaren te worden. Dit probleem is afkomstig vanuit het publiek. Omdat deze stap het beginsel is van elk ruimtelijk proces, wordt deze stap niet verder toegelicht en wordt er gestart bij de agendavorming.

Fase 1: Agendavorming

In de eerste fase wordt de agenda opgesteld voor de besluitvorming. Hedendaags zijn ambtenaren en raadsleden de belangrijkste bron voor agendavorming, maar hier worden steeds meer de belanghebbenden bij betrokken (Koers & Rietveld, 2016; ProDemos, z.d.c).

Fase 2: Beleidsvorming

Participatie door het publiek ligt bij de fase beleidsvorming voor de hand, zeker bij beleidsonderwerpen waarbij het beoordelen van de directe leefomgeving een belangrijke rol speelt. Gedurende de beleidsvorming wordt een plan voor het project opgesteld. In deze fase is er veel ruimte voor participatie (ProDemos, z.d.c). Toch vindt de participatie in deze fase tot op heden niet vaak of onvoldoende plaats.

Gedurende de beleidsvorming is het aan de overheid om niet enkel de belanghebbenden te informeren of zich te laten consulteren, maar is er ook een grote behoefte om de belanghebbenden te betrekken.

Fase 3: Besluitvorming

Het opgestelde plan wordt goedgekeurd door de overheid. In het uiterste geval beslissen de belanghebbenden zelf, waarbij de overheid te allen tijde de wettelijke en budgettaire bevoegdheid heeft om de besluitvorming uit te voeren (ProDemos, z.d.c). De burger heeft de mogelijkheid om het besluit naar eigen inzicht uit te voeren. Gedurende de besluitvorming is er veel ruimte voor publieksparticipatie.

Fase 4: Uitvoering

Het plan wordt daadwerkelijk uitgevoerd, eventueel door een marktpartij, waarbij er nog vaak kleine beslissingen worden genomen waar de belanghebbenden niet bij betrokken worden (ProDemos, z.d.c). Gedurende de uitvoering worden de belanghebbenden enkel geïnformeerd door de overheid. De overheid laat zich in deze fase niet consulteren.

Fase 5: Evaluatie

De laatste stap is de evaluatie. Wat vindt het publiek van het resultaat? Wat vindt het publiek van de participatie? Dit zijn vragen die in de laatste stap belangrijk zijn, maar die tot op heden vaak niet worden gesteld. Het participatieproces wordt in veel gevallen alleen binnen de overheidsinstantie geëvalueerd en niet in samenspraak met de participanten (ProDemos, z.d.c). Gedurende de laatste fase worden de belanghebbenden geïnformeerd over het gehele proces en kunnen ze de overheid ook van input voorzien.

3.6.1.1 ERVARING UIT DE PRAKTIJK

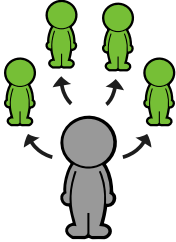
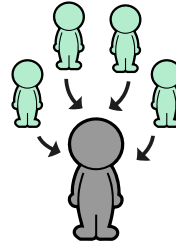
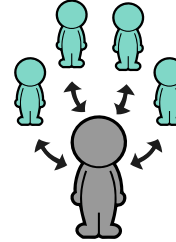
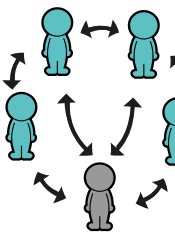
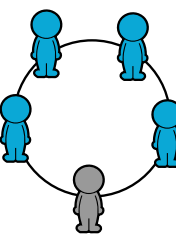
In samenspraak met de politieke partij Beter De Bilt (van de Veerdonk & van Tonningen, 2018) is de huidige mate van invloed, van de belanghebbenden in een participatieproces, per beleidsfase ingevuld voor de gemeente De Bilt (zie tabel 4). De ingevulde grijze kaders geven per beleidsfase aan hoeveel invloed de belanghebbenden hebben op processen bij projecten in de leefomgeving. Er werd door Van De Veerdonk en Van Tonningen geconcludeerd dat er nog een flinke slag gemaakt kan worden tenaanzien van de invloed van belanghebbenden bij publieksparticipatie in de leefomgeving.

3.6.2 PARTICIPATIEFASIES NPBO

De vijf fases in een ruimtelijk project in de leefomgeving die het NPBO onderscheidt zijn op basis van hoe de participatie per fase zou moeten zijn volgens de belanghebbenden en welke kansen er liggen per fase. Deze fases zijn afkomstig uit het artikel 'Burgermacht en publieke besluitvorming over ruimtelijke plannen en projecten' (Koers & Rietveld, 2016).

Fase 1: Acceptatie van het probleem

De eerste fase, acceptatie van het probleem, is direct een zeer essentiële fase om te voorkomen dat het wantrouwen van de belanghebbenden tegenover de overheid zorgt voor actief verzet, weerstand of zelfs bezwaarschriften. Voordat de overheid zich kan richten op het ontwerpen van mogelijke oplossingen of zelfs het presenteren van een uitgewerkt plan, moeten ze tijd en energie steken in het informeren van de belanghebbenden over het probleem dat moet worden opgelost. Het enkel plaatsen van een bericht op social media, in een nieuwsbrief, website of krant is niet altijd voldoende. Het investeren van tijd en geld in de vroege acceptatie van het probleem, levert verder in het proces tijd en geld op.

	Informereren	Consulteren	Betrekken	Samenwerken	Machtigen
Beleidsfases					
Agendavorming					
Beleidsvorming					
Besluitvorming					
Uitvoering					
Evaluatie					

Tabel 4. Huidige situatie volgens Beter De Bilt

Fase 2: Verkenning van mogelijke oplossingen

De tweede fase omvat, in het kader van de nieuwe Omgevingswet, een innovatie. De wet schrijft voor dat er geparticipeerd moet worden door de overheid; "gij zult participeren", maar het hoe en wat komt niet voor in de wet. Dit komt, omdat participatieprocessen te allen tijde maatwerk zijn en daarom voor overheden lastig te implementeren zijn. Om deze reden moet de overheid de discussie over mogelijke oplossingen aangaan, op het moment dat alle opties nog open liggen en inspraak nog mogelijk is. Wel moet de overheid een kader en randvoorwaarden bieden, bijvoorbeeld in financieel opzicht.

Fase 3: Principekeuze tussen mogelijke oplossingen

Tijdens de derde fase wordt er een voorlopige keuze gemaakt uit de mogelijke oplossingen die in de tweede fase zijn aangedragen. Ook in deze voorlopige keuze is de invloed van de belanghebbenden zeer belangrijk.

Fase 4: Overleg oplossingsvoorstellen derden

De vierde fase heeft als doel bedrijven en/of organisaties te benaderen om de mogelijke oplossingen te verwerken naar concrete voorstellen voor het realiseren van de gekozen oplossing. Fase vier begint op het moment dat de concrete voorstellen op tafel liggen en er ruimte is voor opmerkingen. Dit is de meest cruciale fase voor de belanghebbenden. Het gaat in deze fase dus om de vraag óf en onder welke voorwaarden de belanghebbende kan leven met het voorgestelde concrete plan. Er is dus sprake van overleg tussen het publiek, oftewel publieksparticipatie.

Fase 5: Vaststellen van het ontwerp besluit

In de laatste fase komen alle vorige fases bijeen in een ontwerp besluit, welke definitief wordt gemaakt door de overheid. Een laatste en zeer essentieel punt van deze fase is het besluit zo snel en transparant mogelijk terug te koppelen naar het getroffen publiek.

3.6.2.1 ERVARING UIT DE PRAKTIJK

In samenspraak met het NPBO is de huidige mate van invloed, van de belanghebbenden in een participatieproces, per beleidsfase ingevuld (zie tabel 5 op de volgende pagina). De ingevulde grijze kaders geven per beleidsfase aan hoeveel invloed de belanghebbenden hebben op processen bij projecten in de leefomgeving volgens het NPBO. Het is bekeken vanuit het perspectief van een belanghebbende (Rietveld, 2018). Ook hieruit kan worden vastgesteld dat de belanghebbenden aan het begin van een participatieproces niet of weinig betrokken worden. Vanuit het oogpunt van de belanghebbenden kan er wederom een flinke slag gemaakt worden ten aanzien van de invloed van belanghebbenden bij publieksparticipatie in de leefomgeving.

	Informereren	Consulteren	Betrekken	Samenwerken	Machtigen
Beleidsfasen					
Agendavorming					
Beleidsvorming					
Besluitvorming					
Uitvoering					
Evaluatie					

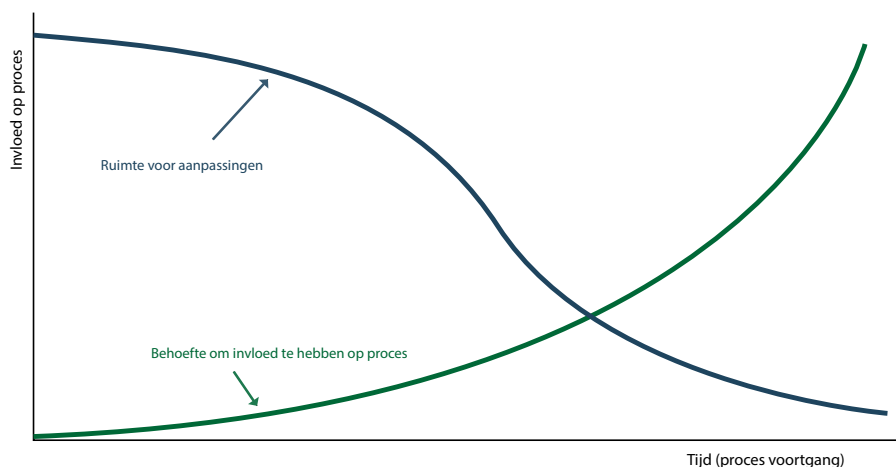
Tabel 5. Huidige situatie volgens het NPBO

3.6.3 BELEIDSFASES VS. PARTICIPATIEFASES

Als er gekeken wordt naar de beleidsfasen van De Participatiewijzer en tegelijkertijd naar de participatiefases, opgesteld door het NPBO, kan er vastgesteld worden dat deze niet aansluiten op elkaar. In de beleidsfase 'agendavorming' is er veel ruimte voor participanten om invloed uit te oefenen op de beslissingen en aanpassingen door te voeren (zie figuur 12).

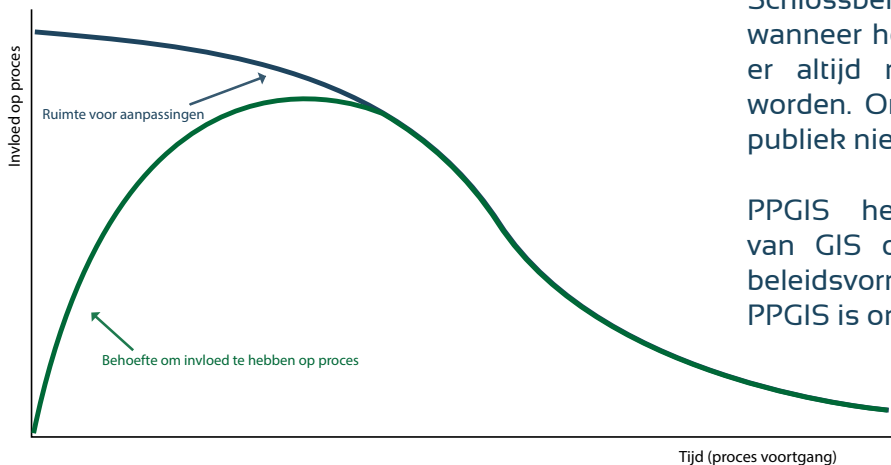
Echter, momenteel wordt er van deze ruimte niet optimaal gebruik gemaakt, omdat de belangrijkste bron voor agendavorming op dit moment ambtenaren en raadsleden zijn. Om de belanghebbenden in de agendavorming te betrekken, moet de overheid proactief te werk gaan, omdat belanghebbenden aan het begin van het proces vaak niet de noodzaak van participeren inzien. De reden hiervoor is dat de eerste fase van een ruimtelijk project niet direct invloed heeft op de directe leefomgeving van de participant.

Hoe meer de uitvoeringsfase nadert, hoe meer de belanghebbenden de behoefte hebben om te participeren. Dit komt doordat de spreekwoordelijke 's chop' bijna de grond in gaat. Echter, wanneer de uitvoering nadert, is de mogelijkheid voor belanghebbenden om invloed uit te oefenen op het project momenteel nihil (Kahila-Tani, Broberg, Kyttä, & Tyger, 2016; Rietveld, 2018).

Figuur 12. Huidige invloed van participanten gedurende een participatieproces (Rietveld, 2018)

Het NPBO streeft naar een participatieproces waar er in iedere beleidsfase wordt geparticipeerd met de belanghebbenden, waarbij vroege betrokkenheid zeer belangrijk is. Oftewel, participatie loopt als een iteratief proces door iedere beleidsfase heen. Schematisch ziet de ideale situatie er als volgt uit (zie figuur 13) (Rietveld, 2018).

Figuur 13. Ideale invloed van participanten gedurende een participatieproces (Rietveld, 2018)

3.7 TOOLS

Tegenwoordig zijn er veel verschillende tools om de belanghebbenden te laten participeren, met als doel de effectiviteit van participatieprocessen te verhogen. Een tool wordt in deze context gezien als een hulpmiddel dat het participatieproces ondersteunt. De participatietools kunnen geclassificeerd worden in analoge en digitale tools. In deze paragraaf zal een selectie van analoge en digitale tools worden behandeld. Deze digitale tools worden gecategoriseerd in twee groepen, namelijk Public Participation Geographical Information Systems (PPGIS) en overige digitale tools. Voordat er naar de tools gekeken zal worden, zal daarom allereerst PPGIS worden toegelicht.

3.7.1 PPGIS

PPGIS staat voor de afkorting Public Participation Geographical Information System. De term is in 1996 op een congres van de National Center for Geographic Information and Analysis (NCGIA) in de Verenigde Staten ontstaan.

Het is een combinatie van twee voorheen aparte activiteiten: technologische ruimtelijke analyses en participerende democratie (Schlossberg & Shuford, 2005). De participerende democratie wordt gezien als alle belanghebbenden, die kennis of informatie inbrengen en over de macht beschikken om een beslissing, programma of project te beïnvloeden. Een kanttekening die Schlossberg en Shuford hierbij geven is dat wanneer het begrip publiek afgebakend wordt, er altijd relevante participanten uitgesloten worden. Om die reden bakenen ze het begrip publiek niet graag af.

PPGIS heeft betrekking op het gebruik van GIS om de publieke betrokkenheid bij beleidsvorming te verbreden. Het doel van PPGIS is om de transparantie te verbeteren, de invloed op overheidsbeleid te vergroten, lokale kennis op te nemen in besluitvorming, complexe ruimtelijke informatie te integreren en in een context te plaatsen en individuen en groepen mondiger te maken (McClelland, 2017).

GIS vervult een ondersteunende rol bij publieksparticipatie (Brown, 2012). Publieke data wordt inzichtelijk gemaakt door middel van kaarten op internet. Het internet zorgt ervoor dat informatie veel beter beschikbaar is, ook voor minder bereikbare doelgroepen (o.a. mensen met een handicap, mensen met onregelmatige werktijden, verleggen en jonge mensen) (Santos, Gomes, & Santos, 2017). De reden dat GIS ingezet wordt bij publieksparticipatie is, omdat volgens verschillende wetenschappers ruimtelijke vraagstukken het best aangepakt kunnen worden met een ruimtelijke benadering. GIS laat namelijk meer belanghebbenden aan planningsprocessen deelnemen door de visuele oriëntatie (Schlossberg & Shuford, 2005).

Een vaak onuitgesproken aanname is dat het gebruik van PPGIS resulteert in meer sociaalrechtvaardige planningsbesluiten. Echter heeft PPGIS nog geen significante invloed op regionale planningsresultaten in de leefomgeving. Om meer impact te hebben moet

de overheid het publiek meer betrekken bij planningsprocessen, ongeacht de inzet van GIS (Brown, 2012).

3.7.2 WAT IS GEODESIGN?

GeoDesign kent verschillende opvattingen, waarbij Geo en Design te allen tijde centraal staan. Geo wordt gedefinieerd als de geografische ruimte, oftewel de ruimte die verwijst naar het aardoppervlak. Design omvat in deze context een object of een andere entiteit. Daarnaast kan het verwijzen naar een proces of reeks van activiteiten (Miller, 2012). GeoDesign werd in 2010 als evolutionaire stap in het GIS-werkveld gezien. Hoewel opwindend voor landgebruik en ruimtelijke ordening, heeft GeoDesign brede implementaties voor vrijwel alle beroepen (Dangermond, 2010). GeoDesign is een systematische methode dat bestaat uit het creëren van een entiteit in de levenszone van de planeet (Dangermond, 2010; Miller, 2012), ofwel, het is design in de geografische ruimte.

Het heeft als doel collaboratieve planning te ondersteunen en een meer efficiënte, duurzame benadering van plannen na te streven (Esri, 2018). Dit gebeurt doordat GeoDesign gebruik maakt van zowel wetenschap in design als design in de wetenschap (Batty, 2013).

Twee verschillende opvattingen van GeoDesign luiden als volgt:

GeoDesign is an iterative design method that uses stakeholder input, geospatial modeling, impact simulations, and real-time feedback to facilitate holistic designs and smart decisions (Esri, 2013).

- Shannon McElvaney, Community Development Manager and Geodesign Evangelist

GeoDesign is a design and planning method which tightly couples the creation of a design proposal with impact simulations informed by geographical context (Flaxman, 2009).

- Michael Flaxman, Founder & CEO van Geodesign Technologies

Geodesign en participatie

Een veel breder spectrum aan mensen participeren in de collaboratieve planningen, dan in planningen waarbij ruimtelijke ontwikkeling apart staat van het design ervan. Het gebruiken van de input van de belanghebbenden, leidt tot veel nieuwe creatieve oplossingen (Flaxman, 2009). GeoDesign kan daarom gezien worden als een stimulus voor publieksparticipatie.

3.7.3 ANALOGE TOOLS

Onder een analoge tool wordt een hulpmiddel van een participatieproces verstaan, dat werkt zonder enige vorm van een computer. Een analoge tool wordt veelal ingezet bij persoonlijk contact met de belanghebbenden. Denk hierbij aan een klankbordgroep waarbij er door belanghebbenden ideeën kunnen worden getekend op papieren kaarten. De klankbordgroep is in dit voorbeeld de methode, de papieren kaarten zijn de tools.

Het is belangrijk om voorafgaand aan een participatieproces te weten wat het doel is, voordat er een keuze gemaakt kan worden welke tool ingezet wordt. Hierbij is het belangrijk om te weten in hoeverre het publiek invloed kan en mag uitoefenen op het beleid. In bijlage 10 is een tabel, waarin een selectie van analoge tools behandeld wordt, toegevoegd. Er wordt per tool een korte omschrijving en een praktijkvoorbeeld gegeven.

Voor- en nadelen

Het gebruik van analoge tools gedurende een participatieproces zorgt ervoor dat iedereen die wil participeren, daadwerkelijk kan participeren. De bijeenkomsten zijn voor iedereen toegankelijk, zolang een individu maar wilt participeren. Kinderen en ouderen kunnen ook gemakkelijk participeren in dit soort processen (van den Bosch, 2018; Verhoeven, 2018). Een probleem hierbij is wel dat deze bijeenkomsten vooral bezocht worden door de 'usual suspects'. Dit heeft tot gevolg dat de representativiteit verminderd wordt en dat mensen die minder uitbundig zijn, minder aan het woord komen (Rietveld, 2018).

3.7.4 DIGITALE TOOLS

Een digitale tool is een hulpmiddel van een participatieproces, dat werkt met enige vorm van een computer. Tegenwoordig worden digitale tools nog weinig ingezet door Nederlandse overheidsinstellingen. Echter wordt de samenleving steeds meer digitaal, waardoor overheden in participatieprocessen steeds meer

hierin mee moeten gaan. Een uitgebreide lijst van digitale tools, zowel PPGIS als overige digitale tools, is in bijlage 6 te zien. Deze tabel geeft per tool de ontwikkelaar ervan weer, evenals op wat voor platform de tool beschikbaar is en of het een PPGIS betreft. Daarnaast wordt er een korte omschrijving, een praktijkvoorbeeld en waar mogelijk de prijs per tool gegeven.

Voor- en nadelen

Digitale tools en dan met name PPGIS-tools hebbende potentie om niet alle een groot aantal respondenten te bereiken, maar ook een hele diverse groep (Babelon, Ståhle, & Balfors, 2017), wat een verbetering van de representativiteit, ten opzichte van het gebruik van analoge tools, tot gevolg kan hebben. Ook kan PPGIS gedurende het gehele participatieproces worden benut, vanaf de agendavorming tot aan de evaluatie van een project (Brown & Kytta, 2014). Hierbij moet wel gezegd worden dat digitale tools, waaronder PPGIS, niet ieder segment van de benodigde doelgroep bereikt. Denk hierbij aan kinderen of ouderen die niet in het bezit zijn van een computer of de vaardigheden niet bezitten om met een computer om te gaan (Babelon e.a., 2017). Om deze redenen komen digitale tools en PPGIS het best tot hun recht in combinatie met een analoge tool of een methode. Het moet daarom zeker niet gezien worden als vervanging van de analoge tools, maar als een toevoeging (Brown, 2012; Meng & Malczewski, 2010).

3.7.5 BEOORDELING DIGITALE TOOLS

Digitale tools kunnen op verschillende manieren worden beoordeeld, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van de respondent en vanuit de inrichter. In dit geval is de respondent een burger en de inrichter een werknemer bij een overheidsinstantie. Verscheidene auteurs (Stone, Jarrett, Woodroffe, & Minocha, 2005) hebben User Interface Design criteria opgesteld voor de respondent. De User Interface Design is de vormgeving van de software die ervoor zorgt dat de software begrepen wordt door de respondent. De criteria hebben betrekking op hoe de software reageert op interactie met de respondent. De criteria van Stone e.a. zijn als leidend gekozen, omdat aan de hand van deze

criteria de software of tool beoordeeld kan worden vanuit het oogpunt van de respondent. Stone e.a. hanteren de acht criteria (Stone e.a., 2005), die in tabel 6 zijn weergegeven. Om elk criterium meetbaar te maken wordt de 'gevormde omschrijving' als leidend gehanteerd.

Criterium	Omschrijving Stone e.a.	Gevormde omschrijving
Consistentie	Gelijkheid zorgt voor herkenning	De mate waarin de opbouw en pagina's van de tool overeenkomen
Visuele feedback	Maak duidelijk wat er gebeurt/is gebeurd	De mate waarin de knoppen van de tool visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt.
Hulp	Knoppen impliceren gebruik	De mate waarin de knoppen in de tool aangeven waarnaar ze doorverwijzen
Simpliciteit	Maak het niet moeilijker dan nodig	De mate waarin de tool informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat
Structuur	Verstandig georganiseerde inhoud	De mate waarin de tool een logische structuur op een pagina heeft
Toegankelijkheid	Bruikbaar voor iedere doelgroep, ondanks handicap, toegankelijkheid of omgeving	De mate waarin de tool een drempel heeft om deze te bereiken
Tolerantie	Voorkom fouten, help herstellen	De mate waarin de tool een melding geeft om de eindgebruiker te waarschuwen wanneer deze een pagina verlaat zonder op te slaan
Zichtbaarheid	Eerste doel moet helder zijn	De mate waarin het eerste doel van de tool voor de eindgebruiker duidelijk is

Tabel 6. De User Interface Design criteria (Stone e.a., 2005)

In samenspraak met het projectteam zijn er tevens een achttal criteria opgesteld om een digitale tool vanuit het oogpunt van de inrichter te beoordelen. Een inrichter is in dit geval werknemer bij een overheidsinstantie. Deze criteria hebben betrekking op de kwaliteit van de digitale tool en de aantrekkelijkheid om de digitale tool in te richten. De volgende acht criteria en de 'gevormde omschrijving' worden gehanteerd (zie tabel 7).

Criterion	Omschrijving van het projectteam	Gevormde omschrijving
Aanpasbaarheid	De mate waarin de tool bruikbaar is op verschillende hardware, software of andere operationele gebruiksomgeving zonder extra inspanning te leveren	De mate waarin er extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken
Analyseerbaarheid	De mate waarin het mogelijk is om effectief en efficiënt de impact, van een geplande verandering van een of meer onderdelen op een product of systeem te beoordelen, om afwijkingen en/of foutoorzaken van een product vast te stellen of om onderdelen te identificeren die gewijzigd moeten worden	De mate waarin het mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren
Herbruikbaarheid	De mate waarin een bestaand onderdeel van de tool gebruikt kan worden in meer dan één systeem of bij het bouwen van een nieuw onderdeel	De mate waarin componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool
Inrichtingstijd	De mate waarin het de inrichter tijd kost om de digitale tool in te richten	De mate waarin het inrichten van de tool voor gebruik tijd kost
Locatie Intelligentie	De mate waarin de tool een locatiecomponent bevat	De mate waarin de tool een locatiecomponent bevat
Prijsindicatie	Een indicatie van de aanschafprijs	De mate waarin de tool geld kost
Technische kennis	De mate waarin er technische kennis nodig is om de tool in te richten	De mate waarin de het inrichten van de tool technische kennis vereist
Feedback	De mate waarin de inrichter feedback ontvangt van de tool om fouten te voorkomen	De mate waarin de tool een melding geeft om de inrichter te waarschuwen wanneer deze een pagina verlaat zonder op te slaan

Tabel 7. De criteria van het projectteam

4

TOOLANALYSE

Dit hoofdstuk is gebaseerd op deskresearch, bestaande uit het testen van uitsluitend digitale tools. Het resultaat is een analyse van de 23 verschillende tools, die ingezet kunnen worden gedurende een participatieproces. Voor deze toolanalyse zijn de volgende onderdelen uit het theoretisch kader gebruikt:

- Het participatiecontinuüm (paragraaf 3.4)
- Shortlist digitale tools, visualisatie- en communicatiemiddelen (bijlage 7)
- Criteria om een digitale tool te beoordelen vanuit de respondent (paragraaf 3.7.5)
- Criteria om een digitale tool te beoordelen vanuit de inrichter (paragraaf 3.7.5)

De uitkomst van de analyse zijn twee criteriamatrices, waarin tools beoordeeld zijn vanuit twee oogpunten. Deze twee oogpunten zijn van de respondent en de inrichter. In dit geval is de respondent een burger of andere belanghebbende en de inrichter een werknemer bij een overheidsinstantie. Hierbij kan gedacht worden aan een projectleider, een verantwoordelijke voor een participatieproces of een communicatiemedewerker. Deze twee oogpunten zijn vastgesteld, omdat beiden vanuit een ander oogpunt naar de werking en de interface van een digitale tool kijken. De analyse geeft inzicht in de kwaliteiten van de tools, zowel voor een respondent als een inrichter. Ook geeft de analyse inzicht hoe een tool ingezet kan worden in de verschillende participatiefases.

In paragraaf 4.1 wordt de analyse van de tools en de daarbij behorende matrices gepresenteerd. Vervolgens worden in paragraaf 4.2 de tools gecombineerd met de participatiefases. Paragraaf 4.3 geeft een visueel overzicht van de eindbeoordeling van de tools. Daarna wordt op basis van de voorgaande paragrafen een samenvatting van iedere tool gepresenteerd. Ten slotte wordt in paragraaf 4.5 een visuele samenvatting gegeven van de kwaliteiten van zes tools.

4.1 CRITERIAMATRICES

De criteriamatrices zijn opgebouwd uit de tools, criteria en schalen, zoals in het voorbeeld in de hiernaast staande figuren te zien is (figuur 14 en 15). Deze vormen respectievelijk de rijen, kolommen en beoordelingen. In de rijen bevinden zich de 23 tools die zijn beoordeeld. In de kolommen staan de criteria op basis waarvan de tools beoordeeld zijn. De tools zijn aan de hand van de schalen beoordeeld (bijlage 8 en 9). De waarderingen, op basis van de schalen, zijn in bijlage 11 te vinden.

In het voorbeeld hiernaast is ArcGIS Hub uiteengezet, omdat deze tool als eerste in de shortlist, gesorteerd op alfabetische volgorde,

voorkomt. De overige matrices zijn toegevoegd als bijlage 12 en 13. De plussen en minnen die per criterium gegeven zijn, corresponderen met een aantal punten. Deze matrices zijn in bijlage 14 en 15 te vinden.

Respondent

De criteria om een tool te beoordelen vanuit de respondent. Paragraaf 3.7.5

De tools uit de shortlist. Bijlage 7

ArcGIS Hub		
User interface Design	Consistentie	++
	Visuele feedback	++
	Hulp	++
	Simpliciteit	+ -
	Structuur	++
	Toegankelijkheid	++
	Tolerantie	N.v.t
	Zichtbaarheid	++

De beoordeling per criterium, gebaseerd op de schalen. Bijlage II

Inrichter

De criteria om een tool te beoordelen vanuit de inrichter. Paragraaf 3.7.5

De tools uit de shortlist. Bijlage 7

ArcGIS Hub		
Kwaliteitskenmerken	Aanpasbaarheid	++
	Analyseerbaarheid	--
	Herbruikbaarheid	+ -
	Inrichtingstijd	+ -
	Locatie intelligentie	--
	Prijsindicatie	Op aanvraag
	Technische kennis	-
	Feedback	++

De beoordeling per criterium, gebaseerd op de schalen. Bijlage II

Figuur 14. Voorbeeld opbouw criteriamatrix respondent © 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

Figuur 15. Voorbeeld opbouw criteriamatrix inrichter © 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

4.2 TOOLS VS. PARTICIPATIEFASES

Tools

Een tool kent in een participatieproces verschillende gebruikswijzen, namelijk:

1. **Bij een fysieke bijeenkomst**
2. **Zelfstandig (thuis, onderweg, et cetera)**

Verschillende tools zijn ingericht om bij een bijeenkomst in te zetten, waar een groep respondenten een bepaalde tool, zoals Maptionnaire, samen gebruikt bijvoorbeeld door middel van MapTables. Een MapTable kan ingezet worden op dezelfde manier als analoge kaarten worden ingezet tijdens een bijeenkomst. Men kan ideeën of plannen op de interactieve kaart tekenen door middel van punten, lijnen en vlakken, waar teksten en bijlagen aan toegevoegd kunnen worden. Vervolgens kunnen deze ideeën of plannen aan de overheid worden aangereikt.

Daarnaast zijn verschillende tools geschikt om zelfstandig in het participatieproces in gebruik te nemen, gericht op het bereiken van een grote groep individuele burgers. De burger kan zelfstandig en op ieder tijdstip zijn of haar mening of ideeën geven middels de tool.

In alle gevallen dient de overheid de burger in te lichten indien een tool ingezet wordt tijdens een participatieproces.

Participatiefases

De respondent van een tool kan een bepaalde mate van invloed hebben op het beleid gedurende een participatieproces. Een tool kan de respondent faciliteren om te informeren, consulteren, betrekken, samen te laten werken of machtigen. Door middel van een bijeenkomst kan een bepaalde tool een hogere fase van participatie bereiken, dan wanneer deze zelfstandig ingezet wordt.

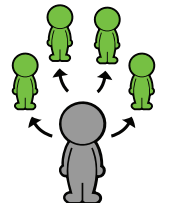
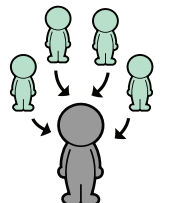
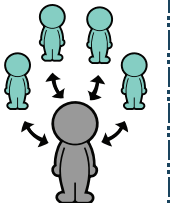
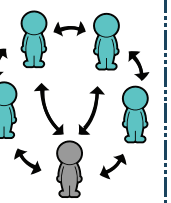
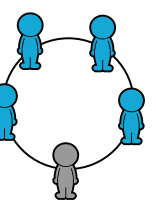
Op basis van kenmerken van de tools, beschreven in de longlist, de beoordeling van de tools die volgt uit de criteriamatrices en het participatiecontinuüm (paragraaf 3.4) is bepaald

welke fases van participatie een tool kan bereiken.

Hiervoor is tabel 8, op de volgende pagina, opgesteld. Met twee grijstinten worden de verschillende gebruikswijzen aangeduid. De lichtgrijze kleur geeft aan dat de tool tijdens een fysieke bijeenkomst deze bepaalde participatiefase kan bereiken; de donkergrijze kleur geeft de fase aan wanneer de tool zelfstandig ingezet wordt. Wanneer er geen grijstint aanwezig is, is de desbetreffende tool niet geschikt om deze participatiefase te bereiken.

Een tool als Maptionnaire kan de fase 'betrekken' bereiken wanneer deze zelfstandig ingezet wordt. De tool laat het toe om de behoeften van het publiek op te halen en tevens terug te koppelen aan de hand van bijvoorbeeld opgestelde plannen. Wanneer Maptionnaire ingezet wordt tijdens een bijeenkomst, kan de fase 'samenwerken' bereikt worden. De groep respondenten kan middels MapTables plannen opstellen.

Zelfstandig
 Bijeenkomst
 Niet inzetbaar

Tools	Informeren	Consulteren	Betrekken	Samenwerken	Machtigen
					
ArcGIS Hub					
Arches					
Bästa platsen					
Burgerschouw					
Carticiple/ Debatomap					
Commonplace					
CoUrbanize					
Facebook gemeente Deventer					
Fluicity					
Geoform					
Harava					
Kahoot!					
Map Me Happy					
Map-Me					
Maptionnaire					
MetroQuest					
MindMixer					
Minecraft					
PlaceSpeak					
Serious game Ludanta					
StoryMap					
Survey123					
Website Droomstad Den Bosch					

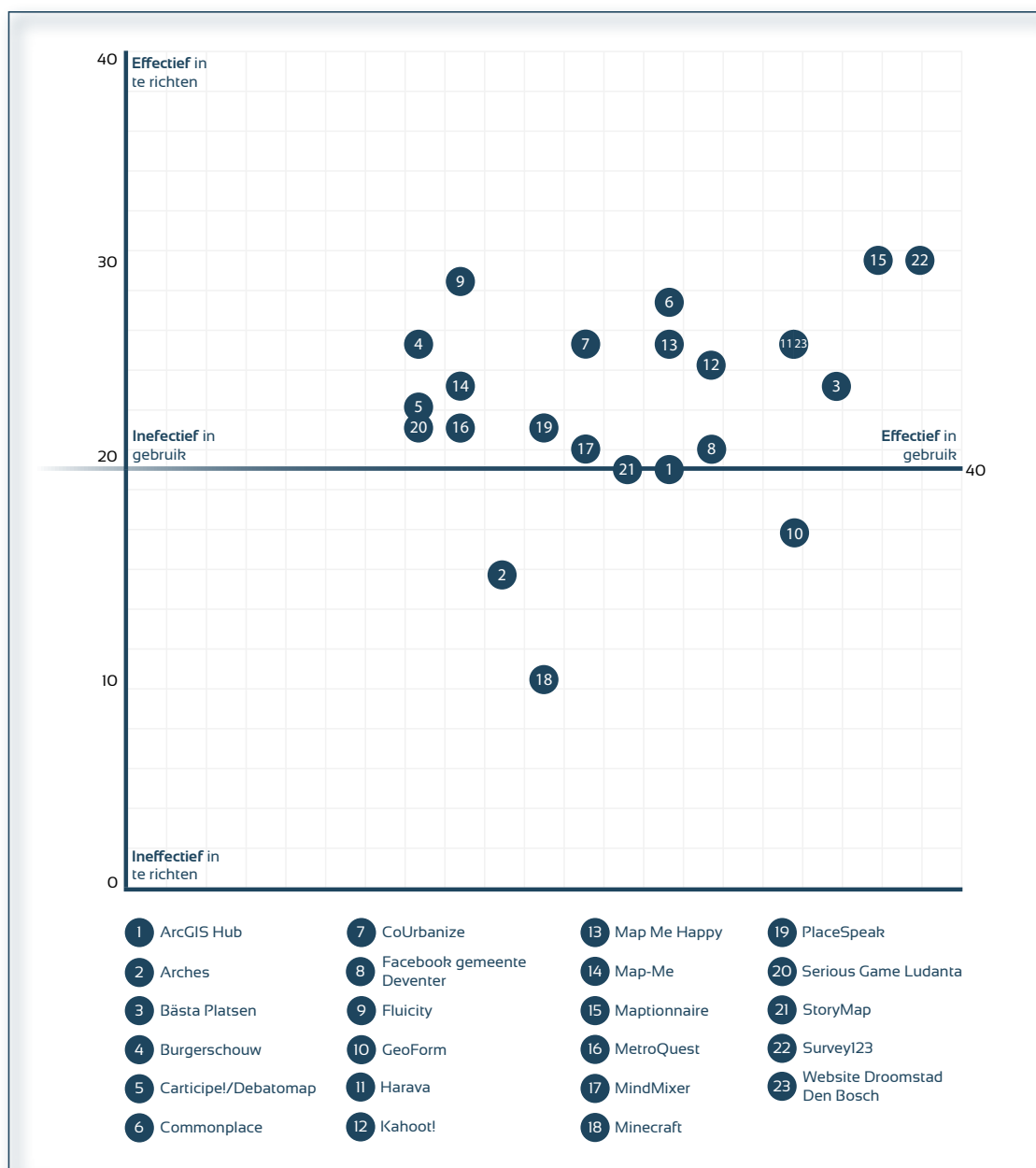
Tabel 8. Digitale tools en de participatiefases

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

4.3 POSITIONERING VAN DE TOOLS

Op basis van de eindbeoordeling van de respondent en inrichter is een positioneringsmodel (figuur 16) opgesteld, welke een visueel overzicht geeft hoe effectief de tools in gebruik en in te richten zijn. Hoe verder naar rechts gegaan wordt op de x-as, hoe effectiever de tool in gebruik is. Hoe verder naar boven

gegaan wordt op de y-as, hoe effectiever de tool in te richten is. Gemiddeld scoren de tools hoger voor de gebruiker dan voor de inrichter. Dit laat het positioneringsmodel zien, aangezien het merendeel van de tools te vinden is in de rechterbovenhoek. Daarom kan geconcludeerd worden dat er meer aandacht besteed wordt aan het ontwikkelen van de interface voor de gebruiker dan voor de inrichter.

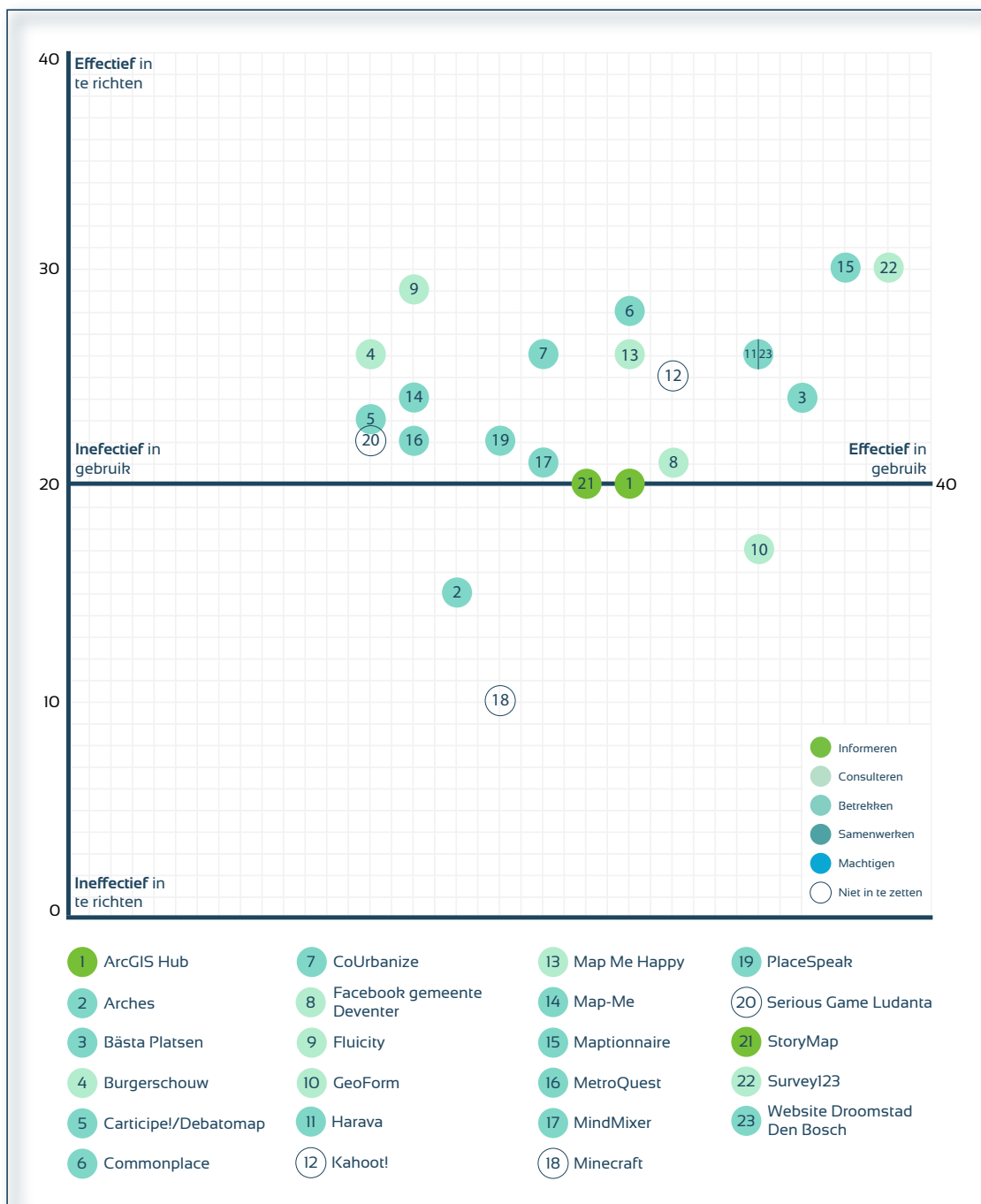

Figuur 16. Positioneringsmodel digitale tools

4.3.1 POSITIONERING VS. PARTICIPATIEFASES

De positionering wordt gecombineerd met de participatiefases en de gebruikswijzen (paragraaf 4.2).

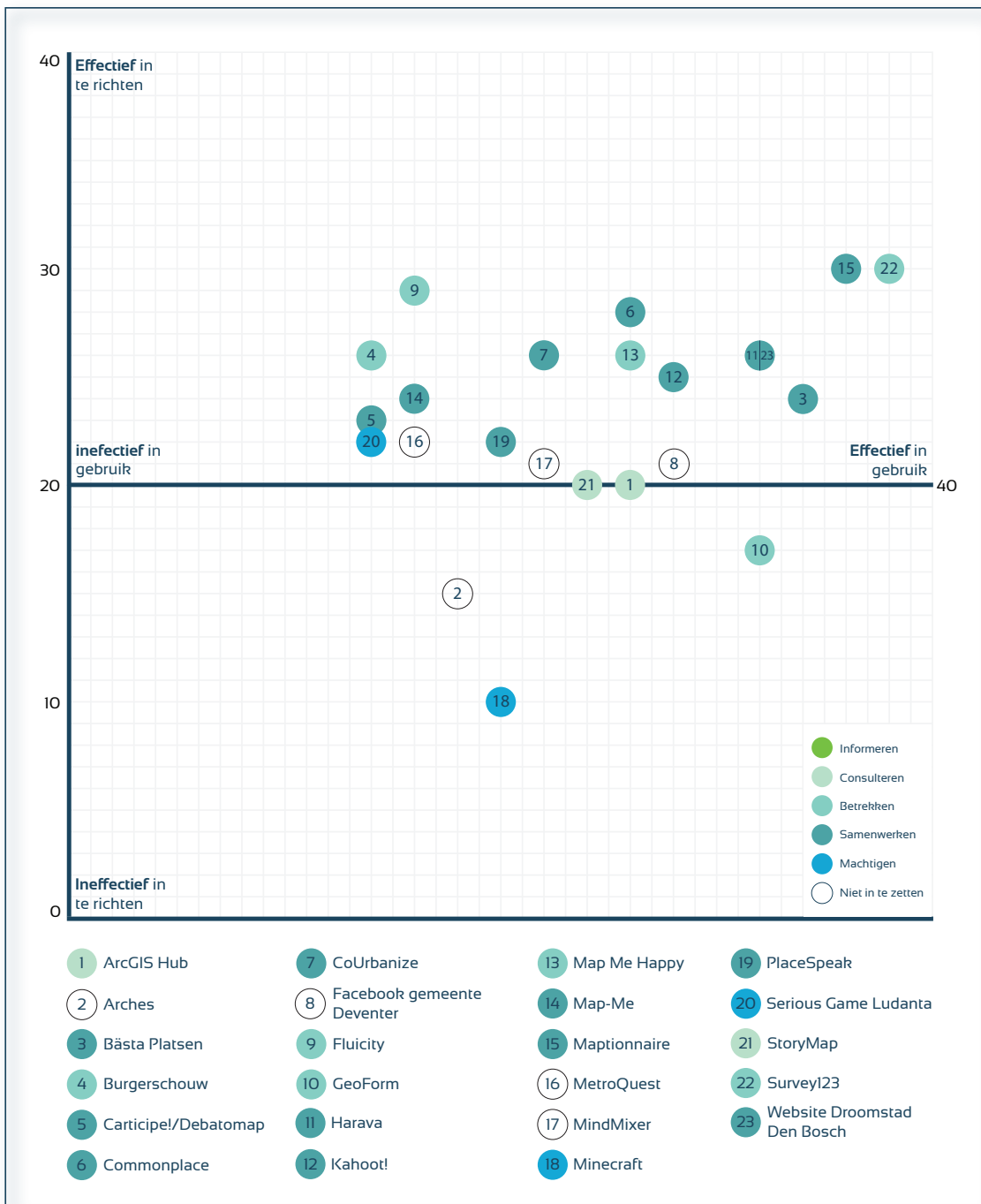
Figuur 17 geeft een overzicht van de tools, die zelfstandig in het participatieproces ingezet kunnen worden, weer. De kleuren van de cirkels corresponderen met de participatiefases. Indien een cirkel geen kleur heeft, betekent dit dat deze tool niet zelfstandig in het proces kan worden ingezet.

Figuur 17. Positioneringsmodel digitale tools; zelfstandig in het proces

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

Figuur 18 geeft een overzicht van de digitale tools, die bij een bijeenkomst kunnen worden ingezet, weer. De kleuren van de cirkels corresponderen met de participatiefases. Indien een cirkel geen kleur heeft, betekent dit dat deze tool niet bij een bijeenkomst kan worden ingezet.

Figuur 18. Positioneringsmodel digitale tools; bij een bijeenkomst

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

4.3.2 AGGREGATIE VAN DE TOOLS

Verder kunnen de tools worden geclassificeerd in vijf categorieën, waardoor het overzichtelijk wordt gemaakt wat voor type tools beschikbaar zijn (zie tabel 9). Van deze aggregatie is ook een positioneringsmodel (figuur 19) gemaakt, op basis van het rekenkundig gemiddelde van de eindbeoordeling van de tools. In dit gemiddelde is zowel de eindbeoordeling van de respondent als de inrichter meegenomen.

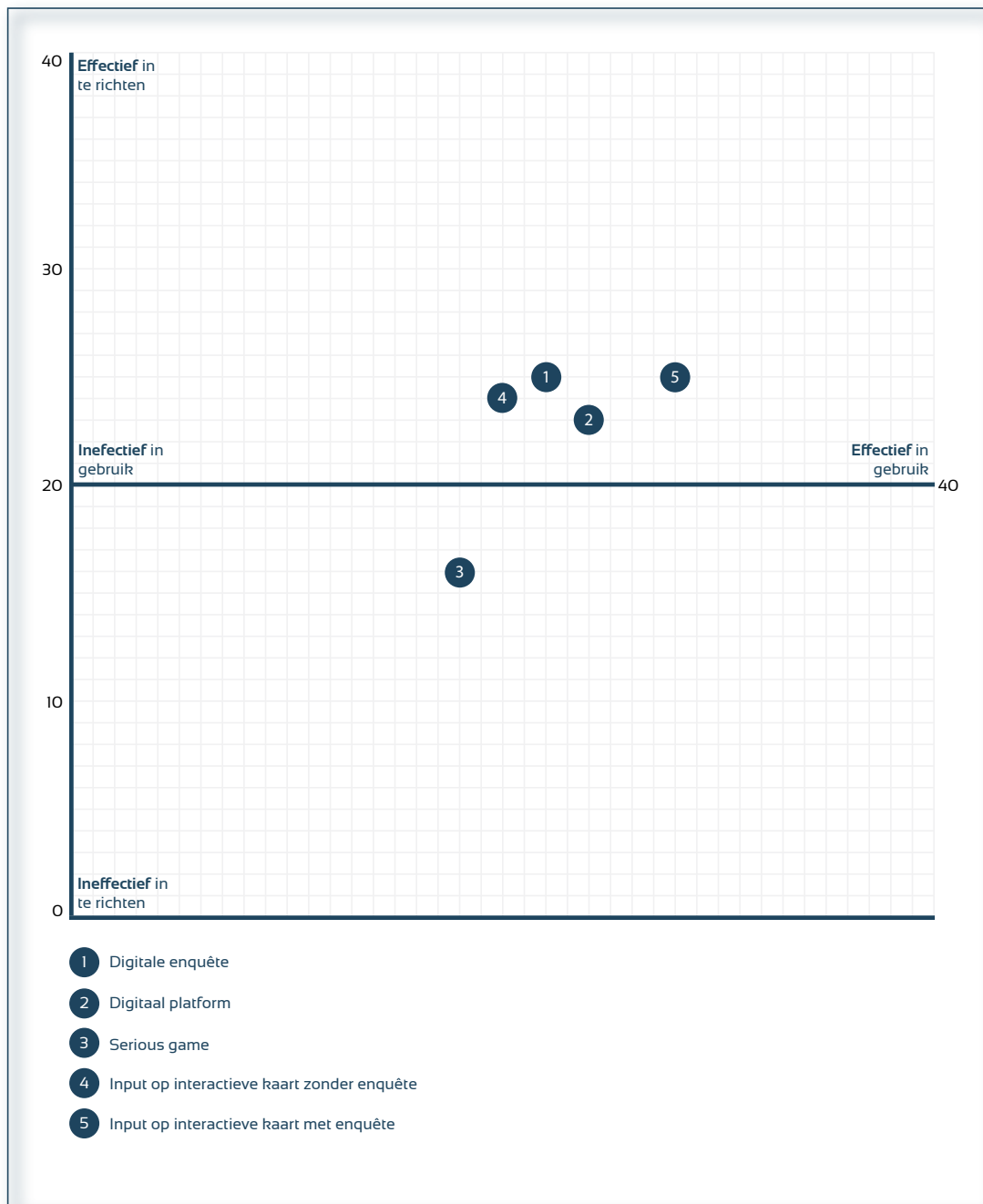
Een kanttekening hierbij is dat de positionering van de vijf categorieën anders kan uitvallen als in iedere categorie hetzelfde aantal tools vallen. De categorieën die weinig tools bevatten zijn gevoeliger voor uitschieters dan de categorieën met veel tools.

Vastgesteld kan worden dat de aggregatie 'serious game', ten opzichte van de overige vier aggregaties, zowel ineffectiever in gebruik is als in te richten.

Daarnaast kan worden geconcludeerd dat het inrichter van een digitale enquête even effectief is als het in-richten van een enquête met een gekoppelde interactieve kaart. Bovendien zijn enquêtes met een gekoppelde interactieve kaart effectiever in gebruik voor de respondent. Overheidsinstanties hoeven om deze reden niet bang te zijn om enquêtes met gekoppelde interactieve kaarten (PPGIS) te gebruiken.

1. Digitale enquête	2. Digitaal platform	3. Serious game	4. Input op interactieve kaart zonder enquête	5. Input op interactieve kaart met enquête
Fluicity	ArcGIS Hub	Minecraft	Arches	Bästa Platsen
MindMixer	CoUrbanize	Serious game Ludanta	Burgerschouw	Carticiple!/ Debatomap
Kahoot!	Facebook gemeente Deventer		Commonplace	GeoForm
	MetroQuest		Map Me Happy	Harava
	StoryMap		PlaceSpeak	Map-Me
	Website Droomstad Den Bosch			Maptionnaire
				Survey123

Tabel 9. Aggregatie van de digitale tools

Figuur 19. Positioneringsmodel geagregeerde tools

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

4.4 SAMENVATTING EINDBEOORDELING

Voor iedere tool is een samenvatting opgesteld, gebaseerd op de volgende gegevens:

- Korte informatie over de tool (longlist bijlage 6)
- De participatiefases in de verschillende gebruikswijzen (paragraaf 4.2)
- De eindbeoordeling van de respondent (bijlage 11)
- De eindbeoordeling van de inrichter (bijlage 11)

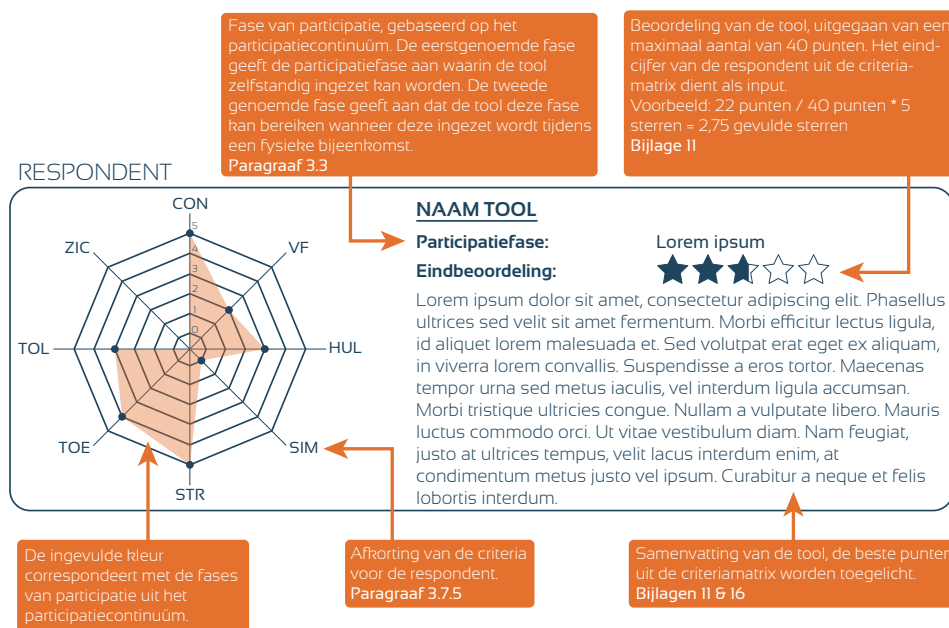
De samenvatting van ArcGIS Hub is in de onderstaande tekst als voorbeeld uitgewerkt, omdat deze tool als eerste in de shortlist, gesorteerd op alfabetische volgorde, voorkomt.

ArcGIS Hub is een platform waar kaarten, apps en overige data van verschillende bronnen samenkomen. Het bestaat uit verschillende onderdelen en mogelijke verwijzingen naar andere ESRI-tools, zoals ArcGIS Online of GeoForm. De tool kan zelfstandig de participatiefase informeren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan ArcGIS Hub de fase betrekken bereiken. In totaal heeft ArcGIS Hub 33 van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft ArcGIS Hub 20 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is voldoende effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool effectiever is voor de respondent dan voor de inrichter van de tool. De samenvatting van de overige beoordeelde tools is bijlage 16 te vinden.

4.5 TOOLKWALITEITEN

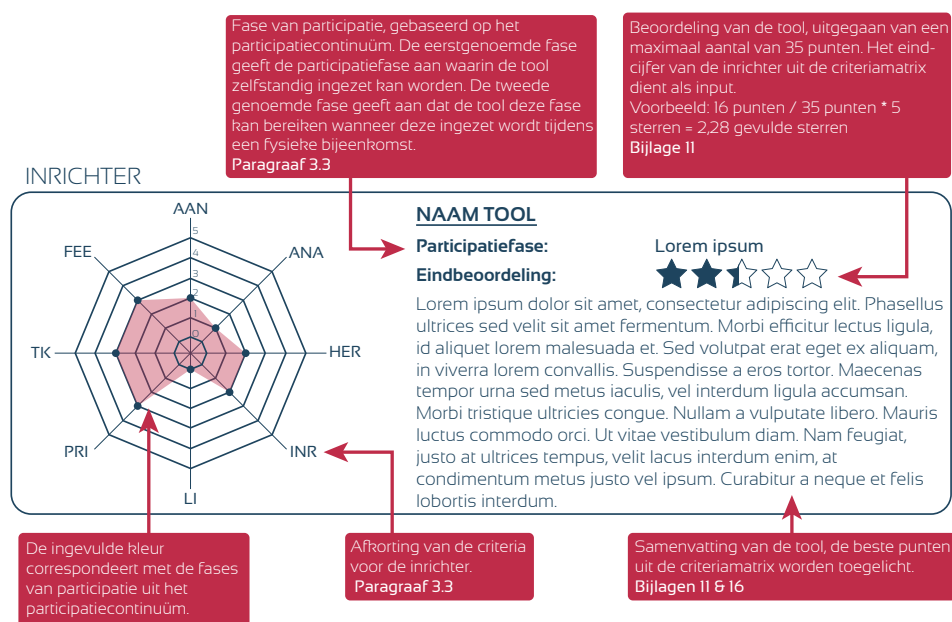
Op basis van de eindbeoordeling, afkomstig uit de criteriamatrices, zijn de kwaliteiten van drie tools vastgesteld voor zowel de respondent als de inrichter. Deze tools hebben de hoogste eindbeoordeling gekregen. Er is geen rekening gehouden met de participatiefases, wat betekent dat deze tools niet per definitie het meest effectief zijn in een participatieproces.

Van deze hoogst beoordeelde tools is een visualisatie gemaakt (figuur 22). Deze visualisatie bevat de participatiefases waarin deze tool op beide gebruikswijzen ingezet kan worden, de eindbeoordeling, een samenvatting van de beoordeelde criteria en tot slot een spindiagram. In het onderstaande figuren (figuur 20 en 21) is aangegeven hoe figuur 22 geïnterpreteerd dient te worden en waarop deze onderdelen gebaseerd zijn.

Figuur 20. Opbouw visualisatie toolkwaliteiten respondent

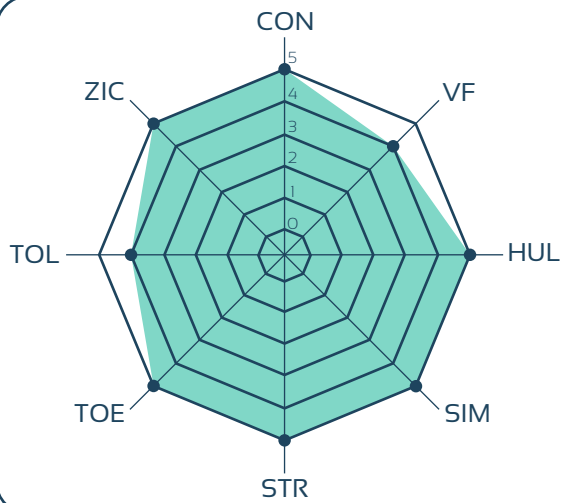
© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

Figuur 21. Opbouw visualisatie toolkwaliteiten inrichter

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

RESPONDENT

MAPTIONNAIRE

Participatiefase:

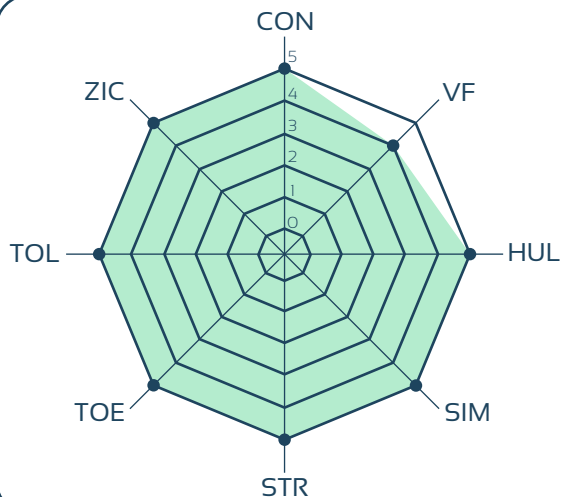
Betrekken - Samenwerken

Eindbeoordeling:

De tool scoort het hoogst op onder andere de criteria consistentie, simpliciteit en toegankelijkheid. De opbouw van de tool en pagina's is altijd hetzelfde. De tool bevat de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina en iedere respondent kan snel uitkomen waar hij wilt. De drempel om de tool te bereiken is laag; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.

Bij niet opgeslagen zaken wordt er altijd een melding gegeven, maar er wordt niet altijd een oplossing aangeboden.

SURVEY123 (ONLINE)

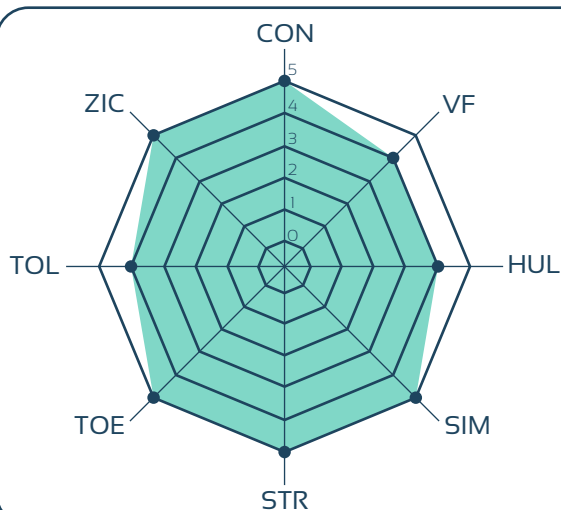
Participatiefase:

Consulteren - Betrekken

Eindbeoordeling:

De tool scoort het hoogst op onder andere de criteria toegankelijkheid, tolerantie en zichtbaarheid. De drempel om de tool te bereiken is laag; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden. Bij niet opgeslagen zaken wordt er altijd een melding gegeven en wordt er altijd een oplossing aangeboden. Het eerste doel en de knoppen van de tool zijn duidelijk.

BÄSTA PLATSEN

Participatiefase:

Betrekken - Samenwerken

Eindbeoordeling:

De tool scoort het hoogst op onder andere de criteria structuur, toegankelijkheid en zichtbaarheid. De tool heeft een logische structuur op een pagina en het menu bevindt zich op de plek waar de respondent deze verwacht. De drempel om de tool te bereiken is laag; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden. Het eerste doel en de knoppen van de tool zijn duidelijk. De knoppen geven duidelijk aan waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.

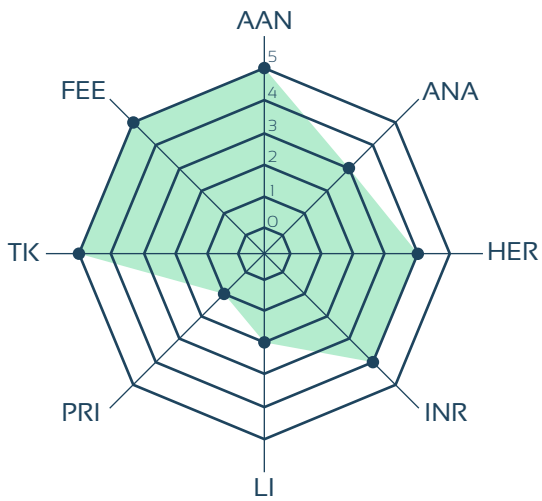
Figuur 22. Top 3 digitale tools

CON = Consistentie
VF = Visuele Feedback
HUL = Hulp
SIM = Simpliciteit

STR = Structuur
TOE = Toegankelijkheid
TOL = Tolerantie
ZIC = Zichtbaarheid

ALITEITEN

INRICHTER

FLUICITY

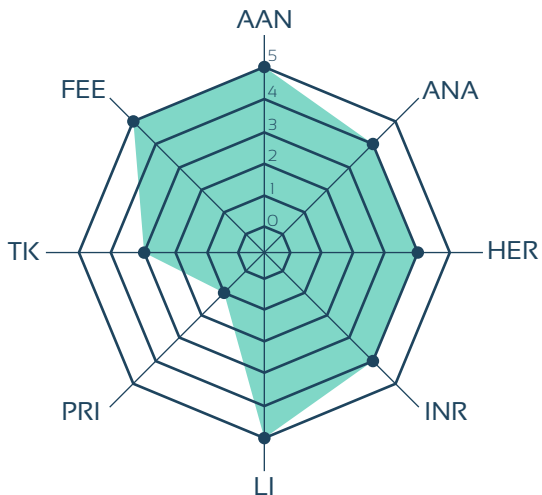
Participatiefase:

Consulteren - Betrekken

Eindbeoordeling:

De tool scoort het hoogst op de criteria aanpasbaarheid, technische kennis en feedback. Om de tool te bereiken is er geen extra software of hardware nodig en het is beschikbaar op elk device. Het inrichten van de tool vereist geen technische kennis. Bij niet opgeslagen zaken wordt er altijd een melding gegeven en wordt er altijd een oplossing aangeboden. De tool bevat zeer weinig locatie intelligentie. De tool kost €5100 per jaar en eenmalig €2000.

MAPTIONNAIRE

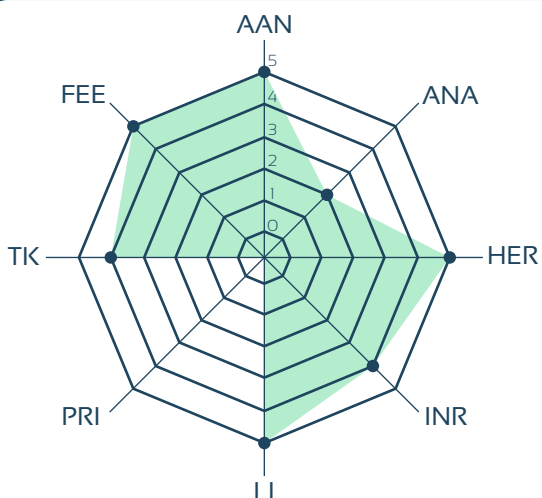
Participatiefase:

Betrekken - Samenwerken

Eindbeoordeling:

De tool scoort het hoogst op de criteria aanpasbaarheid, locatie intelligentie en feedback. Om de tool te bereiken is er geen extra software of hardware nodig en het is beschikbaar op elk device. De tool bevat zeer duidelijke locatie intelligentie. Bij niet opgeslagen zaken wordt er altijd een melding gegeven en wordt er altijd een oplossing aangeboden. Het inrichten van de tool vereist een matige hoeveelheid technische kennis. De tool kost €5000 per jaar.

SURVEY123 (ONLINE)

Participatiefase:

Consulteren - Betrekken

Eindbeoordeling:

De tool scoort het hoogst op onder andere de criteria aanpasbaarheid, herbruikbaarheid en locatie intelligentie. Om de tool te bereiken is er geen extra software of hardware nodig en het is beschikbaar op elk device. De gehele tool kan gekopieerd worden naar een volgend project met dezelfde tool. De tool bevat zeer duidelijke locatie intelligentie. Het is mogelijk om binnen de tool direct analyses uit te voeren, maar deze zijn zeer simpel. De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

AAN = Aanpasbaarheid
ANA = Analyseerbaarheid
HER = Herbruikbaarheid
INR = Inrichtingstijd

LI = Locatie Intelligentie
PRI = Prijsindicatie
TK = Technische kennis
FEE = Feedback

5

PUBLIEKSPARTICIPATIE EVALUATIEMETHODE

Dit hoofdstuk is gebaseerd op theoretische inzichten en interviews, die in het vooronderzoek en het onderzoek zijn opgedaan en afgenomen. Het resultaat is de Publieksparticipatie Evaluatiemethode, waarmee een participatieproces door twee partijen geëvalueerd kan worden. In dit geval zijn de twee partijen de overheid en de burger. De volgende onderdelen uit het theoretisch kader zijn voor deze methode gebruikt:

- Het participatiecontinuüm (paragraaf 3.4)
- Effectiviteitscriteria vanuit de overheid (paragraaf 3.5.1)
- Effectiviteitscriteria vanuit de burger (paragraaf 3.5.2)

De methode houdt rekening met de belangen van beide partijen. Het geeft inzicht in hoeverre aan de verwachtingen van beide partijen zijn voldaan. Om de methode te doorlopen is een stappenplan opgesteld. Dit stappenplan is uitgewerkt in figuur 23 op de volgende pagina. De complete Publieksparticipatie Evaluatiemethode is in bijlage 17 gepresenteerd. De ontwikkeling van de methode is in hoofdstuk 2 beschreven.

De resultaten van de validatie van de methode zijn in paragraaf 5.1 uitgewerkt. De ingevulde methoden zijn te vinden in bijlage 18, 19 en 20.

5.1 VALIDATIE

De gemeenten die de Publieksparticipatie Evaluatiemethoden hebben uitgevoerd luiden als volgt:

- Gemeente Bergen (NH)
- Gemeente Zaltbommel
- Gemeente Gorinchem

Gemeente Bergen (NH)

De burgerbelangenorganisatie Mooier Bergen heeft de Publieksparticipatie Evaluatiemethode gebruikt om het project 'MOOIER BERGEN' te evalueren vanuit de kant van de burger. De gemeente Bergen heeft de Publieksparticipatie Evaluatiemethode niet gebruikt. De voormalige wethouder, destijds verantwoordelijk, was helaas niet bereid om aan de evaluatie mee te werken. De voormalig wethouder omschreef dit als volgt (mailcontact, 1 juli 2018): "Dat kan ik niet doen. Ik ben nu raadslid en er is een nieuwe wethouder. Hoewel de vragen al-gemeen

zijn, hebben ze wel betrekking op het project Mooi Bergen". Dit ondanks dat de wethouder, voorafgaand aan het project, toezegging aan Mooier Bergen heeft gedaan om mee te werken aan een participatieonderzoek. Om deze reden kan niet vastgesteld worden of het participatieproces optimaal of suboptimaal is verlopen. Het resultaat van de validatie vanuit de kant van de burger is in bijlage 18 gepresenteerd.

Gemeente Zaltbommel

De gemeente Zaltbommel heeft de Publieksparticipatie Evaluatiemethode gebruikt om het project 'Herinrichting Tijningsplas' te evalueren. Dit project loopt van 2016 en is momenteel nog bezig. Voor dit project was een werkgroep met burgers opgericht, die samen plannen en ideeën hebben bedacht met de gemeente. Er zijn in totaal zes burgers die de methode hebben ingevuld en van de gemeente heeft een Wijkcoördinator het ingevuld. Van deze zes burgers is een gemiddelde gemaakt per criterium. Zij komen uit op 15 punten. Dit

cijfer valt in de categorie 'het participatieproces is (goed) effectief geweest'. Drie burgers hebben de fase 'betrekken' ingevuld en drie de fase 'samenwerken'.

De overheid komt uit op 17 punten. Dit cijfer valt tevens in de categorie 'het participatieproces is (goed) effectief geweest'. De fase van participatie die gearceerd is, is 'samenwerken'. Opvallend is dat drie burgers een andere fase aangeven dan de overheid heeft aangegeven. Wanneer vooraf duidelijk gecommuniceerd wordt met de burgers, kan deze schifting verholpen worden. Burgers zijn op deze manier op de hoogte in welke fase ze kunnen participeren. Beide partijen komen, gemiddeld gezien voor de burger, uit op dezelfde effectiviteitscategorie. Er kan daarom worden vastgesteld dat het participatieproces tot op een bepaalde hoogte optimaal is verlopen. Wanneer de verwachtingen van burger en overheid gelijk waren, kon het proces effectiever verlopen. Het resultaat van de validatie is in bijlage 19 gepresenteerd.

Gemeente Gorinchem

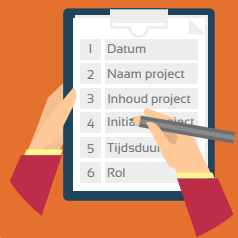
De gemeente Gorinchem heeft de Publieksparticipatie Evaluatiemethode gebruikt om het project van het parkeerbeleid in de binnenstad te evalueren. De gemeente Gorinchem heeft deze evaluatie uitgevoerd. Helaas door tijdgebrek heeft deze gemeente geen betrokken burgers kunnen vinden om dit samen met hen te evalueren. De gemeente komt uit op 16 van de 24 punten en heeft de fase 'samenwerken' aangegeven. Dit cijfer valt in de categorie 'het participatieproces is (goed) effectief geweest'.

Aangezien alleen de overheid de methode heeft uitgevoerd kan niet worden vastgesteld of het participatieproces optimaal of suboptimaal is verlopen. Het resultaat van de validatie vanuit de kant van de overheid is in bijlage 20 gepresenteerd.

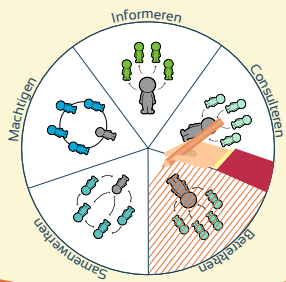
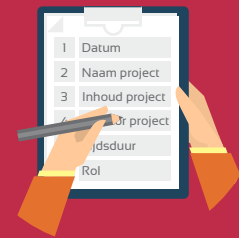
PUBLIEKSPARTICIPATIE EVALUATIEMETHODE

BURGER

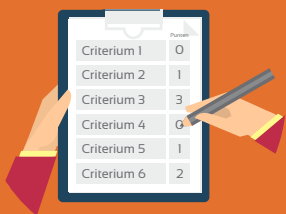
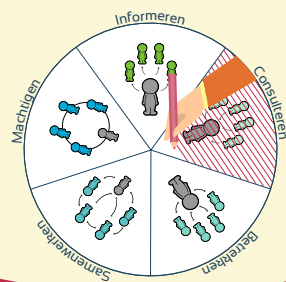
OVERHEID

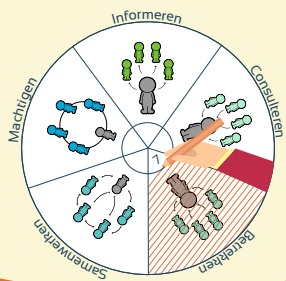
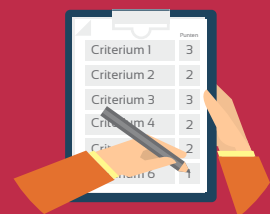
STAP 1
Algemene vragen

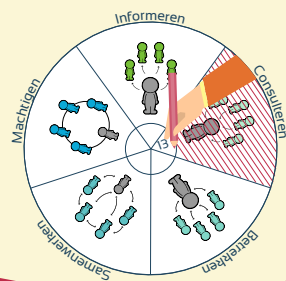
STAP 2
Fase van participatie bepalen

STAP 3
Effectiviteit waarderen

STAP 4
Vergelijken

Figuur 23. Stappenplan Publieksparticipatie Evaluatiemethode

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

6

CONCLUSIE

In dit onderzoek is gezocht naar een antwoord op de vraag: 'Welke digitale tools ten behoeve van publieksparticipatie zijn effectief in verschillende fases (informereren, consulteren, betrekken, samenwerken en machtigen) van een participatieproces?' Hiervoor is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar participatie in de leefomgeving en de hierbij horende digitale tools, visualisatie- en communicatiemiddelen.

De betekenis van participatie is afhankelijk van de belanghebbenden en de context ervan. Er worden doorgaans veel verschillende begrippen gebruikt om participatie te duiden. Er kan geconcludeerd worden dat het een complex onderwerp is met een dosis emotionele waarde. Verder kan er worden vastgesteld dat een participatieproces te allen tijde maatwerk is.

Er is gebleken dat digitale tools altijd een ondersteunende rol hebben gedurende een participatieproces. Digitale tools kennen verschillende gebruikswijzen, namelijk zelfstandig in het participatieproces of gedurende een fysieke bijeenkomst. Er is geen digitale tool die zelfstandig in een participatieproces de fase samenwerken of machtigen behaald. De onderstaande tabel geeft de hoogst beoordeelde digitale tool(s) per fase weer (tabel 10). De hoogst beoordeelde digitale tools die ingezet kunnen worden in de fase informeren, consulteren of betrekken, bereiken deze fase wanneer ze zelfstandig in het proces worden ingezet.

Voor de respondent (burger) zijn er 11 digitale tools uitstekend effectief in gebruik, voor de

inrichter (overheid) zijn dit er 2 (Maptionnaire en Survey123). Daarom kan geconcludeerd worden dat er meer aandacht besteed wordt aan het ontwikkelen van de interface voor de gebruiker dan voor de inrichter. Van de 11 digitale tools die vanuit het oogpunt van de respondent uitstekend effectief in gebruik zijn, behalen 5 digitale tools de participatiefase betrekken wanneer deze zelfstandig in het proces worden ingezet. 6 digitale tools behalen, op het moment dat deze worden ingezet gedurende een fysieke bijeenkomst, de participatiefase samenwerken.

Op het moment dat de digitale tool ingezet wordt tijdens een fysieke bijeenkomst kan er een hogere participatiefase worden behaald en kan de participatie dus effectiever verlopen.

Van de 2 digitale tools die vanuit het oogpunt van de inrichter uitstekend effectief in gebruik zijn, behalen deze digitale tools zelfstandig in het proces de fases consulteren en betrekken. Gedurende een fysieke bijeenkomst worden deze digitale tools naar een hogere participatiefase getild, namelijk betrekken en samenwerken. Een hogere fase van participatie betekent niet direct dat het beter is, aangezien de fase afhangt van de doelen van het participatieproces.

Kijkend naar de huidige participatieprocessen in de leefomgeving, kan worden vastgesteld dat deze niet of nauwelijks worden geëvalueerd. Indien een participatieproces wel geëvalueerd wordt, wordt dit enkel intern bij een overheidsinstantie gedaan. De Publieksparticipatie Evaluatiemethode biedt houvast voor overheidsinstanties om de

evaluatie van een participatieproces in te richten. Aangezien er tijdens een participatieproces verschillende belanghebbenden een rol hebben, is het noodzakelijk om het proces vanuit verschillende oogpunten te evalueren.

Participatiefase	Respondent	Inrichter
Informereren	ArcGIS Hub	ArcGIS Hub & StoryMap
Consulteren	Survey123	Survey123
Betrekken	Maptionnaire & Bästa Platsen	Maptionnaire
Samenwerken	Maptionnaire	Maptionnaire
Machtigen	Minecraft	Serious game Ludanta

Tabel 10. Best beoordeelde tool(s) per fase

7

DISCUSSIE

Voor dit onderzoek zijn twee verschillende onderzoeksmethoden gebruikt, namelijk deskresearch en fieldresearch, om informatie te verkrijgen die nodig was voor de ontwikkeling van de evaluatiemethode en het beoordelen van de digitale tools. De deskresearch bestond uit een literatuurstudie waarin Engelstalige literatuur, Nederlandstalige artikelen en websites zijn geraadpleegd. Er kan worden gesteld dat deze literatuurstudie betrouwbaar en valide is. De fieldresearch bestond uit het interviewen van in totaal 15 personen, welke allemaal relevant zijn geweest voor het onderzoek. Omdat na 8 van de 15 interviews dezelfde antwoorden werden vergaard, ontstond een theoretische saturatie. Er kan daarom vastgesteld worden dat de fieldresearch betrouwbaar is. Echter kunnen de resultaten op basis van de fieldresearch niet generaliseerd worden.

Uit het onderzoek bleek dat er voor de respondent (burger) 11 digitale tools uitstekend effectief zijn in verschillende participatiefases. Voor de inrichter (overheid) waren maar 2 digitale tools uitstekend effectief. Dit resultaat is niet in overeenstemming met de verwachting, welke gevormd is gedurende het vooronderzoek, dat digitale tools ineffectief zijn.

Een mogelijke verklaring voor de uitkomst van de toolanalyse, is dat een digitale tool in de meeste gevallen wordt ontwikkeld om het gebruik ervan zo eenvoudig en effectief mogelijk te maken voor de respondent (burger). Echter, de ontwikkelaars van een digitale tool richten zich minder op de eenvoudigheid en effectiviteit van het inrichten ervan. Het huidige onderzoek naar digitale tools is een aanvulling op bestaande literatuur, omdat eerdere studies geen beoordeling van een digitale tool vanuit de respondent en inrichter hebben gegeven. Op basis van dit onderzoek kan er door een overheidsinstantie de effectiefste digitale tool gekozen worden, die een participatieproces kan ondersteunen. Een kanttekening hierbij

is dat een digitale tool het best tot haar recht komt in combinatie met een analoge tool of een methode, bijvoorbeeld een bijeenkomst of burgertop. De digitale tool moet niet gezien worden als een vervanging van een analoge tool, maar als een toevoeging.

Kijkend naar de Publieksparticipatie Evaluatiemethode, is dit in overeenstemming met de verwachting, welke tevens gevormd is gedurende het vooronderzoek. De doelgroep voor de methode heeft dit snel opgepakt en vond dit een toevoeging op een participatieproces, aangezien er nauwelijks geëvalueerd werd. Aan het resultaat van de Publieksparticipatie Evaluatiemethode ligt ten grondslag dat er ingespeeld is op een 'gat in de markt'. Dit gat bestond uit het ontbreken van een evaluatie van een participatieproces door de overheid samen met alle participerende belanghebbenden.

Het huidige onderzoek naar de Publieksparticipatie Evaluatiemethode is een nieuw onderzoek, omdat eerdere studies geen stappenplan, waarmee een participatieproces vanuit twee partijen geëvalueerd kan worden, hebben opgeleverd. Op basis van dit onderzoek kunnen overheidsinstanties inzicht krijgen in de mate waarin een participatieproces effectief is geweest voor beide partijen.

Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat uitsluitend naar participatie in de leefomgeving gekeken is tijdens de beoordeling van de digitale tools en het opstellen van de Publieksparticipatie Evaluatiemethode. Zodra gefocust wordt op bijvoorbeeld politieke of sociale participatie, zouden de resultaten mogelijk anders zijn. Om deze reden zijn de resultaten van het onderzoek alleen een aanvulling op participatieprocessen die zich afspelen in de leefomgeving.

beoordeling van de digitale tools uit te breiden, om zo een vollediger database voor meer geïnteresseerde stakeholders te vormen. Voor de Publieksparticipatie Evaluatiemethode is het advies om deze verder te valideren en hiermee de toegevoegde waarde voor een groter publiek aan te tonen.

8

AANBEVELINGEN

Tijdens deze afstudeeropdracht hebben twee doelstellingen centraal gestaan. De eerste doelstelling was het beoordelen van digitale tools, visualisatie- en communicatiemiddelen ten behoeve van participatie in de leefomgeving. De tweede doelstelling was het ontwikkelen van de Publieksparticipatie Evaluatiemethode. Voor beide doelstellingen zijn een aantal aanbevelingen gegeven.

Analyse digitale tools

Een eerste aanbeveling is het opzetten van een database, waarin alle informatie over de digitale tools, criteria, participatiefases en de eindbeoordeling in terugkomen. Op basis van deze database kan een interactief dashboard ontwikkeld worden. De gebruiker van het interactieve dashboard kan aspecten aangeven die belangrijk worden gevonden. Aan de hand van deze aspecten worden er één of meerdere ideale digitale tools voor deze gebruiker gepresenteerd. Een dergelijk dashboard kan overheidsinstanties ondersteunen bij het maken van de keuze welke tool er gedurende een bepaald participatieproces ingezet wordt.

De tweede aanbeveling is om de beoordeling van de digitale tools vollediger op te stellen. Dit kan gedaan worden door iedere tool samen te beoordelen door een groep respondenten en een groep inrichters, door middel van focusgroepen. Op deze manier wordt er een onafhankelijke en objectieve beoordeling van een tool verkregen. De mening van iedere partij wordt meegenomen in de beoordeling.

Tijdens het opstellen van de criteria en het beoordelen van de digitale tools per criterium is gepoogd alle informatie boven water te krijgen. Zo veel mogelijk informatie over de digitale tools is beschreven en meegenomen bij het opstellen van de criteriamatrices. Echter kan er worden vastgesteld dat de beoordeling van de prijs niet volledig is. Om de prijs mee te nemen in de beoordeling dienen deze achterhaald te worden bij iedere toolleverancier.

Een derde en tevens laatste aanbeveling wat betreft de tools, is om gewichten toe te kennen aan de criteria. Op deze manier ontstaat er een multicriteria-analyse, waarbij de belangrijkste criteria voor de respondent en inrichter zwaarder meewegen in de eindbeoordeling. De belangrijkste criteria kunnen achterhaald worden door middel van interviews met respondenten (burgers) en inrichters (overheidsinstanties).

Publieksparticipatie Evaluatiemethode

Een vierde aanbeveling, gericht op de Publieksparticipatie Evaluatiemethode, is het wegnemen van de gemaakte scheiding tussen de overheid, burger en overige belanghebbenden. De Publieksparticipatie Evaluatiemethode schets de werkelijkheid niet geheel juist, aangezien de overheid ook een burger kan zijn en de burger ook iemand van een overheidsinstantie kan zijn. Daarnaast kan deze scheiding een belemmering zijn van het gebruik van de term 'publieksparticipatie'. Dit komt doordat deze twee partijen in de methode het participatieproces deels onafhankelijk van elkaar beoordelen. Om deze belemmering weg te nemen kunnen dezelfde criteria voor zowel de overheid als de burger gehanteerd worden.

De vijfde aanbeveling is om een Publieksparticipatie Evaluatiemethode 2.0 te ontwikkelen, waarmee een participatieproces door twee overheidsinstanties geëvalueerd kan worden. Dit in tegenstelling tot de huidige Publieksparticipatie Evaluatiemethode, waarmee een participatieproces tussen een overheidsinstantie en een burger kan worden geëvalueerd. De twee overheidsinstanties kunnen bijvoorbeeld een gemeente en waterschap zijn, die samen een project in de leefomgeving uitvoeren. Dit komt voort uit het feit dat participatieprocessen ook uitgevoerd worden zonder de burger en uitsluitend tussen overheidsinstanties.

overheidsinstanties die de Publieksparticipatie Evaluatiemethode gaan gebruiken. Tijdens een evaluatie van een participatieproces is het belangrijk om terug te kunnen kijken naar de vooraf gestelde doelen, oftewel zijn de doelen behaald die vooraf beoogd zijn. Hiervoor is het opstellen van meetbare doelen, voor de start van het participatieproces, van belang. Op deze manier wordt de meerwaarde van de Publieksparticipatie Evaluatiemethode verhoogd.

BRONNENLIJST

- Antea Group. (z.d.). De App Burgerschouw. Geraadpleegd 23 maart 2018, van <https://www.anteagroup.nl/nl/diensten/beheer-openbare-ruimte/de-app-burgerschouw>
- Antea Group, & Centric. (2017). Handleiding Burgerschouw. Geraadpleegd van https://www.winsum.nl/bestand/wonen_en_leven/dorp_en_buurt/buurtschouw/buurtschouw//handleiding_burgerschouw_app_537691
- Babelon, I., Ståhle, A., & Balfors, B. (2017). Toward Cyborg PPGIS: exploring socio-technical requirements for the use of web-based PPGIS in two municipal planning cases, Stockholm region, Sweden. *Journal of Environmental Planning and Management*, 60(8), 1374–1376. <https://doi.org/10.1080/09640568.2016.1221798>
- Batty, M. (2013). Defining Geodesign (= GIS + Design?). *Environment and Planning B: Planning and Design*, 40(1), 1–2. <https://doi.org/10.1068/b4001ed>
- Beierle, T. C., & Cayford, J. (2002). *Democracy in practice: public participation in environmental decisions*. Washington, DC: Resources for the Future.
- Biggs, D. (2017). SCDOT Conducts Record Breaking Corridor Study. Geraadpleegd 5 april 2018, van <http://metroquest.com/portfolio-items/scdot-conducts-record-breaking-corridor-study/>
- Bleijenberg, C. (2017, november 22). Overheid in contact. Geraadpleegd 22 maart 2018, van <https://www.overheidincontact.nl/participatie-hoe-belangrijk-is-representativiteit-eigenlijk/>
- Brabant Living Lab. (2016). Rad van Participatie. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=AIQoSfIXIhU>
- Brabant Living Lab. (2017a). Blokkenspel omgevingsvisie. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=-aoHG3T9B7w>
- Brabant Living Lab. (2017b, mei 21). Vandaag voor de laatste keer in Bergen op Zoom het blokkenspel van de @omgevingsvisienb. Wat vind jij belangrijk aan de leefomgeving? [Tweet]. Geraadpleegd 4 april 2018, van <https://twitter.com/livinglab2018/status/866258166706733057>

Brown, G. (2012). Public Participation GIS (PPGIS) for Regional and Environmental Planning: Reflections on a Decade of Empirical Research. *URISA Journal*, 25(2), 12.

Brown, G., & Kytta, M. (2014). Key issues and research priorities for public participation GIS (PPGIS): A synthesis based on empirical research. *Applied Geography*, 46, 122–136. <https://doi.org/10.1016/j.apgeog.2013.11.004>

CEDA. (2017). Join the CEDA Community. Geraadpleegd van http://ieee-ceda.org/sites/ieee-ceda.org/files/styles/cc_imgstyle_2x1/public/2017-09/215.jpg?itok=i-KJmoRY

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2018, maart 8). CBS StatLine - Internet; toegang, gebruik en faciliteiten. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83429NED&D1=0,2-5&D2=0,3-6&D3=0&D4=a&HDR=T&STB=G1,G2,G3&VW=T>

City Explained, Inc. (2018). About CommunityViz | City Explained, Inc. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <http://communityviz.city-explained.com/communityviz/aboutcommunityviz.html>

City of Calgary. (2013, mei). Multi-Family Recycling Strategy. Geraadpleegd 5 april 2018, van <https://www.placespeak.com/casestudies/#/community-planning/13>

City of Detroit. (z.d.). Detroit Sustainability Action Agenda | Detroit, MI. Geraadpleegd 28 mei 2018, van <https://courbanize.com/projects/sustainable-detroit/comaps/64>

City of Guelph. (z.d.). How It Works | Have Your Say Guelph by MindMixer. Geraadpleegd 26 maart 2018, van <http://cityofguelph.mindmixer.com/>

City of Los Angeles. (2016). Home | Los Angeles GeoHub Vision Zero Initiative. Geraadpleegd 4 juni 2018, van <http://visionzero.geohub.lacity.org/>

Commonplace Digital Ltd. (2018). Commonplace - Online Community Consultation Platform. Geraadpleegd 23 maart 2018, van <https://www.commonplace.is>

- Commune Saint Jean de Luz. (2016, november). Carticipe Saint Jean de Luz. Geraadpleegd 5 april 2018, van <http://saintjeandeluz.carticipe.fr>
- Creighton, J. L. (2005). The public participation handbook: making better decisions through citizen involvement (1 edition). San Francisco, Calif: Jossey-Bass. Geraadpleegd van <https://smartnet.niua.org/sites/default/files/resources/Public%20Participation%20Handbook.pdf>
- Dangermond, J. (2010). GeoDesign and GIS – Designing our Futures, 502–514.
- de Gast, A. (2018, maart 12). Interview Annechien de Gast; ontwikkelaar ruimte.
- De Nationale Ombudsman. (z.d.). Digitalisering | Nationale ombudsman. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://www.nationaleombudsman.nl/dossier/dossier-digitalisering>
- Dimenteq. (z.d.). Harava - Harava Demo Survey. Geraadpleegd 4 juni 2018, van <https://query.eharava.com/2070>
- Dimenteq. (2017a). Harava - surveys for participatory planning. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://dimenteq.fi/en/services/harava/>
- Dimenteq. (2017b, augustus 7). Storuman is the first Harava municipality in Sweden! Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://dimenteq.fi/en/storuman-harava-sweden/>
- Dinjens, M. (2010). Burgerparticipatie in de lokale politiek (p. 6). Amsterdam: Instituut voor Publiek en Politiek. Geraadpleegd van <https://www.prodemos.nl/wp-content/uploads/2016/04RapportBurgerparticipatie2010.pdf>
- Droomstad Den Bosch. (2018). Dromen waarmaken begint met delen! Geraadpleegd 6 april 2018, van <http://droomstaddenbosch.nl/droom>

- Edelenbos, J., & Monnikhof, R. (2001). Lokale interactieve beleidsvorming: een vergelijkend onderzoek naar de consequenties van interactieve beleidsvorming voor het functioneren van de lokale democratie, 17.
- Es, E. van. (2017, juli 3). De Participatiesamenleving - Deelnemen aan ontheiligde systemen. Groningen. Geraadpleegd van <http://theses.uvn.nl/bitstream/handle/123456789/4667/Es%2C%20Eelco%20van%20participatiesamenleving.pdf?sequence=1>
- Esri. (z.d.). ArcGIS Hub | Esri Nederland. Geraadpleegd 26 maart 2018, van <http://www.esri.nl/producten/arcgis/arcgis-hub>
- Esri. (2013). Geodesign in Practice: Designing a Better World, 56.
- Esri. (2014, maart 19). Gebruik van StoryMaps steeds populairder. Geraadpleegd 29 mei 2018, van <http://www.esri.nl/news/nieuws/2014/gebruik-van-storymaps-steeds-populairder>
- Esri. (2015). Keeping ahead of Population Growth. Geraadpleegd van <http://www.esri.com/library/casestudies/menlo-park-california.pdf>
- Esri. (2017a). Esri Magazine #2 2017. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <http://magazine.esri.nl/esri-magazine-2-2017#!/zlto>
- Esri. (2017b). Esri Magazine #3 2017. Geraadpleegd 5 april 2018, van <http://magazine.esri.nl/esri-magazine-3-2017#!/arcgis-hub-nederland>
- Esri. (2017c). Introduction - GeoPlanner for ArcGIS | ArcGIS. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://doc.arcgis.com/en/geoplanner/get-started/what-is-geodesign-for-arcgis.htm>
- Esri. (2017d). Survey123 for ArcGIS. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://survey123.arcgis.com/>
- Esri. (2018, januari). Geodesign Summit. Geraadpleegd 2 april 2018, van <http://www.esri.com/events/geodesign-summit>

Flaxman, M. (2009). Fundamentals of Geodesign, 28–41.

Fluicity. (z.d.). Fluicity - Applicatie voor burgerparticipatie. Geraadpleegd 26 maart 2018, van <https://www.fluicity.com/app>

Fluicity. (2017). Fluicity booste l'engagement citoyen à Limay. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=DJTJdfkfatc>

Gemeente Deventer. (2018). Gemeente Deventer - Berichten. Geraadpleegd 28 mei 2018, van https://www.facebook.com/pg/GemeenteDeventer/posts/?ref=page_internal

Gemeente Eindhoven. (2015). Programma Inwoners- en Overheidsparticipatie. Gemeente Eindhoven. Geraadpleegd van <https://www.eindhoven.nl/sites/default/files/2017-06/Programma%20Inwoners%20en%20Overheidsparticipatie%202015%202018%20%28DEF%29.pdf>

Gemeente Houten. (z.d.). Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. Geraadpleegd van https://www.houten.nl/uploads/tx_houtennews/MobiliteitsvisieEilandVanSchalkwijk.pdf

Gemeente 's-Hertogenbosch. (z.d.). Droomlocatie Zuid-Willemspark. Geraadpleegd 28 mei 2018, van <http://droomstaddenbosch.nl/droomlocatie/zuid-willemspark>

Gemeente Utrecht. (2018, januari 26). Werkwijzen Utrecht maken we samen.

Gemeente Waddinxveen. (2015, maart 31). Enquête herinrichting Ernst Casimirlaan e.o. Geraadpleegd van <https://www.waddinxveen.nl/document>.

Gemeente Winsum. (z.d.). Gemeente Winsum | Buurtschouw. Geraadpleegd 23 maart 2018, van https://www.winsum.nl/wonen_en_leven/dorp_en_buurt/buurtschouw

- Getty Conservation Institute, & World Monuments Fund. (2018). What is Arches software for cultural heritage inventory and management? Geraadpleegd 23 maart 2018, van <https://www.archesproject.org/what-is-arches/>
- Grupo Kalinangan. (z.d.). Philippine Heritage Map (Powered by Arches). Geraadpleegd 23 maart 2018, van <https://www.philippineheritagemap.org/>
- Haan, N. de. (2016). Op losse schroeven. *Studium Generale Magazine #9*, (9), 25–28.
- Helleland, N. (2014, september 30). A Discussion on Public Participation, Quality, Efficiency and Effectiveness (Master thesis). Norwegian University of Life Sciences. Geraadpleegd van <https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/217445/helleland2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Horelli-Kukkonen, L. (2002). *A Methodology of Participation Planning*. New York: Wiley.
- Huck, J. (2012). Documentation Draft – Map-Me. Geraadpleegd van http://map-me.org/docs/Map-Me_Doc.pdf
- Innes, J. E., & Booher, D. E. (2004). Reframing public participation: strategies for the 21st century. *Planning Theory & Practice*, 5(4), 419–436. <https://doi.org/10.1080/1464935042000293170>
- International association for public participation. (2014). Public participation spectrum. Geraadpleegd van http://c.ymcdn.com/sites/www.iap2.org/resource/resmgr/foundations_course/IAP2_P2_Spectrum_FINALpdf?hhSearchTerms=%22participation+and+spectrum%22
- Kahila-Tani, M., Broberg, A., Kyttä, M., & Tyger, T. (2016). Let the Citizens Map - Public Participation GIS as a Planning Support System in the Helsinki Master Plan Process. *Planning Practice & Research*, 31(2), 195–214. <https://doi.org/10.1080/02697459.2015.1104203>

Kahoot! (2018). What is Kahoot! | How to play Kahoot!
Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://kahoot.com/what-is-kahoot/>

Koers, A., & Rietveld, R. (2016, december 12). Burgermacht en publieke besluitvorming over ruimtelijke plannen en projecten. Geraadpleegd van <https://www.npbo.nl/wp-content/uploads/2016/12/121216-Artikel-burgerparticipatie.pdf>

Lewisham Council. (2018). About Deptford Parks.
Geraadpleegd 23 maart 2018, van <https://deptfordparks.commonplace.is/about>

Ludanta. (z.d.). Serious gaming ideaal om integraal werken in Omgevingswet te stimuleren. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <http://www.ludanta.nl/serious-gaming/>

Map Me Happy. (z.d.). Map Me Happy. Geraadpleegd 26 maart 2018, van <http://mapmehappy.com/en/about/>

Maptionnaire. (z.d.a). Maptionnaire - Functies. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://maptionnaire.com/nl/functies/>

Maptionnaire. (z.d.b). Publieke participatie: Ondergrondse containers in Drunen. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://maptionnaire.com/nl/customerstories/publieke-participatie-ondergrondse-containers-drunen/>

Maptionnaire. (z.d.c). Samen herinrichten: Eind goed al goed Gorinchem. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://maptionnaire.com/nl/customerstories/samenherinrichten-eind-goed-al-goed-gorinchem/>

McClelland, A. (2017, januari). Public Participation Geographical Information Systems (PPGIS): Literature review and proposed methodology for the pilot cases in the North West of Ireland. Geraadpleegd van <http://reinvent.maynoothuniversity.ie/wp-content/uploads/2017/08/Working-Paper-2.pdf>

Meng, Y., & Malczewski, J. (2010). Web-PPGIS usability and public engagement: A case study in Canmore, Alberta, Canada. *URISA Journal*, 22, 55–64.

- MetroQuest. (2017). MetroQuest - How It Works. Geraadpleegd 26 maart 2018, van <http://metroquest.com/how-it-works/>
- Miller, W. R. (2012). Introducing Geodesign: The Concept. Geraadpleegd van <https://www.esri.com/library/whitepapers/pdfs/introducing-geodesign.pdf>
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2013). Kabinetsnota doe-democratie (pp. 11–14). Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2013/07/09/kabinetsnota-doe-democratie>
- Minteer, C. (2016, januari 12). Using a GeoForm for Citizen Engagement. Geraadpleegd 23 maart 2018, van <http://www.elecdata.com/blog/using-a-geoform-for-citizen-engagement/>
- Naumann, M., & Meijer, R. (2018, mei 8). Interview Mooier Bergen; burgerbelangenorganisatie.
- Peters, A., Schalk, J., Meijneken, D., Mensinga, C., & Voutz, H. (2012). Veranderingen in de relatie tussen overheid en burger, een uitdaging voor onderzoekers: een verkenning van de VSO-netwerkgroep. *Beleidsonderzoek Online*, (09). Geraadpleegd van <http://www.beleidsonderzoekonline.nl/tijdschrift/bs0/2012/09/BELEIDSONDERZOEK-D-12-00021>
- PlaceSpeak. (2018). PlaceSpeak - How it Works. Geraadpleegd 26 maart 2018, van https://www.placespeak.com/how_it_works/
- Placeways. (z.d.). Placeways Project Snapshot - City of Kelowna Official Community Plan. Geraadpleegd van <http://communityviz.city-explained.com/PDFs/planning/Kelowna.pdf>
- PLAN34. (2018). Herinrichting Willem-Alexanderplantsoen Zoetermeer. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=L4JO4XnBOhk>

Poludenko-Young, A. (2016, maart 15). Map Me Happy: Another side of Ukraine revealed through data visualization. Geraadpleegd 5 april 2018, van http://datadrivenjournalism.net/featured_projects/map_me_happy_another_side_of_ukraine_revealed_through_data_visualization

ProDemos. (z.d.a). De Participatiewijzer - Participatiewijzer | burgerparticipatie en overheidsparticipatie. Geraadpleegd 27 maart 2018, van <http://www.participatiewijzer.nl/De-Participatiewijzer>

ProDemos. (z.d.b). E-participatie. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <http://www.participatiewijzer.nl/De-Participatiewijzer/Databank-methoden/E-PARTICIPATIE>

ProDemos. (z.d.c). Toelichting bij 'Afwegingskader burgerparticipatie bij beleid'. Geraadpleegd van <https://www.prodemos.nl/wp-content/uploads/2016/04/Toelichting-bij-Afwegingskader-Burgerparticipatie.pdf>

Provincie Noord-Brabant. (2016, november 16). Rad van Participatie op locatie in Eindhoven. Geraadpleegd 4 april 2018, van <https://www.omgevingsvisienb.nl/redactie/rad-van-participatie-op-locatie-in-eindhoven/>

Provincie Zuid-Holland. (z.d.a). GeoForm Hier wil ik #evenzitten! Geraadpleegd 28 mei 2018, van <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/GeoForm/index.html?appid=96f66aeddec44c7bdf2087afe3a8085>

Provincie Zuid-Holland. (z.d.b). Hier wil ik #evenzitten! [webpagina]. Geraadpleegd 28 mei 2018, van <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/verkeer-vervoer/fietsverkeer/evenzitten/>

Quinn, D. (2013). coUrbanize. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=MF-8vlu7Zbo>

Raad voor het openbaar bestuur. (2012). Loslaten in vertrouwen. Den Haag: Raad voor het openbaar bestuur. Geraadpleegd van <https://kennisopenbaarbestuur.nl/media/63034/loslaten-in-vertrouwen.pdf>

- Recreatieschap Rottemeren. (2017, oktober 13). Eendragtspolder. Geraadpleegd 4 april 2018, van <http://www.eendragtspolder.nl/index/nieuws/149Ontwerpprocesvoor9hectareEendragtspolderbinnenkortvanstart.html>
- Repérage Urbain. (z.d.). Demo Debatomap Espanol. Geraadpleegd 23 maart 2018, van <https://demo-es.debatomap.com>
- Repérage Urbain. (2017, mei 19). Carticipe/Debatomap' now in English. Geraadpleegd 23 maart 2018, van <https://carticipe.net/carticipe-now-in-english/>
- Rietveld, R. (2018, maart 14). Interview Rob Rietveld; directeur Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2016, december 8). Handreiking Bewonersparticipatie bij de inrichting van een gezonde leefomgeving. Geraadpleegd van https://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Uitgaven/Preventie_Ziekte_Zorg/Handreiking_Bewonersparticipatie_bij_de_inrichting_van_een_gezonde_leefomgeving
- Rijksoverheid. (2013, mei 31). Omgevingswet - Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet>
- Rijksoverheid. (2016, oktober). Visie en beleid. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://www.digitaleoverheid.nl/beleid/>
- Rijksoverheid. (2017). Inspiratiegids Participatie Omgevingswet [overzichtspagina]. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/thema/thema/participatie/inspiratiegids/>
- Rom3D. (z.d.). Interactieve 3D visualisaties van zonneparken. Geraadpleegd 26 maart 2018, van <http://www.rom3d.nl/portfolio/interactieve-3d-visualisaties-van-zonneparken/>

- Rooijen van, M. (2015, juni 8). Burgerparticipatie en overheidsparticipatie bij stedelijke herontwikkeling. Universiteit Utrecht, Utrecht.
- Rowe, G., & Frewer, L. J. (2000). Public Participation Methods: A Framework for Evaluation. *Science, Technology, & Human Values*, 25(1), 3–29. <https://doi.org/10.1177/016224390002500101>
- Santos, G. S., Gomes, R. de A., & Santos, E. A. dos. (2017). PPGIS as an urban planning tool around airports. *Journal of Air Transport Management*. <https://doi.org/10.1016/j.jairtraman.2017.07.005>
- Schlossberg, M., & Shuford, E. (2005). Delineating “Public” and “Participation” in PPGIS. Geraadpleegd van <http://scholarsbank.uoregon.edu/xmlui/handle/1794/1343>
- Smith, L. G. (1997). Impact assessment and sustainable resource management (1. publ., repr). Harlow: Longman.
- Snabel, M. (2018, maart 19). Interview Maerle Snabel; procesmanager Omgevingswet.
- Sociaal en Cultureel Planbureau. (2014). Burgermacht op eigen kracht (pp. 19–23). Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau. Geraadpleegd van <https://kennisopenbaarbestuur.nl/media/187673/Burgermacht-op-eigen-kracht.pdf>
- St. Louis Park. (2018). Story Map Cascade. Geraadpleegd 5 april 2018, van <https://stlouispark.maps.arcgis.com/apps/Cascade/index.html?appid=924790d84b8b439eabdf533cfc255e8c>
- Stone, D., Jarrett, C., Woodroffe, M., & Minocha, S. (2005). *User Interface Design and Evaluation*. Elsevier.
- Straver, F. (2018, maart 17). Hoe 3D-brillen de angst voor zonnepanelen weg moeten nemen. Geraadpleegd 26 maart 2018, van <https://www.trouw.nl/groen/hoe-3d-brillen-de-angst-voor-zonnepanelen-weg-moeten-nemen-ac4828fd/>

- van de Veerdonk, P., & van Tonningen, E. (2018, april 13). Interview Beter De Bilt; politieke partij.
- van den Bosch, F. (2018, maart 5). Interview Fred van den Bosch; programmamanger Omgevingswet.
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten. (2015, juli 7). Overzicht trends en ontwikkelingen. Geraadpleegd van <https://vng.nl/files/vng/20150707-vtsd-scenario.pdf>
- Vereniging van Universiteiten. (2017, november). De Digitale Samenleving. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://www.vsnu.nl/digitalesamenleving>
- Verhoef, J., Ruitenburch, M., Luttmer, C., Heirweg, D., Andric, S., & Broeshart, S. (2018). Onderzoek naar de rol van overheidsinstanties bij burgerinitiatieven, 33.
- Verhoef, P. (2018, januari 22). Vier voordelen & vier gevaren van digitalisering klantcontact. Geraadpleegd 22 mei 2018, van https://www.rug.nl/gdbc/nieuws/2018/blog-_vier-voordelen-_vier-gevaren-van-digitalisering-klantcontact
- Verhoeven, J. (2018, maart 5). Interview Jannemiek Verhoeven; senior communicatieadviseur.
- Vlijter, L. (2018, maart 5). Interview Lee Vlijter; CEO Ludanta.
- VNO-NCW, MKB-Nederland, & LTO Nederland. (2017, april). Schaarse ruimte, slimme oplossingen. Geraadpleegd van <http://www.bouwendnederland.nl/data/sitemanagement/media/Schaarse%20ruimte,%20slimme%20oplossingen.pdf>
- Vriesema, I. (2014, juli 10). De mondige burger mag de stad gaan maken, al is onduidelijk hoe. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://www.nrc.nl/nieuws/2014/07/10/de-mondige-burger-mag-de-stad-gaan-maken-al-is-on-1400840-a200915>
- Wageningen University & Research. (2016a, april 4). HappyHier laat zien waar mensen gelukkig zijn. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Projecten/HappyHier.htm>

Wageningen University & Research. (2016b, april 4). Wat is HappyHier? Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Projecten/HappyHier/Wat-is-HappyHier.htm>

Westerberg, P., & Rana, S. (2016). Using Minecraft for community participation Manual. Geraadpleegd van <https://unhabitat.org/books/manual-using-minecraft-for-community-participation/#>

Westerberg, P., & von Heland, F. (2015). Using Minecraft for Youth Participation in Urban Design and Governance. Geraadpleegd van https://issuu.com/unhabitat/docs/using_minecraft_for_youth_participa

Willem-Alexander. (2013, september 17). Troonrede 2013. Geraadpleegd 19 maart 2018, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/toespraken/2013/09/17/troonrede-2013>

Wisse, H. (2018, maart 13). Interview met Hans Wisse; programmanager Omgevingswet.

10

BIJLAGEN

Bijlage	Naam	Paginanummer
1	Pilotstudie	76 - 101
2	Lijst geïnterviewden	102
3	Format interview overheidsinstanties	103
4	Format interview burgerbelangenorganisaties	104
5	Vijf sectorenmodel	105
6	Longlist digitale tools, visualisatie- en communicatiemiddelen	106 - 119
7	Shortlist digitale tools	120
8	Schalen toolanalyse respondent	121 - 124
9	Schalen toolanalyse inrichter	126 - 128
10	Longlist analoge tools	130 - 131
11	Ingevulde schalen toolanalyse	132 - 154
12	Criteria matrices respondent	156 - 161
13	Criteria matrices inrichter	162 - 167
14	Criteria matrices respondent punten	168 - 173
15	Criteria matrices inrichter punten	174 - 179
16	Samenvatting beoordeelde tools	180 - 185
17	Publieksparticipatie Evaluatiemethode	186 - 201
18	Resultaten validatie 1; Gemeente Bergen (NH)	202 - 204
19	Resultaten validatie 2; Gemeente Zaltbommel	206 - 209
20	Resultaten validatie 3; Gemeente Gorinchem	210 - 212

BIJLAGE 1: PILOTSTUDIE

HAS Hogeschool

Beoordeling van de nieuwe inrichting

Enquête afgenomen op 8 maart 2018

Donderdag 8 maart 2018 is er binnen de HAS een enquête onder studenten, docenten en overige medewerkers afgenomen. Deze enquête betreft de nieuwe inrichting van de HAS Hogeschool en is door middel van Maptionnaire afgenomen. In dit korte rapport worden de belangrijkste uitkomsten opgesomd. Allereerst worden er algemene feiten behandeld, waarna vervolgens, per verdieping, de uitkomsten worden toegelicht.

Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van een vooronderzoek voor een BO. De betrokkenen bij dit onderzoek en de BO zijn:

Student HAS Hogeschool
Mark van Ginneken

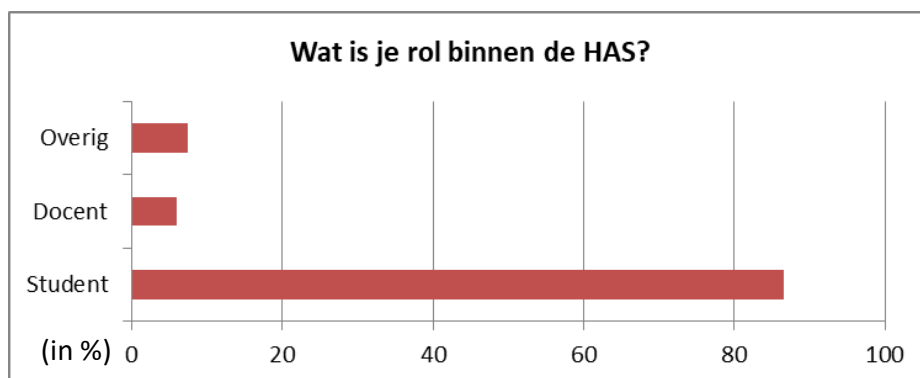
Student HAS Hogeschool
Rick Heger

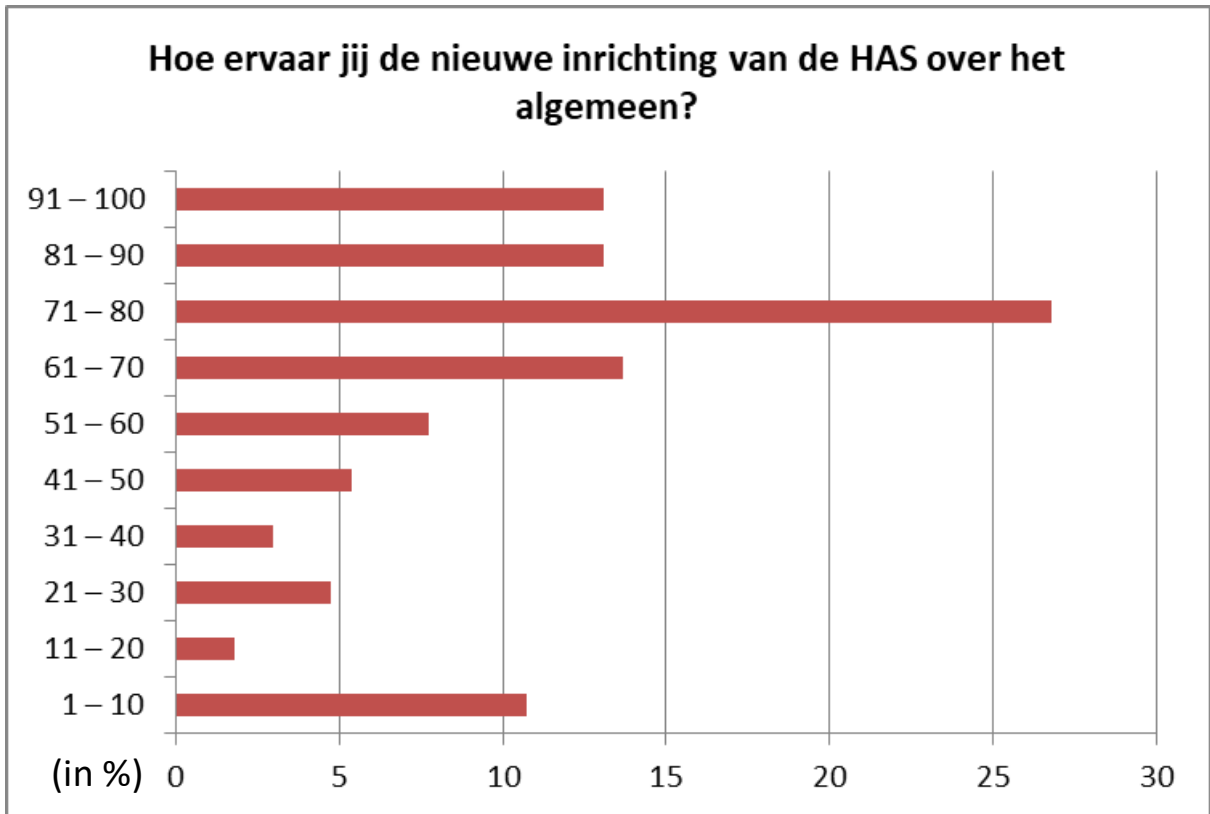
Student HAS Hogeschool
Michelle Smedts

Voor meer informatie over dit onderzoek of de BO kunt u contact opnemen met bovenstaande personen.

Algemene uitkomsten

- 289 respondenten
- 470 kaart responsen
- 277 meest favoriete plekken aangegeven
- 193 minst favoriete plekken aangegeven
- Meeste respondenten komen uit leerjaar 4
- Meeste respondenten zijn student
- 74% van de respondenten ervaart de nieuwe inrichting van de HAS over het algemeen als goed (5,0 of hoger; op een schaal van 1 tot en met 10)
- 76% van de respondenten vindt dat er te weinig werkplekken voor studenten zijn (5,0 of lager; op een schaal van 1 tot en met 10)

Voorbeeld interpretatie van afbeelding 1 en 2

Afbeelding 1 op de volgende pagina, geeft alle punten weer, die respondenten hebben neergezet op verdieping 1. De respondenten hebben hun keuze gemaakt op basis van hun algehele beeld over de inrichting van de HAS. De plattegronden hebben het voor de meeste respondenten eenvoudig gemaakt om een keuze te maken waar hun meest favoriete plekken binnen de HAS zijn. De meest voorkomende plekken waar de respondenten deze punten hier neergezet hebben zijn:

- Het Geolab
- De Deel
- De kantine
- De Food Design Studio

Hier zijn verschillende redenen voor, zoals bij het Geolab vaak de reden 'rustige werkplek en goede sfeer' voorkomt. Bij de Deel komt ook de reden 'rustige werkplek' voor. De kantine wordt door veel respondenten als favoriet gezien, aangezien er eten wordt verkocht en het een fijne ontmoetingsplaats is om gezellig te babbelen. De Food Design Studio wordt door de studenten van deze opleiding als favoriete plek gezien, omdat er de leukste lessen gegeven worden.

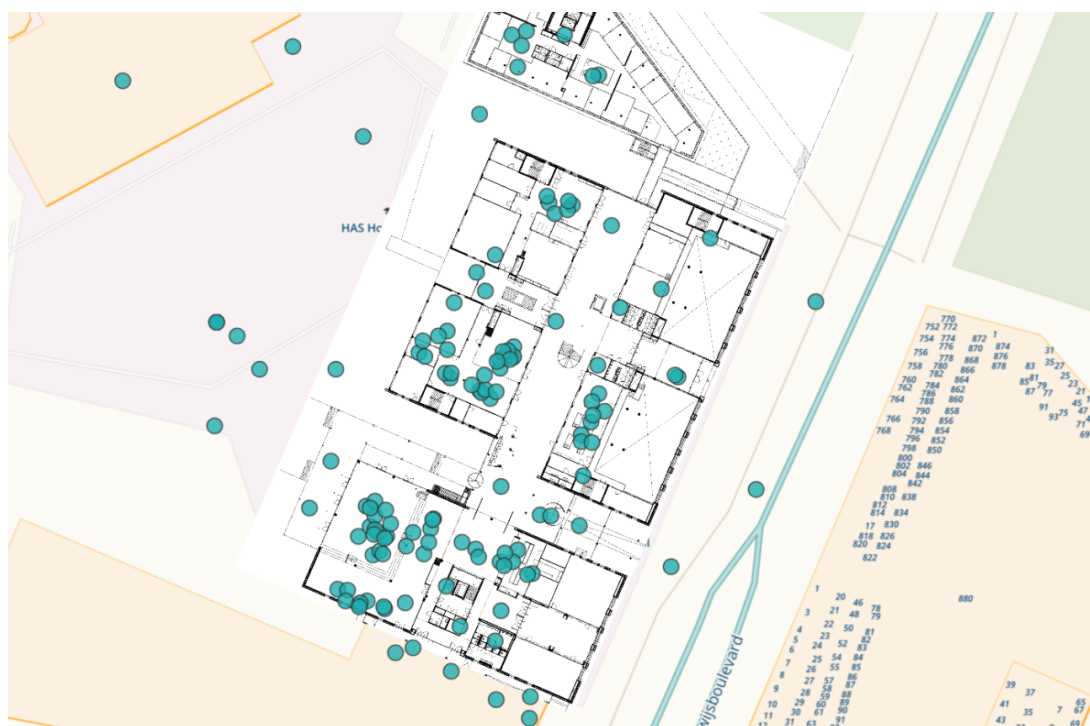
Afbeelding 2 laat niet meer de onafhankelijke punten zien, maar een warmtekaart hiervan. Dit betekent, hoe meer richting de kleur rood, hoe meer respondenten deze plek hebben gekozen. Het tegenovergestelde geldt voor de kleur blauw.

Deze interpretatie geldt voor iedere verdieping. Deze worden daarom niet meer in detail beschreven. De opmerkingen in de tabellen zullen duidelijk maken waarom bepaalde plekken gekozen zijn.

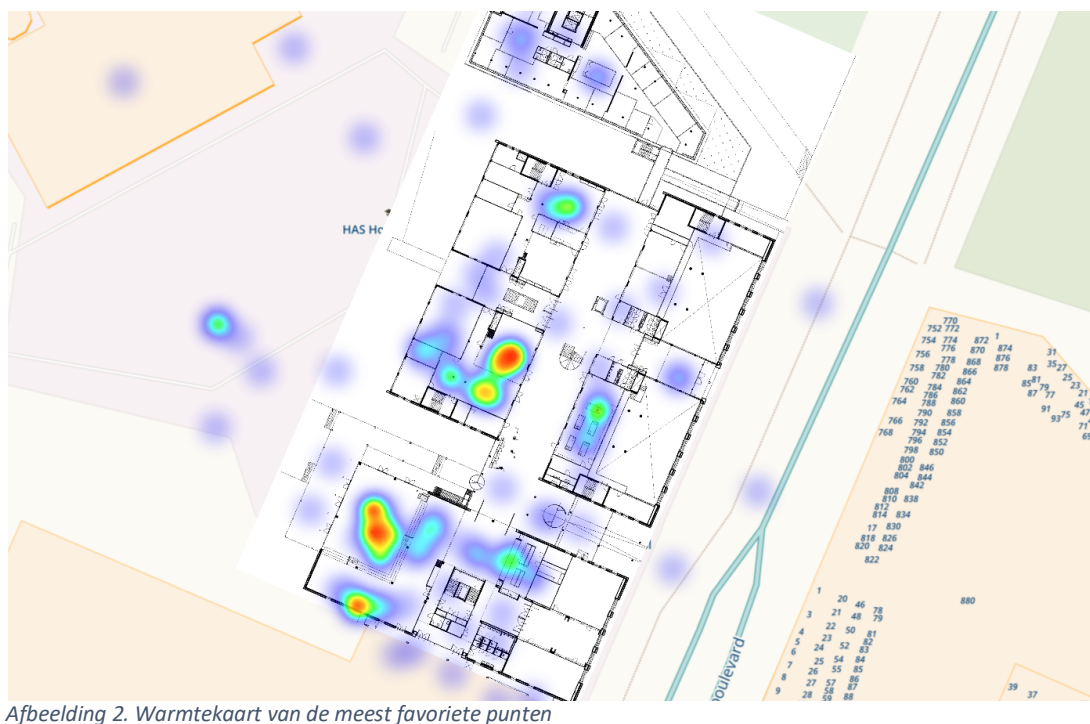
Verdieping 1

Per verdieping wordt er onderscheid gemaakt tussen de meest favoriete plaatsen en de minst favoriete plaatsen van de respondenten. Deze uitkomsten worden weergegeven op een kaart, met een bijbehorende heatmap. Daarnaast is er ook een tabel toegevoegd met alle opmerkingen.

Meest favoriete plaatsen

Afbeelding 1. Meest favoriete punten neergezet door respondenten

Afbeelding 2. Warmtekaart van de meest favoriete punten

Opmerkingen

Verdieping 1	1C20, rustige werkplek
Verdieping 1	Het Geolab biedt alles wat een GMD-er nodig heeft.
Verdieping 1	geolab
Verdieping 1	Ik hou ervan om naar huis te gaan
Verdieping 1	Hier kunnen Geo Media & Design studenten rustig werken, met behulp van leraren. Ook is het een ontmoetingsplaats voor studenten.
Verdieping 1	Hier worden vindt ik meestal de leukste lessen gegeven
Verdieping 1	De Hooge Donken, omdat op de HAS niet genoeg plaats is en omdat het rustiger is op de HD
Verdieping 1	creatieve plek
Verdieping 1	Hier zit ik vaak te werken aan projecten.
Verdieping 1	Op de 3de verdieping dicht bij de docenten
Verdieping 1	De aula, lekker zitten om te lunchen
Verdieping 1	Koffie
Verdieping 1	Dit is de plek waar ik het meeste zit naast het geolab
Verdieping 1	Hier vind ik werken het fijnste.
Verdieping 1	Omdat je als GMD-er vaak in het Geolab te vinden bent
Verdieping 1	Sfeer en de ruimte
Verdieping 1	Geolab, mijn werkplek. Geolab moet nog wel in het nieuwe has werken verwerkt worden in de toekomst.
Verdieping 1	Rustigere werkplek op de 2e en 3e verdieping rondom de bibliotheek
Verdieping 1	Daar zijn die fijne bankjes
Verdieping 1	Hier is nog enigszins ruimte
Verdieping 1	Fijne werkplekken
Verdieping 1	In het geolab is alle ruimte en zijn alle programma's die ik nodig heb. Hiernaast kan ik ook docenten of assistent docent mijn vragen stellen.
Verdieping 1	De tweede verdieping van de bieb, goede werksfeer, heerlijke belichting
Verdieping 1	hier staan de computers met veel software
Verdieping 1	Gezellig en dicht bij de catering
Verdieping 1	Kantine & koffie
Verdieping 1	De aula kan je zitten, maar echt een werkplek vinden is haast onmogelijk. Hooge Donken moet blijven!!! (Favoriete werkplek ook!!)
Verdieping 1	Lekker rustig
Verdieping 1	Lekker rustig
Verdieping 1	Aula
Verdieping 1	Kantine
Verdieping 1	In het geolab kun je lekker werken aan GMD-gerelateerde onderwerpen
Verdieping 1	fijne werkplek, rustig en meestal plaats.
Verdieping 1	Hier is altijd plek
Verdieping 1	Rustig, goede voorzieningen, niet al te koud.
Verdieping 1	Gratis koffie, altijd zitplaats, dichtbij station en parkeergelegenheid voor de auto.
Verdieping 1	Rustig
Verdieping 1	leuk om hier te koken en producten te ontwikkelen

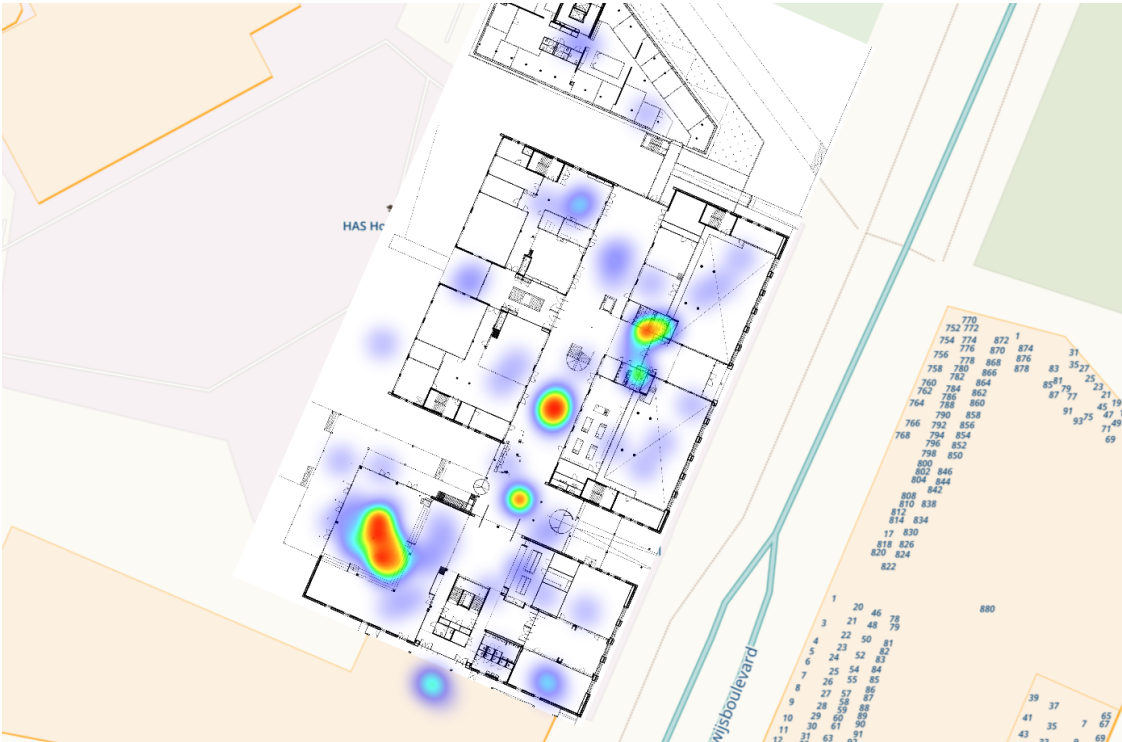
Verdieping 1	In het Geolab zijn altijd veel studenten aan het werk van GMD. Er hangt een ontspannen gezellige sfeer.
Verdieping 1	het is er rustig en er staan tafels en stoelen.
Verdieping 1	Gezellige omgeving, je kan iedereen zien en kan met iedereen bijkletsen
Verdieping 1	hier is tenminste 'vaak' ruimte
Verdieping 1	Chillen in de zomer!
Verdieping 1	De enige enigszins rustige locatie op deze verdieping. Wel vaak te koud
Verdieping 1	Eten en koffie
Verdieping 1	Hier is genoeg ruimte om te werken
Verdieping 1	Het hoofdgebouw van de HAS ervaar ik als te druk, ook zijn leraren bijna niet vindbaar ivm flexplekken (die weinig extra plekken hebben opgeleverd). HD bied meer plek en rust voor de student, zodra je een leraar wil bereiken moet je deze toch mailen/appen/bellen
Verdieping 1	het geolab is tof! alle voorzieningen die ik nodig heb
Verdieping 1	Op de Hooge Donken is meestal WEL plaats. Hier kan rustiger gewerkt worden en zijn de plekke fijner dan de treincoupe s op de HAS. De gratis koffie is hier ook een voordeel.
Verdieping 1	lekker rustig
Verdieping 1	fatsoenlijke hoorcollege zaal
Verdieping 1	Hier kun je even pauzeren
Verdieping 1	Omdat je er lekker kunt werken en ook de gezelligheid hebt.
Verdieping 1	In de kantine is veel plek om te zitten en als je in je eentje zit valt het ook niet zo op
Verdieping 1	rustige plek
Verdieping 1	veel chickies
Verdieping 1	Het is hier fijn werken met de laptop en met de knutselmateriaal bij de hand. Zo kan ik makkelijk aan een project werken doordat ik tegelijk mock-ups en het eindverslag kan maken.
Verdieping 1	Boven de deur kun je rustig werken
Verdieping 1	Zit achteraf
Verdieping 1	Rustig, chique, veel licht/ramen
Verdieping 1	Goed klimaat, veel ruimte, goede sfeer.
Verdieping 1	Vaak is er wel plek, er kan wel overlegd worden maar het is er niet luidruchtig. oplaadmogelijkheid voor laptop of gebruik van een computer die aanwezig is. Dicht bij de rokersruimte.
Verdieping 1	In de aula is het altijd gezellig. Op de paarse banken heb je stopcontacten en deze banken zitten lekker, hier heb je een goed overzicht op de kantine.
Verdieping 1	Het is het kooklokaal voor Food Design
Verdieping 1	leuk
Verdieping 1	De Deel is een rustige, lichte en fijne plek om te werken. De houtkleuren maken het een rustig ogende omgeving en zorgen voor minder hoofdpijn dan de witte muren met felgekleurde meubels op andere plekken binnen de HAS.
Verdieping 1	Hier zit onze opleiding
Verdieping 1	Omdat ik hier eten kan krijgen
Verdieping 1	De tuin is een mooie en fijne plek om te zijn
Verdieping 1	Kantine is de leven
Verdieping 1	statafels nabij de catering. Fijne staplek voor kort overleg of een pauze
Verdieping 1	Geolab is een fijne plek om te studeren en de juiste software is altijd aanwezig.

	Ook lopen vaak docenten van de opleiding rond om vragen aan te stellen tijdens zelfstudie.
Verdieping 1	Lekker op het vlonder zitten bij de vijver aangrenzend aan de HAS. Heerlijk als het zonnetje schijnt. En je de vissen in het water kunt zien zwemmen.
Verdieping 1	Het ziet er mooi uit.
Verdieping 1	hier heb je werkplekken waar je met 2 maar ook 4 of hele groepen kan zitten
Verdieping 1	veel ruimte voor groepen
Verdieping 1	Lekkere banken
Verdieping 1	Hier kun je naar de wc gaan
Verdieping 1	Rustige werkplek
Verdieping 1	Hier vind ik veel van mijn studiegenoten. Dat is fijn want als ik daar zit te werken kan ik hen altijd even aanspreken als ik vragen heb of sparringspartners zoek. Daarbij is het er erg fijn werken. Er hangt een ontspannen sfeer en doordat je er veel kunt knutselen enzo voelt het fijn om daar te werken
Verdieping 1	Een grote tafel met fijne stoelen. De bankjes met hoge leuning werken heel rustig, maar zitten niet zo lekker.
Verdieping 1	Lekker rustig
Verdieping 1	Fijne en rustige werkplek
Verdieping 1	Lekker rustig werken
Verdieping 1	in de aula is veel zit plek waar je dus met een groep kunt gaan zitten om een project te maken of lekker bij te kletsen
Verdieping 1	Niet te druk, niet te rustig en lekker dicht bij het eten van de kantine.
Verdieping 1	Rustige plek om te kunnen werken

Minst favoriete plaatsen

Afbeelding 3. Minst favoriete punten neergezet door respondenten

Afbeelding 4. Warmtekaart van de minst favoriete punten

Opmerkingen

Verdieping 1	De hal, heel koud en tocht
Verdieping 1	Slechte kantine, duur
Verdieping 1	Ik houd niet van traplopen
Verdieping 1	koudste of warmste plek, niet gastvrij
Verdieping 1	Gure en kille hal
Verdieping 1	Het is hier 's-middags vaak druk en koud in de koudere maanden
Verdieping 1	Niet rolstoel toegankelijk
Verdieping 1	Druk
Verdieping 1	altijd super druk
Verdieping 1	Niet rolstoel toegankelijk
Verdieping 1	Het is hier altijd druk en rommelig
Verdieping 1	Het is hier altijd veel te koud in de winter!
Verdieping 1	Niet altijd genoeg plek en het is vaak een bende op de tafels
Verdieping 1	Lelijke bankjes, ziet er niet uit!
Verdieping 1	Weinig stopcontacten, druk, vies
Verdieping 1	Overal ligt afval, te druk. Vies.
Verdieping 1	Druk
Verdieping 1	Te weinig groen
Verdieping 1	De kantine is in de winter te koud/tochtig en de kantine is vrij duur. Ook zou het leuk zijn als de voedingsopleidingen een testhoekje krijgen in de kantine waar zij hun etenswaren kunnen uittesten, zodat ze niet de hele kantine hoeven rond te gaan met hun testspullen.
Verdieping 1	Te koud
Verdieping 1	Koud, kun je niks mee
Verdieping 1	Altijd druk, koud
Verdieping 1	in de winter heel koud en in de zomer heel heet
Verdieping 1	Erg drukke kantine met veel mensen. Vaak is er geen plaats meer om te zitten.
Verdieping 1	Afgelegen lokalen die geen meerwaarde voor mij bieden in de kas
Verdieping 1	Altijd druk, te grote tafels voor de mensen die er aan zitten, koud
Verdieping 1	In de zomer ook heet en in de winter koud. Daarnaast is er vaak geen plek
Verdieping 1	De deel is geen fijne plek om verschillende symposiëmmen te houden. Te klein en te warm onder het glas in de zomer.
Verdieping 1	Te groot en rumoerig, vies omdat mensen hun spullen niet opruimen.
Verdieping 1	Koud
Verdieping 1	Deel, wordt er altijd weggestuurd omdat er dan iets is georganiseerd
Verdieping 1	De algemene ruimte om te eten is te groot, en creëert een gevoel van massa productie, dit haalt weg van de kleinschaligheid van de school. Wat ik persoonlijk een fijne feature vind.
Verdieping 1	De rook ruimte direct voor de uitgang zorgt voor veel geur overlast rondom die ingang, maar ook voor mensen die naar de milieu hal willen gaan.
Verdieping 1	Te druk, geen mogelijkheid om rustig te werken
Verdieping 1	Koud
Verdieping 1	Heeeeeel erg druk
Verdieping 1	Altijd druk.
Verdieping 1	In de bieb: altijd koud en druk

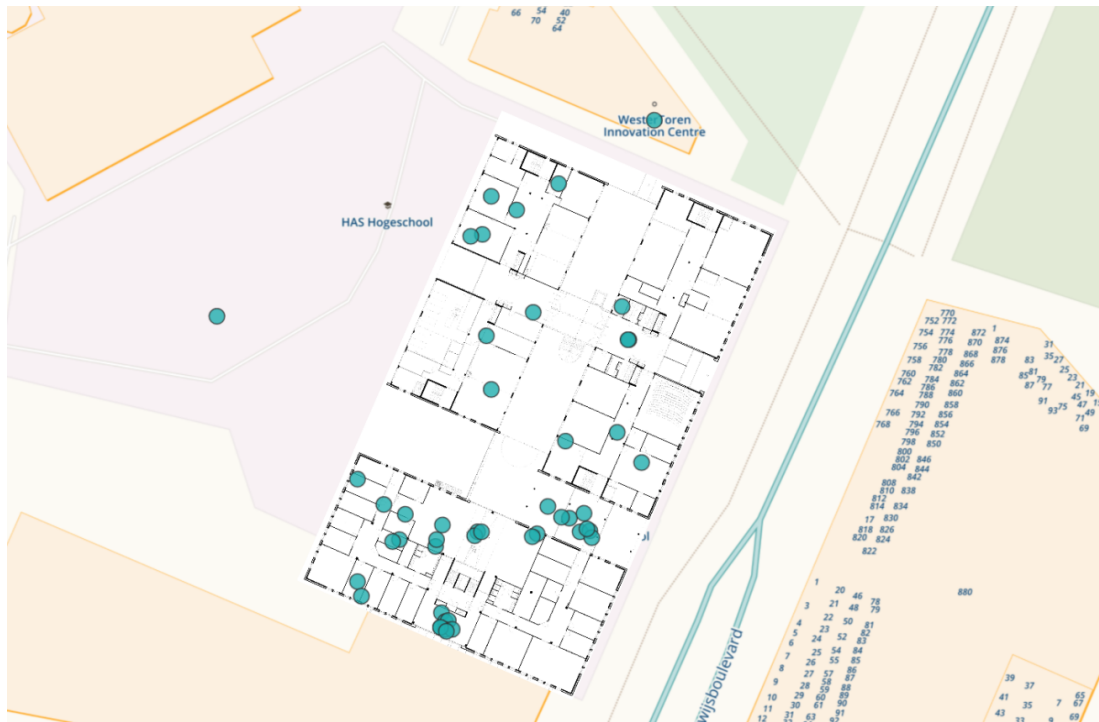
Verdieping 1	Te druk in de gangen
Verdieping 1	druk, geen lekkere stoelen, luidrugtig
Verdieping 1	Stoeltjes waar je niet eens op kan schrijven als je hoorcollege hebt
Verdieping 1	Altijd erg druk
Verdieping 1	De deuren die open en dicht gaan met -10 als mensen van binnen naar buiten of van buiyen naar binnen gaan
Verdieping 1	wc's stinken
Verdieping 1	De nieuwe banken vind ik persoonlijk te klein, er is best veel ruimte over dus hadden ze de tafels en banken groter kunnen maken
Verdieping 1	koud, druk, bijna nooit plek en heel luidrugtig
Verdieping 1	Altijd herrie, weinig stroomvoorzieningen, zooi op de tafels.
Verdieping 1	Druk
Verdieping 1	niet fijn om hier aan opdrachten te werken
Verdieping 1	Te druk, teveel rommel
Verdieping 1	Het is hier vaak koud en tochtig.
Verdieping 1	Ik vind de kantine niet goed. Altijd rotzooi van anderen, geen fijne plekken. Slechte catering
Verdieping 1	Echt een verschrikkelijke temperatuur! Het vriest nog net niet.
Verdieping 1	Onvriendelijk personeel, dure prijzen, geen variatie in soepen, geen variatie in uberhaupt ander eten, geld moeten betalen voor een fucking plastic lepel en ik zou graag gratis koffie willen. Kortom: de Kantine.
Verdieping 1	Hier is het super koud
Verdieping 1	kantine is te \druk
Verdieping 1	Er is hier mega veel ruimte waar geen gebruik van word gemaakt, en het is er koud
Verdieping 1	Hier is het vaak drukker en geen plek. Overigens vind ik dat door die nieuwe plekken er sowieso te weinig plek is voor alle leerlingen. Het is beter en verstandiger om meer van deze banken weg te zetten. er is namelijk genoeg ruimte over bij 3a voor meer banken met tafel!
Verdieping 1	De treincoupes zitten meteen vol. De plaats was in mijn ogen eerst veel efficiënter ingericht.
Verdieping 1	te druk
Verdieping 1	te te veel docenten
Verdieping 1	Het zit eigenlijk 'afgezonderd' van de HAS.
Verdieping 1	vieze wc
Verdieping 1	je mag niks in het atelier. Niet eten geen troep maken etc. je mag niet op je eigen manier creatief zijn
Verdieping 1	Het vriest hier
Verdieping 1	Allemaal koelbloedige mensen
Verdieping 1	Koud
Verdieping 1	Blijft altijd hangen, frot deur
Verdieping 1	Te druk, dit was een paar jaar geleden niet zo
Verdieping 1	Deze damestoiletten stinken ontzettend, amper uit te houden.
Verdieping 1	te druk
Verdieping 1	altijd te vol
Verdieping 1	De kantine vind ik een vervelden plaats. Koud, kil en veel te groot.
Verdieping 1	stinkt
Verdieping 1	het is hier druk en chaotisch daarnaast verkoopt de kantine food uit de jaren 60

	dus echt uit de tijd
Verdieping 1	Koud
Verdieping 1	Toilet vies
Verdieping 1	De aula is altijd rommelig, de mensen ruimen hun troep niet op
Verdieping 1	koud/tocht
Verdieping 1	vaak koud/fris
Verdieping 1	Sfeerloze ruimte. Bovendien is het er in de winter bijzonder koud.
Verdieping 1	Altijd druk en luidruchtig, tafels vaak niet opgeruimd.
Verdieping 1	Lokalen zijn altijd gehorig, en mensen kijken altijd de lokalen binnen als ze langs lopen
Verdieping 1	De dames toiletten op de eerste verdieping zijn meestal niet heel fris..
Verdieping 1	Rommelig, vaak koud of het tocht er, niet fijn om rustig te werken. Wel prima om even kort pauze te houden
Verdieping 1	Deze ruimte pakt mij niet echt
Verdieping 1	Vaak of té warm of té koud in het atrium
Verdieping 1	Hele vervelende kleine wc ruimte die vaak stinkt
Verdieping 1	Vaak erg onrustig en er zijn veel vieze tafels.
Verdieping 1	daar beneden stinkt het naar rook
Verdieping 1	Het is hier vaak erg druk, de locatie is erg grijs en heeft weinig sfeer.
Verdieping 1	Vaak erg druk
Verdieping 1	Tocht er altijd, geen gastvrije ontvangst
Verdieping 1	Vieze wc's, stinkt altijd naar riool
Verdieping 1	Deze WC's ruiken nooit fris en vaak zijn er 1 of 2 gesloten waardoor het er erg druk is
Verdieping 1	te druk
Verdieping 1	Vieze en gore wc's, wordt hier uberhaupt schoon gemaakt?
Verdieping 1	Deze wc's zijn vies
Verdieping 1	Daar lopen te veel mensen langs.

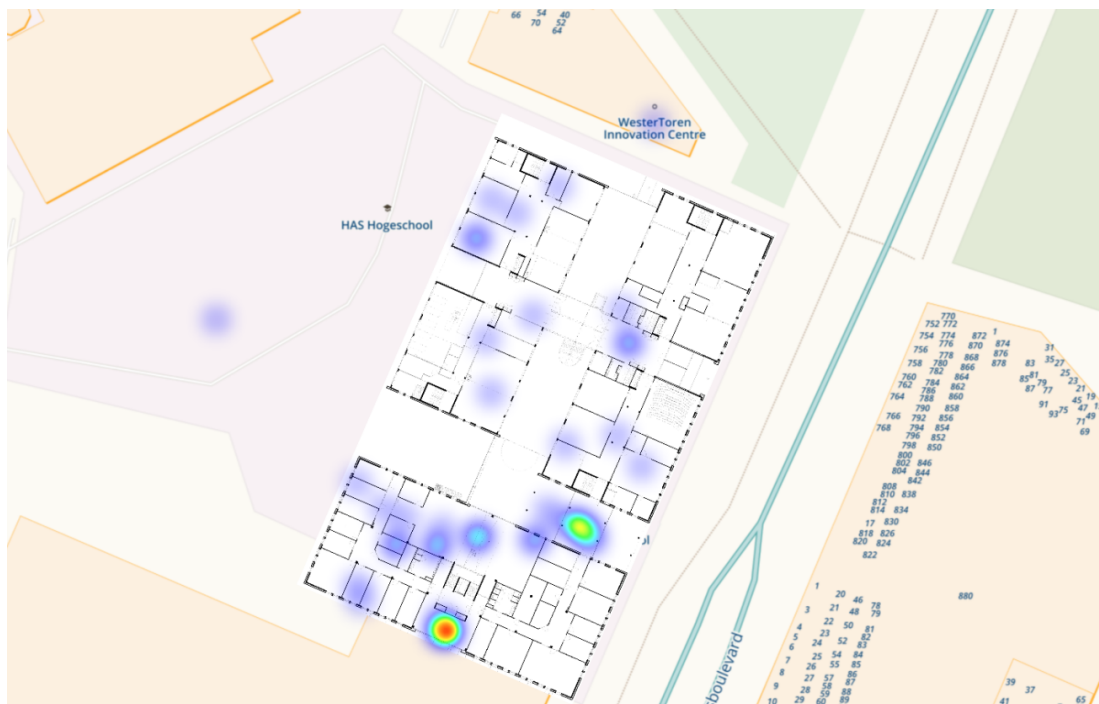
Verdieping 2

Per verdieping wordt er onderscheid gemaakt tussen de meest favoriete plaatsen en de minst favoriete plaatsen van de respondenten. Deze uitkomsten worden weergegeven op een kaart, met een bijbehorende heatmap. Daarnaast is er ook een tabel toegevoegd met alle opmerkingen.

Meest favoriete plaatsen

Afbeelding 5. Meest favoriete punten neergezet door respondenten

Afbeelding 6. Warmtekaart van de meest favoriete punten

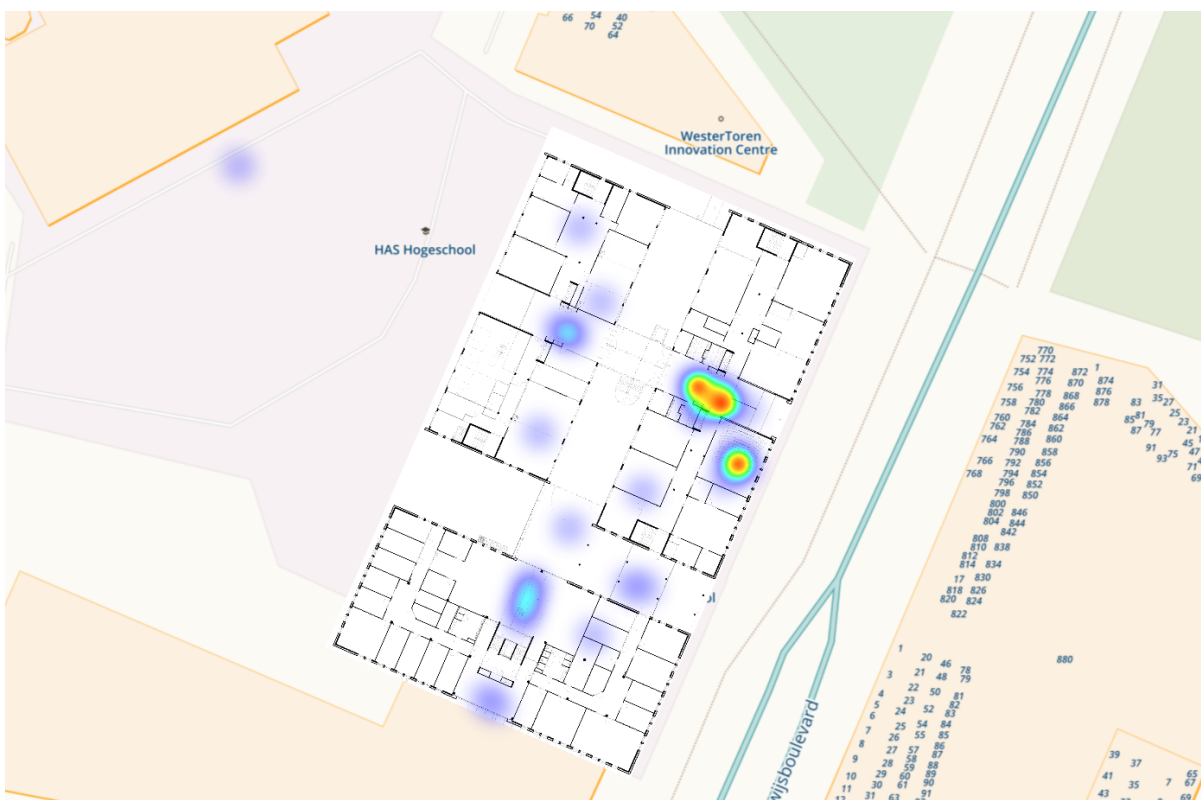
Opmerkingen

Verdieping 2	Je kan er fijn en rustig werken
Verdieping 2	Op deze verdieping heb ik vaak les en als je te vroeg bent kan je daar even lekker zitten en werken
Verdieping 2	Mooie rustige plek
Verdieping 2	zit vaak niemand en is niet te reserveren
Verdieping 2	Rustig stil en geconcentreerd werken
Verdieping 2	Mediatheek, is meestal wel n ruimte waar je ook je spullen langs je neer kan leggen op tafel.
Verdieping 2	boven de ingang, 2e of 3e verdieping is niet de eerste plek waar studenten gaan zitten, dus blijft er vaak wel n plek over.
Verdieping 2	is een fijne kamer vpor groepswork
Verdieping 2	rustig lokaal
Verdieping 2	Stil in de bieb
Verdieping 2	Kan je fijn werken
Verdieping 2	We hebben als GMD een hele fijne nieuwe werkruimte (2C.09). Het is er erg licht en de flexibele werkplekken zijn uitstekend ingericht.
Verdieping 2	Dit soort hokjes zijn ideaal. Super fijn om alleen te werken of in groepjes
Verdieping 2	In de bieb is het rustig, maar niet te rustig. En fijne stoelen die goed zijn voor rugklachten!
Verdieping 2	Centrale plek voor TB'ers, mooie locatie!
Verdieping 2	Werkplek naast docentenkamer GMD, enige rustige plekje om te werken
Verdieping 2	de gmd docentenkamer!
Verdieping 2	Studiepaleis. Ideale werkplek voor de BO
Verdieping 2	Bij de kikkers. Goede ontmoetingplek van vierde jaars BA
Verdieping 2	centraal en rustig
Verdieping 2	je kan hier rustig zitten en er is weinig doorloop
Verdieping 2	De bibliotheek op de tweede verdieping. Daar is een fijne ruimte om te leren/studeren.
Verdieping 2	Het GMD-kantoor. Hier is het mogelijk om rustig te werken binnen een informele sfeer.
Verdieping 2	Fijne plek om te studeren (mits het stil is, dit komt helaas maar heel soms voor) ook leuk dat er een aquarium staat wat altijd heel mooi wordt onderhouden. Alleen jammer dat het zo leeg is en er zo weinig vis in zwemt.
Verdieping 2	Is rustig werken
Verdieping 2	Het is een van de rustigste werkplekken in de school. Naast deze plek vind ik alle kleine lokalen zeer fijn werken, deze zijn echter vaak bezet.
Verdieping 2	Rustige loopgang, kan ik goed werken
Verdieping 2	Rustig, bijna altijd vrij
Verdieping 2	Op 2C is het altijd wel redelijk rustig

Minst favoriete plaatsen

Afbeelding 7. Minst favoriete punten neergezet door respondenten

Afbeelding 8. Warmtekaart van de minst favoriete punten

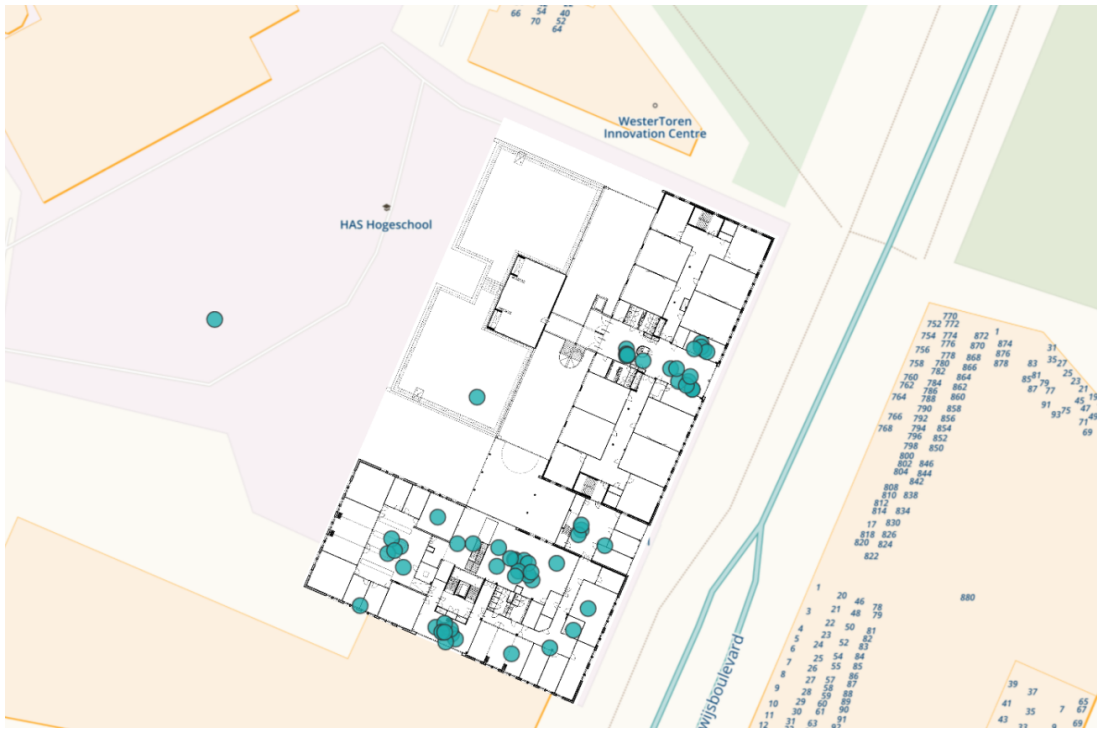
Opmerkingen

Verdieping 2	drukke gang, koude lucht door grote deuren, weinig stopcontacten en geen fijne stoelen en tafels om met n groepje fatsoenlijk te kunnen zitten
Verdieping 2	Er is zo weinig zit plaats
Verdieping 2	te weinig plek voor de hal
Verdieping 2	enorm koud
Verdieping 2	Druk
Verdieping 2	Nooit plaats
Verdieping 2	Te weinig werkplek
Verdieping 2	Kleine onhandige plekken, deze ruimte had beter ingericht kunnen worden.
Verdieping 2	Luidruchtig en nooit plaats vrij
Verdieping 2	Kan ik niet fijn opletten tijdens colleges
Verdieping 2	Er is nooit plaats
Verdieping 2	De druk en roemoerig
Verdieping 2	Stinkende wc's, zijn ook vaak kapot
Verdieping 2	Zeer onvriendelijke kantine, ook heel duur
Verdieping 2	onze oude kamer bestaat niet meer
Verdieping 2	slechte hoorcollege zaal, slechte stoelen ed
Verdieping 2	iks kut
Verdieping 2	In dit lokaal zit je vaak 2 uur voor hoorcolleges maar de stoelen zijn heel ongemakkelijk
Verdieping 2	de bieb, te druk, niet fijn
Verdieping 2	te rumoerig
Verdieping 2	Mega koud
Verdieping 2	Het is koud en de wind waait daar
Verdieping 2	Hier is nooit plaats
Verdieping 2	Computerlokalen voelen leeg en oud aan.
Verdieping 2	Is druk en koud
Verdieping 2	Koud, onrustig
Verdieping 2	Wc's stinken altijd naar riool, verschrikkelijk
Verdieping 2	Ramen kunnen niet meer open, slecht geventilleerd
Verdieping 2	Veel te rumoerig, je kunt hier niet werken. De nieuwe inrichting is mooi, maar niet functioneel
Verdieping 2	er is niet vaak plek er is ee hele open ruimte die de school niet genoeg heeft gebruikt voor extra studieplekken
Verdieping 2	veel te druk, geen rust

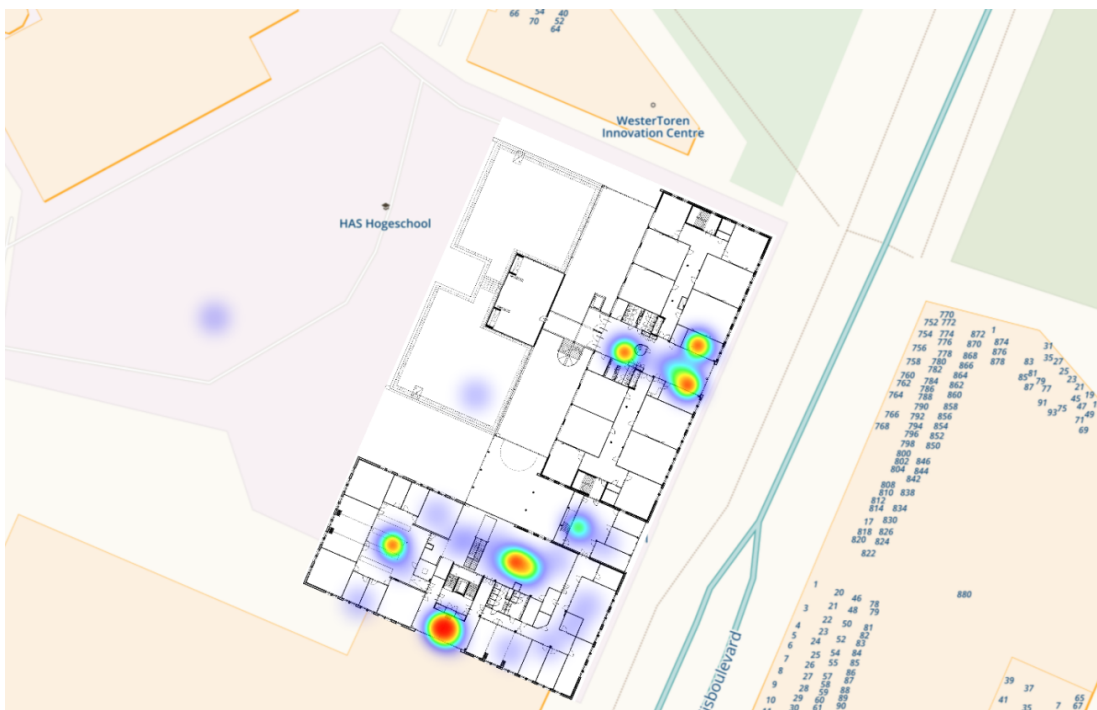
Verdieping 3

Per verdieping wordt er onderscheid gemaakt tussen de meest favoriete plaatsen en de minst favoriete plaatsen van de respondenten. Deze uitkomsten worden weergegeven op een kaart, met een bijbehorende heatmap. Daarnaast is er ook een tabel toegevoegd met alle opmerkingen.

Meest favoriete plaatsen

Afbeelding 9. Meest favoriete punten neergezet door respondenten

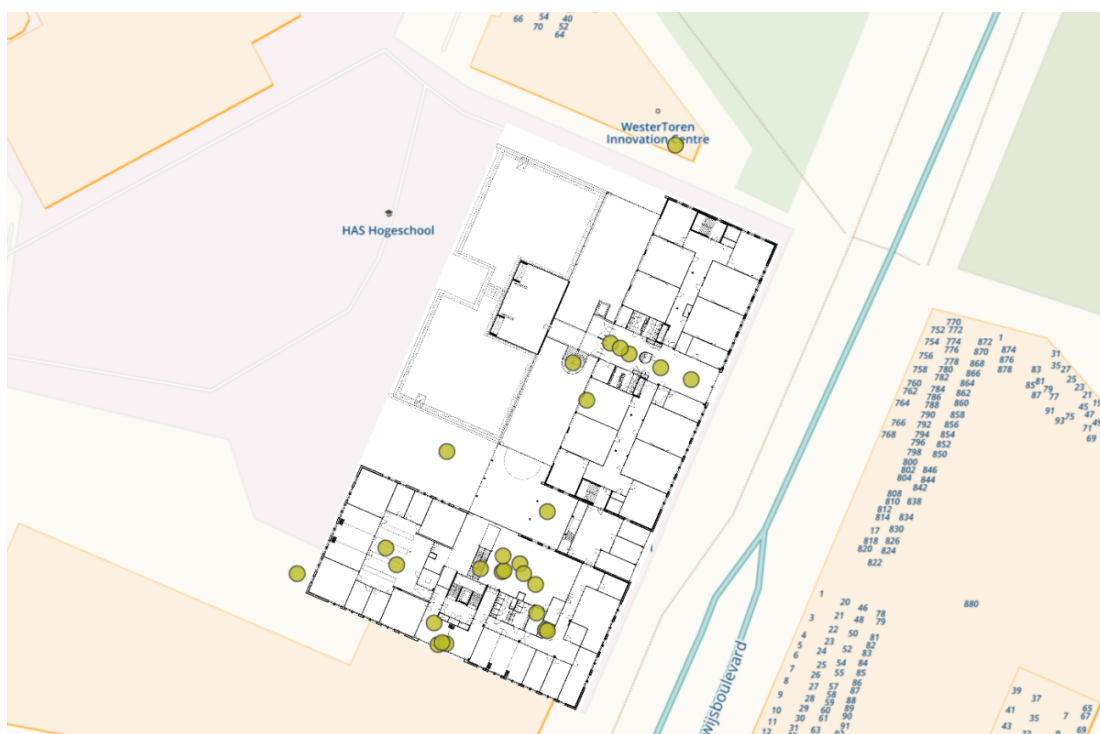
Afbeelding 10. Warmtekaart van de meest favoriete punten

Opmerkingen

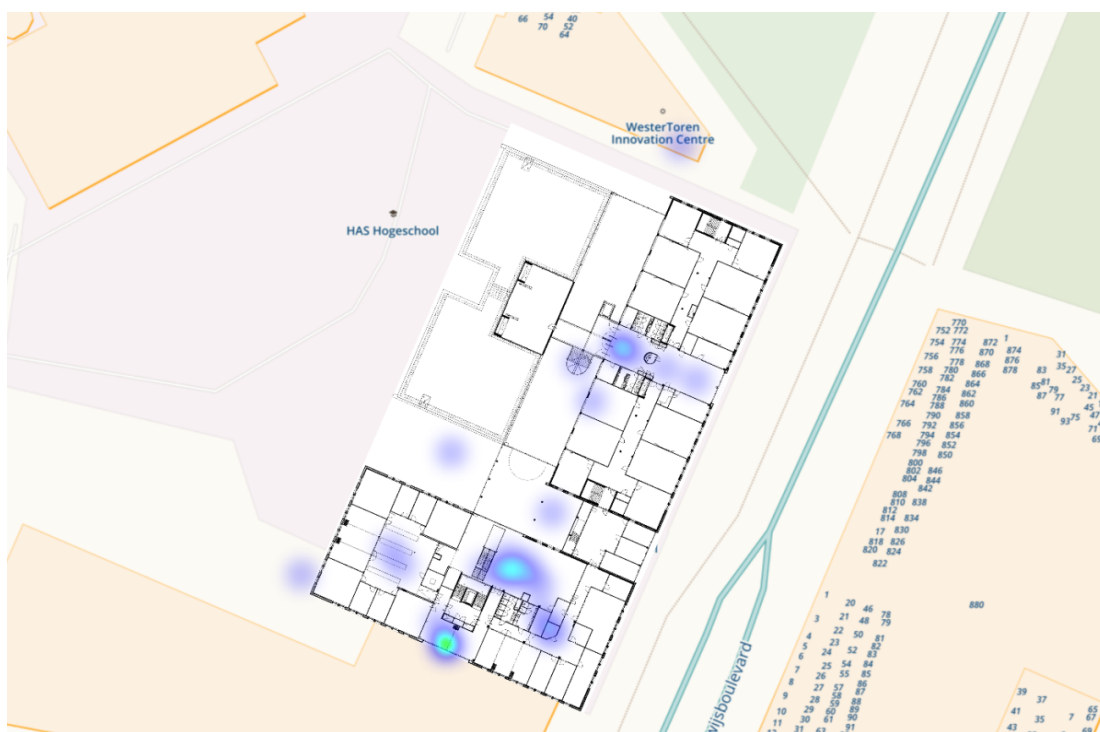
Verdieping 3	overzichtelijk
Verdieping 3	GU centraal!
Verdieping 3	Fijn licht en grote tafel
Verdieping 3	Rustige plek om te kunnen werken met kleine groep.
Verdieping 3	Rustige plek om te werken, met genoeg stopcontacten
Verdieping 3	Dicht bij de docenten
Verdieping 3	wij zijn nu aan onze BO aan het werken en hier heb je makkelijk contact met de docenten en een fatsoenlijke tafel en stoelen om te zitten
Verdieping 3	nieuwe stoelen en tafels zitten comfortabel. De kantine en de deel zijn te druk om rustig te werken en de bieb is altijd al vol.
Verdieping 3	Rustige plek om te werken en je hebt hier een fatsoenlijke tafel en stoelen. En dus niet die bankjes, daar kun je niet een hele dag met 4 man gaan zitten werken..
Verdieping 3	Er staan van die leuke zitjes en het is er vaak rustig.
Verdieping 3	Rustig, goede werksfeer, goede belichting
Verdieping 3	Als er plek is kan je hier fijn werken en ben je dicht bij de docenten voor vragen
Verdieping 3	Vaste werkplek
Verdieping 3	Omdat de studie center relatief gezien, de beste ratio zitplekken en werkende stekkers heeft. Rustig is het daar niet, maar daar zijn koptelefoons voor.
Verdieping 3	Wanneer de studieceter veel te vroeg sluit, is dit vaak een rustige plek waar ook gewerkt kan worden. Plus er zit meestal iemand tot vrij laat op die locatie.
Verdieping 3	Normale tafels en stoelen, hadden meer tafels mogen staan.
Verdieping 3	Het is een rustige afgesloten ruimte
Verdieping 3	Lokaal 3a-30, GU Centraal. Thuisbank op de HAS voor alle leden van studentenvereniging Gremio Unio
Verdieping 3	Hier kan je nog rustig werken omdat de meeste studenten op een lagere afdeling blijven
Verdieping 3	computers aanwezig en rustig
Verdieping 3	Fijne plek om te werken. Meestal niet te druk en goede computers om te gebruiken
Verdieping 3	Fijne, rustige plek met genoeg plek om met meerdere mensen te kunnen zitten
Verdieping 3	hier is het meestal rustig en kan je bijna altijd wel zitten
Verdieping 3	Fijne werkplek met een goede sfeer
Verdieping 3	Soms is er plek, en meestal is het rustig
Verdieping 3	Hier zijn vaak plaatsen vrij
Verdieping 3	Hier is enigszins stil te werken
Verdieping 3	Handige banken
Verdieping 3	Voel me hier heel erg thuis en altijd leuke mensen om tussen het werk door even te ontspannen
Verdieping 3	rustig in je eentje zonder dat mensen zo veel langs lopen
Verdieping 3	rustig en er staan tafels met stoelen
Verdieping 3	Hier staan de meeste banken en is het vaak het rustigst. Ik werk Liever in een lokaal die ik dan ook reserveer voor heel de project groep.
Verdieping 3	Mooie nieuwe plekken en vaak rustig en afgesloten
Verdieping 3	Er is veel plek en altijd ruimte vrij
Verdieping 3	Ziet er leuk uit

Verdieping 3	Chille werk plek met daglicht alleen lastige mogelijk om jelaptop op te laden
Verdieping 3	Ik ben momenteel bezig aan mijn BO en werk dan graag in het studiepaleis op de 3e verdieping. Daar kan ik makkelijk werken met mijn laptop en met mijn partner voor het project, daarnaast zit mijn studie op de 3e verdieping dus kan ik altijd even binnen lopen mocht ik vragen hebben.
Verdieping 3	Rustige zelfstandige werkplek met alle faciliteiten bij de hand
Verdieping 3	Beschikbaarheid vaste computers
Verdieping 3	Veel licht en ruimte en mensen om mij heen. Ik mis er wel stilte werkplekken met de zelfde omstandigheden
Verdieping 3	I don't know if I pu the thing in the right place. But my favourite place is the seating area outside the library (on the opposite side of the corridor). There is an area like this on floor 2 and floor 3. It's nice because it's not as noisy & hot as the library & nice tables and chairs with power outlets.
Verdieping 3	de docentenkamer van ML: ik hou wel van wat hectiek op een werkkamer ;) Hier lopen studenten en medewerkers in en uit
Verdieping 3	Het is daar rustig en er zijn voldoende stopcontacten beschikbaar.
Verdieping 3	Afgelegen
Verdieping 3	het is er warm, in de buurt van de leraren voort evt vragen, toch een beetje afgezonderd en 'in de buurt' van de kantine en wc's
Verdieping 3	rustige gang en fijne bankjes. Komen niet veel mensen langs en je zit dicht bij de bieb en bij docenten van dier en veehouderij

Minst favoriete plaatsen

Afbeelding 11. Minst favoriete punten neergezet door respondenten

Afbeelding 12. Warmtkaart van de minst favoriete punten

Opmerkingen

Verdieping 3	Weinig rust, geen afgezonderde werkplekken
Verdieping 3	er staan hier alleen maar bankjes, kunt hier niet handig gaan zitten werken
Verdieping 3	De bordjes hier zijn weg, dus de lokalen zijn lastig te vinden. Ik weet nooit of ik links of rechts moet
Verdieping 3	dit is 1 van de kleine werkhokken
Verdieping 3	Banken zijn niet praktisch en te kleine tafels
Verdieping 3	De begane grond omdat voor mij echt een doolhof is.
Verdieping 3	Roemerig, weinig plek en weinig stilteplekken
Verdieping 3	voor de klapdeuren, vervelend met kou en onrust
Verdieping 3	Te druk en veel mensen lopen hier langs, niet ideaal om een flex plek te hebben
Verdieping 3	Deze lokelen hebben geen ramen die open kunnen. Echt vies
Verdieping 3	super grootte ruimte met veelte weinig werkplekken en met veel doorloop.
Verdieping 3	te druk en onrustig, geen plek
Verdieping 3	te veel ruimte verspilling
Verdieping 3	Altijd druk en vol
Verdieping 3	veel te druk
Verdieping 3	Weinig licht, meeste lokalen zijn altijd bezet en erg slechte luchtkwaliteit
Verdieping 3	There are no sign boards indicating classroom numbers and the space is really badly utilated. I feel like there could be more seating in the areas between corridors.
Verdieping 3	Het is vaak er remoerig en je kunt nooit echt rustig werken
Verdieping 3	Hele drukke gang en er zijn voor zo'n grote brede gang erg weinig werkplekken

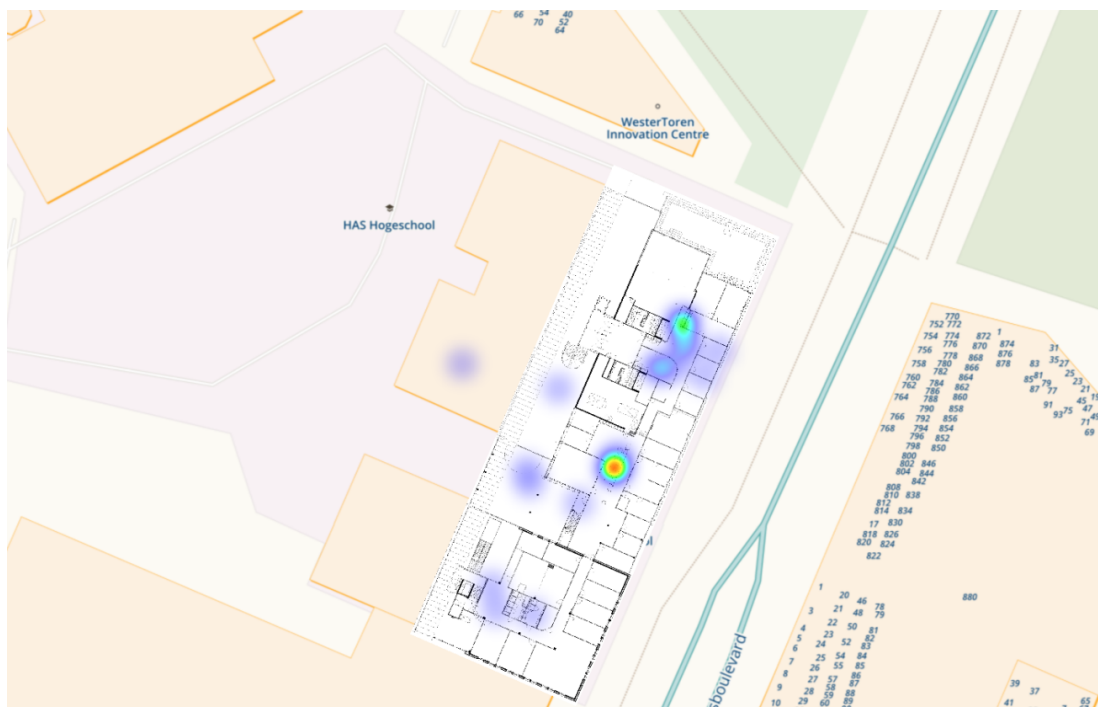
Verdieping 4

Per verdieping wordt er onderscheid gemaakt tussen de meest favoriete plaatsen en de minst favoriete plaatsen van de respondenten. Deze uitkomsten worden weergegeven op een kaart, met een bijbehorende heatmap. Daarnaast is er ook een tabel toegevoegd met alle opmerkingen.

Meest favoriete plaatsen

Afbeelding 13. Meest favoriete punten neergezet door respondenten

Afbeelding 14. Warmtekaart van de meest favoriete punten

Opmerkingen

Verdieping 4	Studieplek waar het vaak rustig is
Verdieping 4	Rustig
Verdieping 4	Op de 4e verdieping kan er rustig gewerkt worden, zonder dat er allerlei andere studenten lawaai maken. Tevens staan er kluisjes die gebruikt kunnen worden. Erg handig voor de beroepsopdracht als je met atlasen moet werken.
Verdieping 4	Altijd ruimte,
Verdieping 4	Rustig, kun je goed studeren.
Verdieping 4	De verstopte gratis koffie
Verdieping 4	Voor de rust
Verdieping 4	Dit is op de 4e verdieping, daar is het meestal een stuk minder druk. Ook staat hier een tafel met stoelen waar je fatsoenlijk aan kan zitten zonder last te krijgen van je rug of iets dergelijks.
Verdieping 4	Het is eigenlijk niet de bedoeling, maar dit is de beste plek, omdat je hier gratis koffie kunt halen. Woehoe!
Verdieping 4	Hier is koffie en kan je rustig werken
Verdieping 4	lekker rustig en ideaal om in je eentje te werken
Verdieping 4	Het gaat om het glazen lokaal. We zijn op dit moment met onze BO bezig en aangezien iedereen op de HAS aan t werk is, is dit best klote om een goede werkplek te vinden waar je rustig en geconcentreerd kunt werken. Dit lokaal is ons favourite want het is bijna nooit bezet.
Verdieping 4	Goeie spot
Verdieping 4	gratis koffie, chille zit plek
Verdieping 4	rustig werken, prima plek bij het koffieautomaat
Verdieping 4	Ruimte en ramen
Verdieping 4	veel rust, kleine werkkamers
Verdieping 4	Lekker rustig werken
Verdieping 4	Hier is vaak wel plek om te werken aan de BO's
Verdieping 4	Mogelijkheid tot rustig werken. Op de vierde verdieping komen niet zo heel erg veel studenten.

Minst favoriete plaatsen

Afbeelding 15. Minst favoriete punten neergezet door respondenten

Afbeelding 16. Warmtekaart van de minst favoriete punten

Opmerkingen

Verdieping 4	bovenste verdieping en weinig plek
Verdieping 4	Veel trappen lopen
Verdieping 4	Saaie plek
Verdieping 4	te ver lopen (Jeroen)
Verdieping 4	Op de 4e verdieping zijn geen ramen, dus in de zomer wordt het altijd bloedje heet en het wordt snel klam.
Verdieping 4	weinig sfeerloos
Verdieping 4	weinig zitruimte met een goede rugleuning buiten lokalen en ver weg van de kantine
Verdieping 4	ver weg van voorzieningen en weinig zitplekken buiten lokalen met een goede rugleuning

BIJLAGE 2: LIJST GEÏNTERVIEWDEN

Naam	Organisatie	Functie	Gesproken op
Fred van den Bosch	Gemeente 's-Hertogenbosch	Programmamanager Omgevingswet	05-03-2018
Jannemiek Verhoeven	Gemeente 's-Hertogenbosch	Senior communicatieadviseur	05-03-2018
Lee Vlijter	Ludanta	CEO Ludanta	05-03-2018
Rick van den Berg	Provincie Noord-Brabant	Programmamanager Omgevingswet	07-03-2018
Annechien de Gast	Gemeente Utrecht	Ontwikkelaar Ruimte	12-03-2018
Hans Wisse	Gemeente Den Haag	Programmamanager Omgevingswet	13-03-2018
Rob Rietveld	NPBO	Directeur	14-03-2018
Dirk Beekmans	ZLTO	Adviseur Bodem & Water	22-03-2018
Mearle Snabel	Gemeente Nijmegen	Procesmanager Omgevingswet	19-03-2018
Joke Stoffelen	Zorgbelang Gelderland en Utrecht	Adviseur en projectleider	03-04-2018
Sjors Slaats	Tactico	CEO Tactico	10-04-2018
Pim van de Veerdonk	Beter De Bilt	Fractievoorzitter Beter De Bilt	13-04-2018
Ebbe Rost van Tonningen	Beter De Bilt	Wethouder Beter De Bilt	13-04-2018
Mareike Naumann	Stichting Mooier Bergen	Initiatiefnemer Mooier Bergen	08-05-2018
René Meijer	Stichting Mooier Bergen	Initiatiefnemer Mooier Bergen	08-05-2018

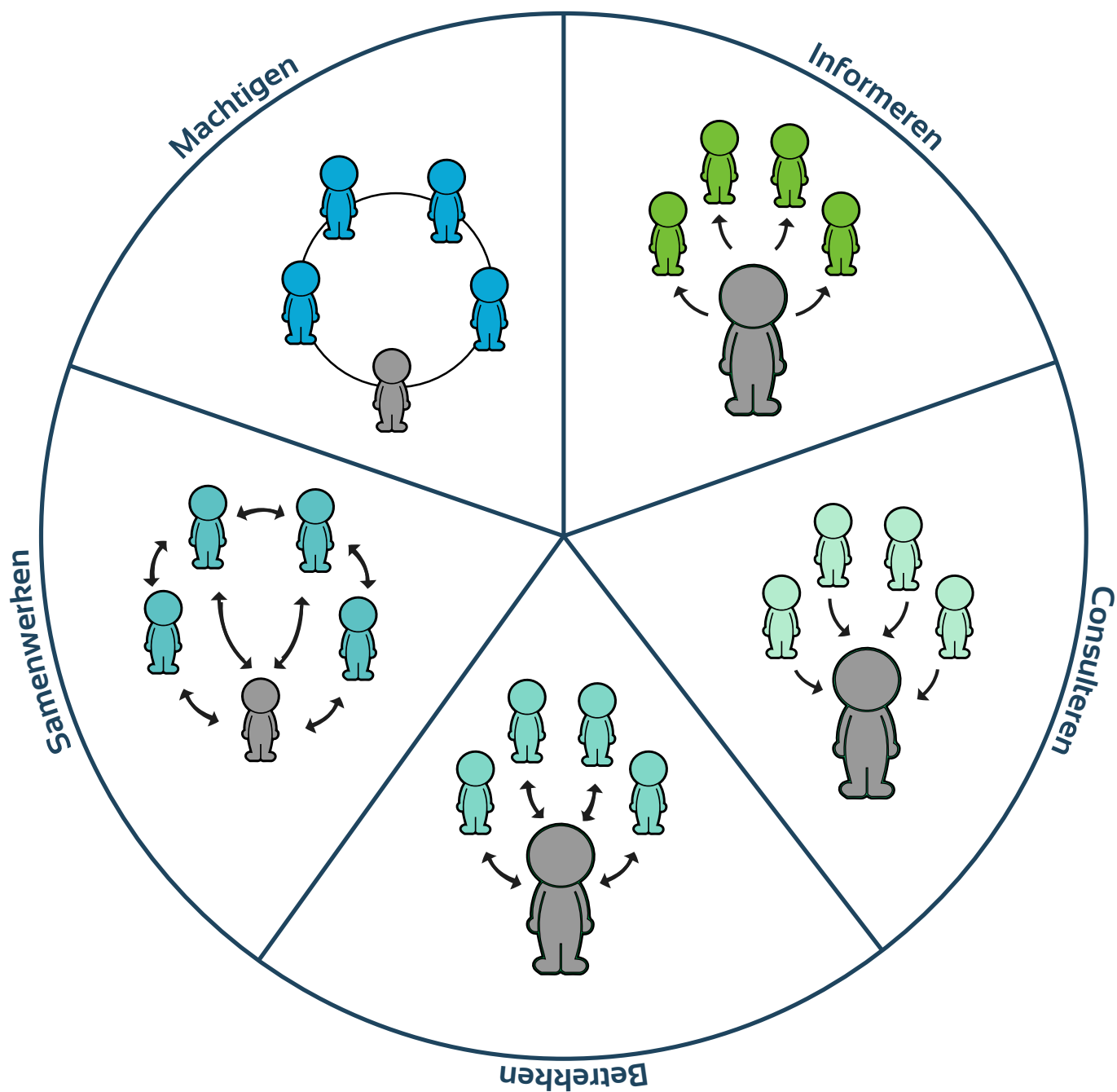
BIJLAGE 3: FORMAT INTERVIEW OVERHEIDSINSTANTIES

1. Wat verstaan jullie onder publieksparticipatie in de leefomgeving?
2. Wat verstaan jullie onder de Omgevingswet?
3. Hoe heeft volgens jullie de Omgevingswet invloed op publieksparticipatie in de leefomgeving?
4. Hoe wordt er bij jullie projecten rekening gehouden met de Omgevingswet?
5. Wat voor beleidsfasen kennen jullie in ruimtelijke projecten? Dus bijvoorbeeld van ontwerp of inventarisatie tot realisatie?
6. In welke van die beleidsfasen komt volgens jullie publieksparticipatie voor, en op welke manier?
7. Heeft gemeente een standaardmethode voor publieksparticipatie?
8. Wordt er door de gemeente gebruik gemaakt van tools ten behoeve van publieksparticipatie (analoog en digitaal --> digitale tools, visualisatie en communicatiemiddelen)?
9. Hoe bereiken jullie de ouderen (65+) met digitale tools, indien jullie die inzetten?
10. Is het gebruik van de tool(s) geëvalueerd? Waren de gebruikers tevreden?
11. Koppelen jullie de opgedane informatie/kennis terug naar de burgers? Hoe dan?
12. Zo ja, was de inzet van de tools bij deze projecten een succes?
13. Hoe bepalen jullie de inzet van de juiste tool bij een bepaald project?
14. Kunnen jullie voorbeelden noemen van projecten waarbij jullie deze tools hebben ingezet?
15. Werken jullie vaak samen met commerciële bedrijven om een participatieproces uit te voeren? Zo ja, welke dan?
16. Weten jullie wat PPGIS is?
17. Wordt er bij de gemeente hier iets mee gedaan?
18. Zou er behoefte zijn aan een criteriamatrix die aangeeft welke (digitale) participatietool het beste geschikt is voor welke participatiefase?

BIJLAGE 4: FORMAT INTERVIEW BURGERBELANGENORGANISATIES

1. Wat doen jullie aan burgerparticipatie?
2. Hoe is het contact tussen de burger en de overheid?
3. Wat voor soort burger participeert er vaak in participatieprocessen?
4. Participeer jij zelf ook in processen? Zo ja, welke?
5. Wat zijn volgens jullie de belangrijkste criteria voor een effectief participatieproces?
6. Loopt er op dit moment een participatieproces waarbij wij een keer zouden kunnen aansluiten?

BIJLAGE 5: VIJF SECTORENMODEL

BIJLAGE 6: LONGLIST DIGITALE TOOLS, VISU

Toolnaam	Ontwikkelaar	Platform	Prijs	PPGIS	Omschrijving
ArcGIS Hub	Esri	Web-based	Prijs op aanvraag	Ja	ArcGIS Hub is een online tool waar data van verschillende partijen samenkomt. Het bestaat uit verschillende onderdelen die verwijzen naar andere ESRI-tools, zoals ArcGIS Online. Het doel hiervan is om participatie tussen verschillende belanghebbenden in ruimtelijke vraagstukken en plannen te maken en te stimuleren. Er kunnen initiatieven online opgezet en gevisualiseerd worden, gebruikmakend van eigen data met behulp van de andere ESRI-tools. In projectgebieden kunnen data aanleveren over locaties, meningen of feedback via (ruimtelijke) enquêtes of ontwikkelingsvoorstellen met de gekoppelde tools. Informatie en de voortgang van het project kunnen worden gemaakt en teruggekoppeld worden met bijvoorbeeld storymaps, infographics of dashboards. De hub kan worden uitgebreid en geordend worden door een prioriteren van problemen binnen de gemeenschap (City of Los Angeles, Esri, z.d.).
Arches	Getty Conservation Institute	Web-based/ desktopsoftware	Gratis	Ja	Arches is software voor het bouwen van een webapplicatie voor erfgoedlocaties te inventariseren en beheren en is een kaart die hierbij een belangrijke rol speelt. Gebruikers krijgen toegang tot alle onderdelen en data in de tool kunnen erfgoedlocaties inclusief informatie of opmerkingen toevoegen (door middel van punten, lijnen en vlakken) en bekijken, naast het alleen bekijken daarvan. Dit kan worden gedaan door gebruikers, waardoor er participatie binnen en met deze tool. Overheden kunnen de informatie binnen relevante projecten. Ook kunnen er relaties tussen erfgoedlocaties en historische bronnen of personen (zoals architect van een object) onderzocht worden (Getty Conservation Institute & World Monuments Fund, 2018).
Bästa Platsen	Spacescape	Web-based	Prijs op aanvraag	Ja	De basis van deze tool is het verzamelen van de waarden aan plekken koppelen. Gebruikers kunnen punten toevoegen op plaatsen waar dan een beknopte vragenlijst aan het einde van de lijst kunnen er nog extra opmerkingen toevoegen. Het is mogelijk om meerdere kaartlagen in de tool te maken op bepaalde thema's of vraagstukken aan te koppelen. De punten met informatie daaraan kunnen door iedereen worden bekeken worden. De resultaten kunnen door de planners of beleidsmakers makkelijk opgevraagd worden, ook online, zoals woonplek en leeftijd. Hieruit kan men dan een statistische groeperingen of verdelingen ophalen. De tool is meegenomen worden in projecten omtrent ruimtelijk landgebruik. De tool wordt, afhankelijk van het project, aangeleverd (Babelon e.a., 2017).
Burgerschouw	Antea Group & Centric	Mobiele applicatie	Prijs op aanvraag	Ja	Met deze app kunnen bewoners van een gemeente hun mening van de kwaliteit van hun leefomgeving vinden. Gebruikers krijgen dan inzicht krijgen in het kwaliteitsniveau daarvan en hoe de leefomgevingskwaliteit beleven. De gebruiker kan feedback toekennen aan verschillende onderdelen van de omgeving, met betrekking tot kwaliteit en daar opmerkingen bijvoegen (Antea Group, z.d.). In de app zijn de locaties van de omgeving te zien en er is ook de mogelijkheid om nieuwe locaties toe te voegen. Hier kunnen dan beoordelingen worden toegevoegd. Deze nieuwe locaties zijn door iedereen die de app te zien en te beoordelen (Antea Group & Centric, 2017).

REALISATIE- EN COMMUNICATIEMIDDELEN

Praktijkvoorbeeld	
<p>illende bronnen len en mogelijke Online of GeoForm ende projecten mogelijk of plannen mee d van open data of inwoners van de tities, zoals f . Alle verzamelde inzichtelijk ehulp van n verder ring te geven aan ngeles, 2016;</p>	<p>Los Angeles heeft als doel om in 2025 het aantal verkeersdoden naar nul te brengen. Via het zogenaamde Vision Zero-initiatief in de LA GeoHub (op basis van ArcGIS Hub) kunnen inwoners met behulp van ESRI-tools (waar de hub naartoe verwijst) aangeven waar zij gevaarlijke situaties ervaren. Ook andere stakeholders, zoals politieagenten, hulpdiensten, enz kunnen bij alle data, waardoor zij op basis van realtime data beslissingen kunnen nemen (City of Los Angeles, 2016; Esri, 2017b).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>pplicatie om open source. De met volledige nen data als n op de kaart en), aanpassen of n door meerdere eerd kan worden ormatie gebruiken tussen bepaalde n (zoals een r Conservation</p>	<p>In de Filipijnen wordt Arches gebruikt voor de Philippine Heritage Map. Het doel is dat op deze kaart al het Filipijnse erfgoed geïnventariseerd wordt. Het verschaft informatie over het erfgoed en moet bijdragen aan de bescherming en het behoud ervan. Dit mede omdat de aanpak gebaseerd is op samenwerking met het publiek, waardoor verschillende groepen erbij betrokken worden. Het is een crowdsourcing project waar onder andere overheden, vrijwilligers, mensen die werkzaam zijn binnen de erfgoedsector en andere belanghebbenden aan meewerken om de inventarisatie invulling te geven. Zij kunnen allemaal data toevoegen, die continu nagekeken en beoordeeld worden. De kaart met erfgoed en informatie daarbij kan bekeken worden door iedereen (Grupo Kalinangan, z.d.).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>aarde die mensen op de kaart st hangt. Aan het n geplaatst worden. te zetten en daar n. De gemaakte e gebruiker anners en/of per categorie, nvoudige De informatie kan ijke planning en ject, op maat</p>	<p>Deze tool werd gebruikt in Bergshamra, Zweden, om de waarden die het publiek aan plekken hecht te verzamelen. Tegelijkertijd werd het ook ingezet om feedback op te halen over een herontwikkelingsstrategie waar een voorstel voor was gemaakt. Deze twee onderwerpen hadden beiden hun eigen lagen waarop punten met antwoorden op vragen en/of opmerkingen neergezet konden worden. De kleuren van de punten waren verschillend, afhankelijk van welke positief waren of verbeterd moesten worden. Naast het gebruik van deze tool zijn bepaalde groepen inwoners nog geïnterviewd. Dit om gaten tussen verschillende leeftijdsgroepen te overbruggen en om zo samen met de uitkomsten van de tool een zo representatief mogelijk resultaat te verkrijgen dat kon helpen bij de vorming van de strategieplannen (Babelon e.a., 2017).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>e aangeven wat zij neentes kunnen en hoe de burgers an scores openbare ruimte met laatsen (Antea vingen te zien op om nieuwe ngen aan gegeven e de app gebruikt 017).</p>	<p>De Gemeente Winsum in Groningen zet Burgerschouw in om plekken in de openbare ruimte door inwoners te laten beoordelen. De gebruiker kan met een mobiel apparaat op pad gaan en bestaande schouwroutes beoordelen of nieuwe schouwroutes voor beoordeling aanmaken. Er kan aangegeven worden waar het goed of waar het fout gaat en waardoor, bijvoorbeeld door zwerfvuil of losliggende straatstenen. De resultaten kunnen meegenomen worden in het aanpassen van het openbare ruimtebeheer of leiden tot een persoonlijk overleg om andere mogelijkheden voor oplossingen te bespreken. Daarnaast wordt er een rapportage samengesteld waarin de resultaten worden verwerkt. Deze rapportages worden jaarlijks aan</p>

Toolnaam	Ontwikkelaar	Platform	Prijs	PPGIS	Omschrijving
Carticipe!/ Debatomap	Repérage Urbain	Web-based	Prijs op aanvraag	Ja	Carticipe of Debatomap, zoals het internationaal hergebruikt, is een web-based participatietool om discussies te stimuleren en ideeën te verzamelen (Repérage Urbain, 2017). De gebruikers kunnen ideeën op specifieke plekken toevoegen op de kaart, waaraan een titel, tekst en een afbeelding verschijnt waarin argumenten voor het idee en eventueel foto's of afbeeldingen toegevoegd kunnen worden (Repérage Urbain, 2017). Gebruikers kunnen daarnaast stemmen op ideeën van anderen, wat resulteert in up- en downvotes en er kunnen opmerkingen daarop worden geplaatst. De opgehaalde data en informatie kan ingezet worden door beleidsmakers en andere professionals kunnen met de tool inspelen op belangrijke wensen van de burgers op een gebied (Repérage Urbain, 2017).
Commonplace	Common place	Web-based	Prijs op aanvraag	Ja	Met deze tool kan het publiek hun mening of gevoelens over specifieke plekken in de leefomgeving aangeven. Dit wordt gedaan door een punt op een kaart waarvoor een bericht geplaatst kan worden. Kleuren van de kaart kunnen wat voor soort gevoelens er aan hangen. Groen betekent bijvoorbeeld plekken waarbij alles goed gaat en rood waar zekeer problemen zijn. Plannen voor de openbare ruimte kunnen in de tool worden ge-updatet worden ter informatie en om nog meer feedback te winnen door middel van een comments-sectie bij de kaart. Alle opmerkingen zijn voor iedereen te zien. De tool wordt gebruikt door en/of beleidsmakers van een dashboard met real-time updates van de inzichten, wensen en feedback, verwerkt in allerlei visualisaties zoals diagrammen en procentuele verhoudingen. De data kan ook gedownload worden met de tool (Commonplace Ltd, 2018).
CommunityViz	City Explained, Inc.	Desktopsoftware	€750 per jaar	Ja	Deze software voor ruimtelijke planning en besluitvorming, ontwikkeld door ArcGIS, kan ingezet worden om de planning te maken (op basis van geografische data en kaarten) en 3D-modellen te creëren. Ook bevat het tools om de planning te communiceren met andere belanghebbende partijen. De tool kan door beleidsmakers. Er kan met behulp van uitgebreide functies verdere verdieping in de tool worden gezocht en geïmplementeerd. De tool wordt ingezet door allerlei overheden, commerciële bedrijven, gemeenten, organisaties en onderwijsinstellingen (City Explained, 2018).
CoUrbanize	CoUrbanize	Web-based	€5.076 per jaar	Ja	CoUrbanize is een tool voor wederzijdse communicatie. Het wordt gebruikt om burgers te informeren over plannen en projecten. Anderzijds kunnen de burgers feedback geven aan de planners (Quinn, 2013). Ook kan de tool gebruikt worden om het publiek punten binnen een gebied te laten plaatsen en daarover vragen te laten beantwoorden (Quinn, 2013). Bij een in CoUrbanize geplaatst project kan in de tool de plannen uitgelegd worden wat het plan is, wat de verschillende aspecten van de leefomgeving zullen zijn, zoals veranderende schaal, verkeerssituaties en wat voor voordelen het zal opleveren. De gebruiker kan reageren op een plan door middel van een bericht of een afbeelding.

Praktijkvoorbeeld	
	<p>de gemeenteraad geleverd en zijn voor iedereen online in te zien (Gemeente Winsum, z.d.).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>... is een map-... binnen het publiek... één voor een... waarna een venster... entueel... ge Urbain, z.d.). Zij... n door middel van... bij geschreven... ezien worden en... et deze informatie... bepaalde plekken</p>	<p>De Franse stad Saint-Jean-de-Luz heeft tijdens een ontwikkelproject burgers gevraagd om hun ideeën op de kaart te zetten met behulp van Carticipa. Gedurende dit proces werd de burger volledig vrijgelaten, de overheid stelde enkel enkele kaders op waar rekening mee gehouden diende te worden (Commune Saint Jean de Luz, 2016).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>... el over bepaalde... edaan door middel... r de opmerking(en)... rkers geven aan... ekent bijvoorbeeld... r verbetering nodig... tool gepubliceerd... eer feedback in te... lk plan. De... rziert de planners... me gegevens van... rlei overzichten... Deze rapportages... monplace Digital</p>	<p>Deze tool wordt momenteel ingezet in North Deptford, Londen, binnen een project om meer, betere en veiligere plekken te ontwikkelen voor voetgangers en fietsers. Hiervoor zijn een aantal voorstellen voor plannen opgesteld. Door middel van Commonplace kunnen inwoners op de kaart commentaar plaatsen bij een zelfgekozen locatie binnen het gebied. Deze meningen of adviezen over locaties zijn input voor de ontwikkeling van de planvoorstellen en -ontwerpen. De voorstellen voor de plannen zullen verder worden vormgegeven naar aanleiding van een tweede advies- en feedbackronde gedurende de zomer (Lewisham Council, 2018).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>... vorming, wat een... scenario's te...), dit te analyseren... n te kunnen... ers en/of... re GIS-kennis... ebruikt. Het wordt... jven, non-profit... , Inc., 2018).</p>	<p>CommunityViz is ingezet bij een project in Kelowna, Canada, voor duurzame planning. Voor een strategie voor duurzame gemeenschappen werden vier scenario's gemaakt voor de ontwikkelingen in de toekomst. Hiervoor is de tool gebruikt. De scenario's bevatten allerlei indicatoren waar scores aan zijn gehangen, zoals welzijn, economisch, sociaal, transport en cultuur. Ze werden gepresenteerd aan het publiek door middel van bijeenkomsten en workshops. De terugkoppeling die hieruit voortkwam hielp ook om de scenario's te verbeteren en verfijnen. Uiteindelijk werden de beste onderdelen van de scenario's samengevoegd, mede op basis van inbreng van belanghebbenden, om tot een definitief plan voor landgebruik te komen (Placeways, z.d.).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>... catie. Enerzijds... lokale ruimtelijke... op deze projecten... ool gebruikt... op de kaart te laten... City of Detroit, z.d.).... nformatie daarvan... nde effecten op de... duwval en... leveren. De... n een forum</p>	<p>In Boston (VS) werd CoUrbanize ingezet om feedback te verzamelen over de locaties van nieuwe zogenaamde "hubway stations" voor fietsenverhuur. De organisatie Boston Bikes had een aantal gebieden voor de stations voorgesteld aan het publiek door middel van de tool. Het publiek kon met de tool commentaar geven hierop en zo wensen of feedback betreffende de precieze locaties doorgeven aan Boston Bikes. Boston Bikes kon, indien wenselijk, reageren berichten van het publiek, waardoor er nog meer interactie was. Door steeds meer en gericht feedback te verzamelen, kon Boston Bikes uiteindelijk precieze locaties bepalen voor de nieuwe stations. Door middel van een tijdlijn werd het publiek op de hoogte gehouden van de voortgang</p>

Toolnaam	Ontwikkelaar	Platform	Prijs	PPGIS	Omschrijving
					waarin berichten met feedback en wensen naar de planners kunnen worden. Anderen, waaronder de planners zelf, kunnen berichten reageren (Quinn, 2013). Dit kan ook op de kaart geplaatst zijn (City of Detroit, z.d.). Er kunnen ook waarderingen d.m.v. "likes" aan berichten gegeven worden. De planners beschikken daarnaast over een analysetool waarmee ze kunnen analyseren wat de gebruikers doen binnen de tool en hoe dit is bij de projecten (Quinn, 2013).
Facebook Gemeente Deventer	Facebook	Web-based/ mobiele applicatie	Gratis	Nee	Via social mediakanalen als LinkedIn, Youtube of Facebook kunnen overheden communiceren met burgers. Hierbij is het mogelijk om te verschaffen via deze kanalen en/of meningen te verzamelen van burgers die op gegeven onderwerpen over projecten of de leefomgeving reageren (ProDemos, z.d.b). Zo heeft de Gemeente Deventer een Facebook waarop allerhande berichten (foto's, video's) geplaatst worden over onderwerpen binnen de leefomgeving waarop bewoners kunnen reageren door middel van reacties en opmerkingen (Gemeente Deventer, 2018).
Fluicity	Fluicity	Mobiele applicatie	€5.100 per jaar en eenmalig €2.000	Nee	Deze app moet ervoor zorgen dat bewoners van een project kunnen deelnemen aan participatie binnen projecten. Dit kan door middel van enquêtes, nieuws feeds, privéberichten en het plaatsen van ideeën waarop gestemd kan worden. De app kan gebruikers over kunnen discussiëren. Informatie over de app kan worden bekeken, waarna er op gereageerd kan worden. De app voorziet de beleidsmakers of planners van een dashboard dat kan worden bekeken in een browser waarmee de opgehaalde data en informatie in diagrammen, getallen, tekst en kaartjes real-time beschikbaar zijn. Ook kan de data geëxporteerd worden (Fluicity, 2018).
GeoForm	Esri	Web-based	Prijs op aanvraag	Ja	Dit is een tool waarbij simpele formulieren kunnen worden gemaakt waarna door op een kaart te klikken deze data aan de kaartlaag gekoppeld kan worden. De tool is gekoppeld aan het ArcGIS Online platform. Via de tool komt de data die wordt gebruikt de feature service terecht. Zo kan er in onder andere ArcGIS Online verder met de data gewerkt worden (Mintee, 2018).
Geopanelen	SALAR	Web-based	Prijs op aanvraag	Ja	Geopanelen is een tool waarmee het publiek op de kaart kan markeren, daar vragen bij beantwoord en opmerkingen kan schrijven. Ook kunnen er gebieden naar aanleiding van een thema gemarkeerd worden. Er kunnen meerdere kaartlagen worden bekeken, bijvoorbeeld van gemeentelijke data en informatie over een bepaald project van toepassing is. Door middel van vragen en opmerkingen aan bepaalde thema's kan een thematisch overzicht geproduceerd worden voor de planners. Er kunnen verschillende soorten iconen worden gebruikt voor bijvoorbeeld verschillende soorten landgebruik. Het publiek gemarkeerde gebieden en de daarbij horen opmerkingen door iedereen bekeken worden (Babelon e.a., 2017).

Praktijkvoorbeeld	
planners gestuurd zelf, kunnen op de berichten die op en tevens worden. De tool om te en wat hun gevoel	<p>van het gehele project. Uiteindelijk werd er op de kaart aangegeven waar de stations zouden komen (Quinn, 2013).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
Facebook kunnen het doel informatie verzamelen van en binnen de de gemeente en (met foto's en n de gemeente, n "likes" of	<p>Tussen de berichten die de gemeente Deventer plaatst, staan ook berichten over ruimtelijke inrichting. Zo zijn er berichten over een Lidl welke uit gaat breiden aan het Deltaplein en over een doorgang voor de Oostriklaan die onder een spoorlijn aangelegd gaat worden. Op deze berichten kunnen bewoners reageren. (Gemeente Deventer, 2018).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
en gebied actiever en. Dit gebeurt chten en het en waar de ver projecten kan rden. De tool hboard in een ie in de vorm van ekeken kunnen uicity, z.d.).	<p>Om de band tussen inwoners en de overheid te versterken, heeft de stad Limay een Fluicity ontwikkeld. Enerzijds kan de gemeente daarmee informatie aan de bewoners leveren over gebeurtenissen in de stad. Anderzijds kunnen de bewoners van Limay met de tool voorstellen aanleveren, commentaar geven en/of vragen stellen (Fluicity, 2017).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
worden ingevuld een locatie op de peld aan het irect in de er andere ArcGIS er, 2016).	<p>De provincie Zuid-Holland gebruikt GeoForm om te achterhalen wat de favoriete plekken van het publiek zijn langs N-wegen en fietspaden voor het plaatsen van bankjes (Provincie Zuid-Holland, z.d.b). Deelnemers kunnen dit in de enquête aangeven op de kaart (Provincie Zuid-Holland, z.d.a). Er worden uiteindelijk bankjes neergezet op de 100 mooiste plekken (Provincie Zuid-Holland, z.d.b).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
kaart gebieden erkingen bij kan g van vragen en gebruikt en diensten, als dat bij l van het koppelen ngen, kan er een ebruikers en ebruikt worden k. De door het de informatie kan).	<p>In Tyresö, Zweden, werd Geopanelen gebruikt om meningen te verzamelen over een omvangrijke stadsplanning in een vroege fase. Ook werd het ingezet voor de ontwikkeling van nieuwe bebouwing binnen de bestaande bebouwde kom in het centrum. Het publiek kon op drie verschillende lagen punten tekenen en daar vragen bij beantwoorden en opmerkingen plaatsen. Eén laag was voor het geven van meningen over de hoe de omgeving op het moment van invullen was, een andere voor het aangeven van plaatsen die geschikt zouden zijn voor woningen (waarbij ook het soort woning aangegeven kon worden) en de laatste laag was voor het markeren van gebieden voor mogelijk nieuw ruimtegebruik (en welk soort). Helaas was er sprake van technische problemen, waardoor de tool een tijd niet bereikbaar was. Dit zorgde wellicht voor een lager aantal respondenten dan waarop gehoopt werd. Desalniettemin hebben de meningen en feedback invloed gehad op de vorming van de planningsvoorstellen die daarna weer teruggekoppeld werden naar het publiek voor verdere feedback. Hiermee kon men de plannen steeds verder aanpassen en verbeteren (Babelon e.a., 2017).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>

Toolnaam	Ontwikkelaar	Platform	Prijs	PPGIS	Omschrijving
GeoPlanner	Esri	Web-based	Prijs op aanvraag	Ja	Deze tool is een app voor ruimtelijke planning, analyseren en ontwerpen (op de kaart) en biedt professionals een complete workflow. Er kan met meerdere gebruikers gewerkt worden aan ontwerpen of plannen in de ruime openbare ruimte. Bestanden of gegevens gedeeld worden. De tool ondersteunt een complete workflow. Er kunnen projecten tot en met 1000 objecten gemaakt worden. Men kan directe feedback van de gebruikers krijgen tijdens het werken daarmee, gebieden (en de prestaties) analyseren en besluitvorming realiseren (Esri, 2017).
HappyHier	Wageningen University & Research	Mobiele applicatie	Prijs op aanvraag	Nee	Het doel van het burgeronderzoek van de Wageningen University & Research (WUR), dat de basis is van de HappyHier applicatie, is krijgen in wat leefomgevingskwaliteit betekent voor burgers (Wageningen University & Research, 2016b). Dit onderzoek liep van mei 2016 tot en met 21 juli 2016 (Wageningen University & Research, 2016a). Het verzamelen van gegevens over waar men zich voelde gelukkig of ongelukkig stond centraal. Hierin werd een mobiele applicatie ontwikkeld. Een maand lang kon de gebruiker van de applicatie vragen per dag verschillende vragen beantwoorden over hoe hij of zij zich dan bevond. Hiermee kon er onderscheid worden gemaakt tussen de invloed van de leefomgeving en van persoonlijke omstandigheden op geluk. Er werd door de app ook feedback teruggegeven over de gelukstoestand van de gebruiker in verschillende leefomgevingen (Wageningen University & Research, 2016b).
Harava	Dimenteq	Web-based	€8.100 per jaar	Ja	Harava is een tool met enquêtes gekoppeld aan kaarten. De informatie ingewonnen kan worden door middel van kaarten (Dimenteq, 2017a). Naast het invullen van gewone vragen kan er op de kaart getekend worden, waar opmerkingen geplaatst kunnen worden (Dimenteq, z.d.). De tool kan ook zonder een kaart erbij gemaakt worden. Het is geschikt voor publieksparticipatie in ruimtelijke planningsprojecten. Kaarten kunnen snel gemaakt worden en de maker beschikt over een groot aantal uit allerlei onderdelen. Belanghebbenden kunnen ideeën geven door middel van het gebruik van de tool en er kunnen vragen gezet worden waarop de belanghebbenden commentaar kunnen leveren. Ook feedback over een langere termijn, zoals over verkeersveiligheid, kan er mee verzameld worden (Dimenteq, 2017a).
Kahoot!	Kahoot!	Web-based/ mobiele applicatie	€200 per jaar voor optimaal gebruik ten behoeve van publieksparticipatie	Nee	Dit is een educatie-platform of game vooral voor scholen, maar kan ook op het kantoor ingezet worden of voor andere groepen mensen. Men kan zelf een game aanmaken met verschillende soorten (multiple choice) vragen, waar allerlei items zoals video's en afbeeldingen aan toegevoegd kunnen worden. Het is geschikt om met een groep te spelen, waarbij er een gedeeltespelletje game weergeeft terwijl iedereen de vragen op zijn eentje beantwoordt. Het spel stimuleert het aangaan van discussies en samen nadenken over bepaalde onderwerpen (Kahoot!, 2017).
Map Me Happy	Map Me Happy	Web-based	Gratis	Ja	Deze tool is gemaakt zodat mensen plaatsen op de kaart kunnen geven die positief zijn. Wanneer de gebruiker zich op een plek aangegeven worden wat er positief aan is aan deze plek. Enkele vragen hierover beantwoord worden. Ook kan feedback toegevoegd worden. Na het invullen daarvan is de informatie beschikbaar (Map Me Happy, 2017).

Praktijkvoorbeeld	
<p>lyses en framework waardoor zij kunnen eerderen tegelijk timte. Ook kunnen bevat een rapporten mee de tool verkrijgen (aties ervan) c).</p>	<p>In het Amerikaanse Menlo Park, waar het hoofdkantoor van Facebook is gevestigd, is het door snelle groei van het aantal inwoners nodig om deze nieuwe mensen een goede woon-/ leefomgeving te geven. Binnen dit project is GeoPlanner gebruikt, zodat de beleidsmakers een analysetool voorhanden hadden waarmee ze het landgebruik konden aanpassen, allerhande zaken konden evalueren en vergelijken en kosten, nadelen en voordelen van bepaalde scenario's in beeld konden brengen. Zo kon de gemeente snel en overzichtelijk zien waar het inwoneraantal precies zou stijgen en hoe ze daar op in konden spelen (Esri, 2015).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>gen University & app, was inzicht or mensen derzoek liep van l ersity & Research, enen zich voor werd een app de app meerdere op de plek waar hij d gemaakt worden oonlijke k feedback iker in sity & Research,</p>	<p>Het burgeronderzoek was een eenmalig project waarbij ruwweg 5000 burgers betrokken waren. Zij gaven elke dag een aantal keer hun geluksniveau aan. Na het beëindigen van deze data- en informatieverzameling, werd dit alles geanalyseerd. Hiermee wilde de WUR meer inzicht krijgen in wat de leefomgevingsinrichting betekent voor het welzijn en het geluksgevoel van de burgers. Zo kunnen deze aspecten bijvoorbeeld beter meegenomen worden in projecten met betrekking tot de inrichting van de leefomgeving (Wageningen University & Research, 2016a).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>arten, waarmee n crowdsourcing vragenlijsten kan n of antwoorden quêtes kunnen De tool stimuleert en. De enquêtes rt over een keuze deeën aandragen en ook plannen in entaar kunnen als over Dimenteq, 2017a).</p>	<p>Storuman zou de eerste gemeente in Zweden zijn waarbij Harava ingezet zou worden. Het plan was om daarmee burgerparticipatie te gebruiken in ruimtelijke planning voor landgebruik. Een voorbeeldgebied binnen Storuman is Tärnaby, waarbij burgers, evenals toeristen, meegenomen zouden worden in de ontwikkeling van het gebied. Al aan het begin van een dergelijk project worden meningen, wensen en zorgen verzameld en in kaart gebracht, zodat daar meteen rekening mee gehouden kan worden. Gedurende de projecten in Storuman kunnen de inwoners het proces volgen en beïnvloeden door verdere meningen te delen. Deze kunnen met Harava op de kaart, evenals plannen die er op gebaseerd zijn, teruggekoppeld worden aan de burgers om weer een stap verder in het proces te komen (Dimenteq, 2017b).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>cholen, maar het dere groepen erschillende ideo's en spel is gemaakt d scherm is die de eigen toestel discussies en het oot!, 2018).</p>	<p>Voor deze tool is geen relevant praktijkvoorbeeld beschikbaar. Om deze reden wordt er extra informatie over deze tool verschaft.</p> <p>Link naar extra informatie</p>
<p>de kaart aan kunnen ergens bevindt, kan e locatie en kunnen unnen er foto's nformatie aan de</p>	<p>In Oekraïne is Map Me Happy gebruikt om te bewijzen dat Oekraïne er niet zo slecht voor staat dan dat wordt gesuggereerd. Op deze manier worden plekken die als prettig worden ervaren inzichtelijk gemaakt (Poludenko-Young, 2016).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>

Toolnaam	Ontwikkelaar	Platform	Prijs	PPGIS	Omschrijving
					locatie gekoppeld. Voor ruimtelijke planners is de tool interessant, want ze krijgen inzicht in plaatsen die een hoge potentie vertonen. Ook kunnen ze bepaalde plaatsen op verschillende positieve beoordelingen aan elkaar linken (z.d.).
Map-Me	University of Leeds	Web-based	Gratis	Ja	Dit is een online tool waarmee gratis aan kaarten gerelateerde enquêtes gemaakt en ingevuld kunnen worden. Het verzamelt "vage" ruimtelijke data te verzamelen die het publiek kan gebruiken als tool, gebaseerd op vrij globale vragen zoals "welke gebieden zijn onveilig?". De tool maakt gebruik van Google Maps om demografische vragen, evenals ruimtelijke vragen op te stellen. Gebieden in de enquête opgenomen worden. Gerelateerde ruimtelijke vragen kunnen er met een sprayfunctie op worden gesprayd worden, waar een gegeven antwoord op de kaart hangt. Om de verzamelde data te analyseren, moet de data geëxporteerd worden naar een GIS-programma (Hughebaert, z.d.).
Maptionnaire	Mapita	Web-based	€5000 per jaar	Ja	Maptionnaire is een kartering tool gemaakt door een aantal onderzoekers, waarbij dynamische vragenlijsten geïntegreerd worden aan kaarten (Maptionnaire, z.d.a). Respondents kunnen locatiegerichte vragen plekken tekenen als punt, veld of lijn (Maptionnaire, z.d.c). Zo kunnen inwoners van een gebied aangeven waar er verandering nodig is in een bepaald gebied, welke plekken ervaren worden als positief. Tevens kan de data gelijk geanalyseerd worden met behulp van heatmaps of warmtekaarten. De resultaten kunnen gedownload worden (Maptionnaire, z.d.a).
MetroQuest	MetroQuest	Web-based	Prijs op aanvraag	Ja	MetroQuest is een participatietool voor gemeenschapsplanning in gemeenten, op basis van een hele website. De initiële website kan er zelf invulling aan geven. Er kunnen verschillende onderwerpen behandeld worden, zoals prioriteiten, budget en scenario's. Deze kunnen met behulp van foto's en afbeeldingen informatie verschaffen omtrent de onderwerpen te behandelen. Er kunnen enquêtes mee afgeleverd worden door middel van tekstuele vragen, het maken van profielen, vragen gekoppeld aan een kaart of op basis van afbeeldingen, keuzevragen en het geven van waarderingen aan verschillende andere onderwerpen. Wat betreft kaarten kunnen de gebruikers worden om het publiek markers te laten neerzetten op de kaart, ze positief of negatief commentaar op hebben of om te geven die zij kunnen beoordelen. De tool bevat een dashboard voor de beheerders van de gemeenschap om te zien allerhande analyses in de vorm van tekst, cijfers en kaarten om te zien van wat het publiek aan input heeft gegeven, zodat de beheerders daar gemakkelijk inzicht in krijgen (MetroQuest, z.d.).
MindMixer	MySidewalk	Web-based	Prijs op aanvraag	Nee	Op de MindMixer-website kan een forum voor een gemeenschap worden aangemaakt waarop onderwerpen besproken worden geget waar input voor nodig is. Over de onderwerpen op de gehele website en het doel, evenals de hoofdbetreffende informatie gelezen worden. Het publiek kan op de website reageren door vragen te beantwoorden, ideeën te posten en reacties te geven. Ook kan alle activiteit wat betreft de website discussies bekeken worden. Ideeën en reacties kunnen worden geïntegreerd worden en men kan er ook op reageren. Dit alles voor de overheden of projectleiders inzicht in hun onderwerpen (Guelph, z.d.).

Praktijkvoorbeeld	
<p>informatie qua positivisme en met nken (Map Me,</p>	
<p>gekoppelde et doel is om ek levert via deze plekken vindt u s. Er kunnen over bepaalde ppeld aan de punten in de kaart de vraag aan vast t deze uck, 2012).</p>	<p>Voor deze tool is geen praktijkvoorbeeld beschikbaar. Om deze reden wordt er extra informatie over deze tool verschaft.</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>n voor gekoppeld kunnen enten kunnen bij lak of lijn gemeente ald gebied of kan met deze tool n onder andere en gedeeld</p>	<p>De gemeente Heusden heeft Maptionnaire ingezet bij het kiezen voor locaties van ondergrondse containers. Met behulp van een Maptionnaire-enquête konden de ideeën en wensen van bewoners verzameld worden. Er is bij dit project veel aan terugkoppeling naar de bewoners gedaan. Zij vonden het erg fijn om zo betrokken te worden bij het project (Maptionnaire, z.d.b).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>happen, zoals atiefnemer van een op 5 schermen projecten, het n tekst en nderwerpen die er nomen worden rioriteringen, beeldingen, strategieën en/of deze verder ingezet n op locaties waar om projecten weer een interactief apswebsite die diagrammen laat zodat de etroQuest, 2017).</p>	<p>Om de mobiliteit van een snelweg in South Carolina in de Verenigde Staten van Amerika te verhogen, is door middel van MetroQuest de input van het publiek verzameld. Meer dan 80.000 inputs werden er verzameld met deze tool, wat meer informatie was dan de South Carolina Department of Transportation ooit heeft verkregen tijdens enkel publieke bijeenkomsten. (Biggs, 2017).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>bepaalde werpen of projecten derwerpen, de rokkenen, kan onderwerpen plaatsen of gewoon t opmerkingen en nnen beoordeeld erschaft de lokale werpen (City of</p>	<p>De stad Guelph, Canada, gebruikt MindMixer als een "Have your say"-pagina, waarop verschillende projecten geplaatst kunnen worden die open staan voor reacties van bewoners. De stad wil met behulp van deze tool de participatie met belanghebbenden binnen projecten versterken. Het publiek kan op de MindMixer-website van Guelph ideeën en meningen kwijt over de verschillende projecten (City of Guelph, z.d.).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>

Toolnaam	Ontwikkelaar	Platform	Prijs	PPGIS	Omschrijving
Minecraft	Mojang	Desktopsoftware	€24 per licentie	Nee	Binnen het Block by Block programma, een samenwerkingsverband van Mojang en UN-Habitat (de VN-agentschap voor de ontwikkeling van nederzettingen), wordt de game Minecraft als participatietool bij projecten in de openbare ruimte ingezet. Het is een game met een open 3D wereld, opgebouwd uit blokken die de spelers bijna alles kunnen bouwen wat ze willen. Het voelt als digitaal Lego. Het bevat ook een onlinefunctie waarmee spelers samen kunnen spelen en bouwen. Als het voor het eerst ingezet wordt, wordt er eerst een basis Minecraft-model gemaakt van het doelgebied door Minecraft adviseurs en experts. Daarna volgt ook Minecraft training en ondersteuning aan medewerkers voor ruimtelijke projecten. Daarna, tijdens workshops, worden de belanghebbenden in groepen aan de slag met het bouwen van Minecraft na een introductie en een discussie met de adviseurs over het doelgebied. De groepen kunnen dan zelf objecten bouwen in het gebied. Deze bouwwerken worden tijdens de workshops aan alle deelnemers gepresenteerd, besproken en over gediscussieerd kan worden. De designs en plannen die er in het gebied aangepakt moet worden, worden door de adviseur expert verwerkt in een verbeterd model, welke teruggevoerd aan de deelnemers van het proces. Hierna kan dit model worden gebruikt in het verdere planningsproces (Westerbergh, 2018).
PlaceSpeak	PlaceSpeak	Web-based	€2.130 per jaar	Nee	PlaceSpeak is een tool waarmee het publiek input kan geven op lokale ruimtelijke planningsprojecten. Ze kunnen de voorstellen kiezen die zij interessant vinden, waardoor ze automatisch de prioriteit worden gesteld van projecten die binnen de planning hoogste worden gesteld van projecten die binnen de planning blijven. Het publiek kan informatie omtrent de projecten raadplegen en up-to-date blijven. Deze projecten zijn tevens op een website. De projecten kan men reageren met berichten in formulieren of invullen van enquêtes en/of een poll. Zo kunnen de planningsoverheden meningen en inzichten verzamelen die worden meegenomen in ruimtelijke projecten (PlaceSpeak, 2018).
Serious game Ludanta	Tygron	Desktopsoftware	Prijs op aanvraag	Ja	Binnen de 3D-omgeving in deze serious game kunnen gebruikers een gebied (her)inrichten, afhankelijk van het project dat ingezet wordt. De omgeving is gebaseerd op een GIS van de gebieden, zoals steden. De gebruiker moet aan de planningsuitdaging binnen een bepaalde tijd en budget objecten maken en aanpassen binnen de ruimte. Er wordt niet samengewerkt worden met anderen om tot goede planningsde ruimtelijke planning te komen, waarbij verschillende aspecten als veiligheid en leefbaarheid in acht moeten worden genomen. Het is gebaseerd op overheidsvoorschriften en bedoelt het planningsproces efficiënter en effectiever te maken. Het wordt vaak intern gebruikt bij organisaties voor planningswerken (Wisse, 2018). Echter doen tijdens verschillende planningswerken ook burgers mee met de game (Vlijter, 2018).
StoryMap	Esri	Web-based	Prijs op aanvraag	Nee	Een StoryMap wordt vaak ingezet om op een eenvoudige manier interactieve kaarten in combinatie met tekst, foto's en video's met multimediale functies te presenteren. StoryMaps hebben vaak een context vaak als doel om beleid te communiceren en planningsgebiedsontwikkelingen te presenteren aan het publiek.

Praktijkvoorbeeld	
<p>werking tussen duurzame Minecraft ingezet te. Minecraft is t blokken, waarin n. Het lijkt op en ctie waarmee voor participatie model gebouwd van s. Zij verzorgen werkers van de unnen doelgebied in brainstorm over ten of omgevingen aan het einde van waarna daar nog oriteiten van wat oor een Minecraft ggekoppeld wordt meegenomen g & Rana, 2016).</p>	<p>Minecraft werd door UN-Habitat in 2014 ingezet in Les Cayes, Haiti, binnen een participatieproces. De 20 workshopdeelnemers werden in vier groepen onderverdeeld, waarna ze in Minecraft een gedeelte van de kustlijn van Fort Islet die zij goed kennen opnieuw moesten vormgeven. Hier werd maar liefst 10 dagen de tijd voor gegeven en UN-Habitat werknemers, evenals ervaren Minecraft gamers, hielpen hen bij het bouwen. Na deze fase konden de workshopdeelnemers hun resultaten presenteren aan UN-Habitat en de lokale overheid. Een groep met tienermeisjes had een plan gemaakt dat als prioriteit aangemerkt werd. Zij hadden hun resultaten tevens zelfverzekerd gepresenteerd. Een dergelijk participatieproces inclusief de inzet van Minecraft hielp vooral de jongeren dan ook bij het verbeteren van kritisch denkvermogen, zelfverzekerdheid en verbale communicatie in grotere groepen. Dat zijn belangrijke en nuttige eigenschappen voor maatschappelijke betrokkenheid, zoals bij participatie. Daarnaast kreeg de lokale overheid nieuwe inzichten in herinrichtingsmogelijkheden van het gebied (Westerberg & von Heland, 2015).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>kan geven binnen de onderwerpen matisch op de e keuzes vallen. adplegen en en kaart te zien. Op rums en het e projectleiders of zij kunnen (2018).</p>	<p>Inwoners van Calgary werden gevraagd om een keuze te maken uit drie, door de gemeente, voorgestelde plannen. Middels PlaceSpeak kon de discussie worden aangegaan en konden er overige suggesties worden verzameld (City of Calgary, 2013).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>nen de gebruikers ct waarvoor het IS en datasets van de slag met een dget en kan r moet oplossingen voor ende indicatoren en genomen. Het d om het n (Ludanta, z.d.). r beter integraal ende workshops</p>	<p>Voor een planningsproject in Kijkduin hebben verschillende ambtenaren van de gemeente Den Haag meerdere gamesessies bijgewoond. Het initiatief werd vooral bij de ambtenaren gelegd, omdat het moest gaan leven in de gemeente. De deelnemers konden een bepaalde sector/indicator kiezen: ruimtelijke ordening, wonen, participatie, economie, natuur & milieu en nu ook bewonersorganisaties met burgers. De sessie was een groepsopdracht waarbij participatie werd bevorderd. Verschillende aspecten/afwegingen moesten met verschillende ambtenaren worden behandeld, om op deze manier tot één uiteindelijk ontwerp te komen. Zodoende moesten er compromissen gesloten worden. Daarnaast moest er ook rekening gehouden worden met dat het doel van een stakeholder tegen het doel van een andere stakeholder in kan gaan. Meer parkeerplaatsen leidt bijvoorbeeld tot een verlies aan groen. De game werd als een positieve manier van samenwerking en participatie beschouwd (Vlijter, 2018).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>oudige manier en andere ebben in deze of bliek (Esri, 2014).</p>	<p>Een voorbeeld van een StoryMap is de StoryMap waarmee een gebiedsontwikkeling wordt gepresenteerd van het St. Louis Park. Hier worden de meest recente ontwikkelingen van het park aan de hand van 3D beelden gepresenteerd. Daarnaast bevat de StoryMap ook kaarten, zoals een heatmap van plekken waar een vergunning is afgegeven in het park. Ook bevat het figuren, tabellen en grafieken</p>

Toolnaam	Ontwikkelaar	Platform	Prijs	PPGIS	Omschrijving
Survey123	Esri	Web-based/ Mobiele applicatie	Gratis	Ja	Survey123 is een surveytool waarmee vragenformulieren gemaakt en geanalyseerd kunnen worden. Een formulier is gekoppeld aan een punt op een kaart in de tool. De formulieren kunnen gepubliceerd worden in ArcGIS en met de data kunnen tijdens veldwerk data en informatie in de applicatie vastgelegd worden op de kaart op de locatie waar de data wordt (Esri, 2017d).
Videomateriaal	Verscheidene	Verscheidene	Prijs op aanvraag	Nee	Onder videomateriaal behoren onder andere filmpjes en 3D visualisaties gepresenteerd in een video. Dit beeld heeft altijd een informatief doel. Het geeft vaak een impressie van de inrichting van de leefomgeving er in de toekomst uit.
Virtual Reality	Rom3D	Desktopsoftware	Prijs op aanvraag	Nee	Rom3D maakt voor opdrachtgevers van projecten om zonneparken interactieve 3D visualisaties van de parken in een virtual reality systeem bekeken kunnen worden door belanghebbenden. De zonneparken kunnen vanuit verschillende standpunten bekeken worden en er kunnen, tijdens het gebruik, delen van de objecten aangepast worden. Zo kan de visualisatie gestimuleerd worden, evenals de uitwisseling van informatie over hoe de zonneparken er optimaal uit zouden kunnen zien. Door de belanghebbenden hun meningen te laten horen in discussies aan te gaan, kan het draagvlak voor de projecten worden door deze tool (Rom3D, z.d.).
Website Droomstad Den Bosch	Droom van Nederland	Web-based	€2.490 per jaar	Ja	Droomstad Den Bosch is een webpagina waar iedereen zijn dromen voor de stad op de kaart kan plaatsen. Deze dromen kunnen ook door iedereen worden bekeken, besproken op stemmen en/of reageren (Droomstad Den Bosch, z.d.).

Praktijkvoorbeeld	
	<p>om cijfers te laten zien (St. Louis Park, 2018).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>Formulieren (surveys) digitaal formulier is deze formulieren mobiele app applicatie dit ingewonnen</p>	<p>Het ZLTO, een belangenorganisatie voor boeren en tuinders, heeft Survey123 ingezet om achter de locaties en informatie van en over innovatieve varkensboeren te komen. De achtergrond hiervan was een project binnen Europa over vernieuwing in de varkenshouderij. Met behulp van deze tool konden de boeren zelf een vragenlijst invullen en op de kaart locaties aangeven, waarna de kaart(en) in een rapportagevorm gezet konden worden met behulp van ArcGIS Online. Ook konden daarmee de kaarten vergeleken worden met beleidskaarten. Zo kon er een connectie gemaakt worden met overheden zoals waterschappen door beleid van hen te vergelijken met de wensen van de boeren. Hierdoor is samenwerking beter mogelijk (Esri, 2017a).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>3D animaties en beeldmateriaal heeft interactie hoe de interactie komt te zien.</p>	<p>Gemeente Zoetermeer presenteert door middel van een 3D visualisatie in een video de plannen voor het Willem-Alexanderplantsoen. Het is een plan waar ruimte is voor recreatie, groen, biodiversiteit, sport en spel (PLAN34, 2018).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>VR toerent plannen, welke met VR door alle mogelijke VR workshops, discussie wensen en VR moeten komen te VR laten delen en VR projecten vergroot</p>	<p>De VR-toepassing van Rom3D is in Valthermond, Drenthe, gebruikt om te proberen de zorgen van bewoners over een nieuw zonnepark weg te nemen. Met de toepassing kon, tijdens een buurtbijeenkomst, het zonnepark in 3D gevisualiseerd worden. Hierdoor kon bekeken worden of dat de panelen het zicht echt in de weg zouden staan of dat het juist zou meevallen. De panelen konden in de toepassing ook aangepast worden, bijvoorbeeld in hoogte, om zo een optimale setting te creëren. De tool kon daarnaast, doordat het de situatie visualiseerde, ook aan de discussie over het zonnepark bijdragen, waaruit allerlei meningen en ideeën naar voren kwamen (Straver, 2018).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>VR ideeën en VR ideeën en VR en men kan er VR (2018).</p>	<p>Op de website was de Zuid-Willemsvaart een droomlocatie waar het publiek dromen voor kon plaatsen. De Zuid-Willemsvaart wordt niet meer gebruikt voor beroepsvaart, waardoor er kansen liggen voor nieuwe mogelijkheden. Het doel is om er meer groene stroken te ontwikkelen, zodat natuur en cultuur, wonen en werken, de binnenstad en buitengebieden en oud en nieuw samenkomen. De dromen, met daarin ideeën voor het project, die vóór 18 februari 2017 door het publiek zijn geplaatst, zijn meegenomen in het inspiratiedocument dat daarna besproken is door de gemeenteraad (Gemeente 's-Hertogenbosch, z.d.).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>

BIJLAGE 7: SHORTLIST DIGITALE TOOLS

Naam	Ontwikkelaar
ArcGIS Hub	Esri
Arches	Getty Conservation Institute
Bästa Platsen	Spacescape
Burgerschouw	Antea Group & Centric
Carticipe! / Debatomap	Repérage Urbain
Commonplace	Common place
CoUrbanize	CoUrbanize
Facebook gemeente Deventer	Facebook
Fluicity	Fluicity
GeoForm	Esri
Harava	Dimenteq
Kahoot!	Kahoot!
Map Me Happy	Map Me Happy
Map-Me	University of Leeds
Maptionnaire	Mapita
MetroQuest	Metro Quest
MindMixer	My Sidewalk
Minecraft	Mojang
PlaceSpeak	PlaceSpeak
Serious Game Ludanta	Tygron
StoryMap	Esri
Survey123	Esri
Website Droomstad Den Bosch	Droom van Nederland

BIJLAGE 8: SCHALEN TOOLANALYSE RESPONDENT

Consistentie

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	De opbouw van de tool en pagina's is altijd verschillend
2	-	De opbouw van de tool en pagina's is niet altijd verschillend
3	+-	De opbouw van de tool is hetzelfde, maar de pagina's zijn verschillend
4	+	De opbouw van de tool en pagina's is niet altijd hetzelfde
5	++	De opbouw van de tool en pagina's is altijd hetzelfde

Visuele feedback

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	De knoppen veranderen niet visueel wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er wordt geen informatie gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen
2	-	De knoppen veranderen vaak niet visueel wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er wordt vaak geen informatie gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen
3	+-	De knoppen veranderen visueel wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt, maar de informatie waar de knoppen naar doorverwijzen is niet altijd duidelijk
4	+	De knoppen veranderen vaak visueel wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er wordt vaak informatie gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen
5	++	De knoppen veranderen visueel wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er wordt informatie gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen

Hulp

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	De knoppen geven niet aan waarnaar ze doorverwijzen, maar zonder ondersteuning van iconen
2	-	De knoppen geven soms aan waarnaar ze doorverwijzen, maar zonder ondersteuning van iconen
3	+-	De knoppen geven niet altijd duidelijk aan waarnaar ze doorverwijzen en niet altijd duidelijke ondersteuning van iconen
4	+	De knoppen geven duidelijk aan waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen
5	++	De knoppen geven duidelijk aan waarnaar ze doorverwijzen, altijd met ondersteuning van iconen

Simpliciteit

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	De tool bevat te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina en niet iedere respondent kan snel uitkomen waar hij wilt
2	-	De tool bevat soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina en het is niet duidelijk voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt
3	+-	De tool bevat soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina en soms is het niet duidelijk voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt
4	+	De tool bevat de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina, maar niet iedere respondent kan snel uitkomen waar hij wilt
5	++	De tool bevat de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina en iedere respondent kan snel uitkomen waar hij wilt

Structuur

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	De tool heeft geen logische structuur op een pagina en het menu bevindt zich niet op de plek waar de respondent deze verwacht
2	-	De tool heeft soms een logische structuur op een pagina en soms bevindt het menu zich op de plek waar de respondent deze verwacht
3	+-	De tool heeft niet altijd een logische structuur op een pagina en het menu bevindt zich niet altijd op de plek waar de respondent deze verwacht
4	+	De tool heeft een logische structuur op een pagina, maar het menu bevindt zich niet altijd waar de respondent deze verwacht
5	++	De tool heeft een logische structuur op een pagina en het menu bevindt zich op de plek waar de respondent deze verwacht

Toegankelijkheid

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	De drempel om de tool te bereiken is hoog; er moet extra software gedownload worden
2	-	De drempel om de tool te bereiken is redelijk hoog; er moet ingelogd worden voor het gebruik van alle functies
3	+-	De drempel om de tool te bereiken is redelijk; er moet worden ingelogd om input te geven
4	+	De drempel om de tool te bereiken is laag; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden
5	++	De drempel om de tool te bereiken is redelijk laag; er moet een applicatie worden gedownload zonder dat er ingelogd moet worden

Tolerantie

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	Er wordt geen melding gegeven bij niet opgeslagen zaken en er wordt geen oplossing aangeboden
2	-	Er wordt soms een melding gegeven bij niet opgeslagen zaken en er wordt geen oplossing aangeboden
3	+ -	Er wordt niet altijd een melding gegeven bij niet opgeslagen zaken en er wordt soms een oplossing aangeboden
4	+	Er wordt altijd een melding gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er wordt niet altijd een oplossing aangeboden
5	++	Er wordt altijd een melding gegeven bij niet opgeslagen zaken en er wordt altijd een oplossing aangeboden

Zichtbaarheid

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	Het eerste doel en de knoppen van de tool zijn niet duidelijk
2	-	Het eerste doel en de knoppen van de tool zijn niet direct duidelijk
3	+ -	Het eerste doel en de knoppen van de tool zijn redelijk duidelijk
4	+	Het eerste doel van de tool is duidelijk, maar de knoppen van de tool zijn niet altijd duidelijk
5	++	Het eerste doel en de knoppen van de tool zijn duidelijk

BIJLAGE 9: SCHALEN TOOLANALYSE INRICHTER

Aanpasbaarheid

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	Om de tool te bereiken is er extra software of hardware nodig en de tool is niet beschikbaar op elk device
2	-	Om de tool te bereiken is er extra software of hardware nodig en de tool werkt niet optimaal op elk device
3	+-	Om de tool te bereiken is er geen extra software of hardware nodig, maar de tool is niet beschikbaar op elk device
4	+	Om de tool te bereiken is er geen extra software of hardware nodig, maar de tool werkt niet optimaal op elk device
5	++	Om de tool te bereiken is er geen extra software of hardware nodig en de tool is beschikbaar op elk device

Analyseerbaarheid

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	Het is niet mogelijk om binnen de tool direct analyses uit te voeren
2	-	Het is mogelijk om binnen de tool direct zeer simpele analyses uit te voeren
3	+-	Het is mogelijk om binnen de tool direct simpele analyses uit te voeren
4	+	Het is mogelijk om binnen de tool direct uitgebreide analyses uit te voeren
5	++	Het is mogelijk om binnen de tool direct zeer uitgebreide analyses uit te voeren

Herbruikbaarheid

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	Er kunnen geen componenten van de tool gekopieerd worden naar een volgend project met dezelfde tool
2	-	Er kunnen enkel vragen van de tool gekopieerd worden naar een volgend project met dezelfde tool
3	+-	Er kunnen enkele componenten van de tool gekopieerd worden naar een volgend project met dezelfde tool
4	+	Er kunnen meerdere componenten van de tool gekopieerd worden naar een volgend project met dezelfde tool
5	++	De gehele tool kan gekopieerd worden naar een volgend project met dezelfde tool

Inrichtingstijd

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	Het inrichten van de tool voor gebruik kost de inrichter zeer veel tijd
2	-	Het inrichten van de tool voor gebruik kost de inrichter veel tijd
3	+ -	Het inrichten van de tool voor gebruik kost de inrichter redelijk wat tijd
4	+	Het inrichten van de tool voor gebruik kost de inrichter weinig tijd
5	++	Het inrichten van de tool voor gebruik kost de inrichter geen tijd

Locatie intelligentie

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	De tool bevat geen locatie intelligentie
2	-	De tool bevat zeer weinig locatie intelligentie
3	+ -	De tool bevat deels locatie intelligentie
4	+	De tool bevat redelijk duidelijke locatie intelligentie
5	++	De tool bevat zeer duidelijke locatie intelligentie

Prijsindicatie

Punten	Niveau	Omschrijving
Hier worden geen punten aan toegekend	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
	--	De tool kost €4.500 of meer per jaar
	-	De tool kost tussen de €3.000 en €4.500 per jaar
	+ -	De tool kost tussen de €1.500 en €3.000 per jaar
	+	De tool kost tussen de €0 en €1.500 per jaar
	++	De tool is gratis

Technische kennis

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	Het inrichten van de tool vereist zeer veel technische kennis
2	-	Het inrichten van de tool vereist veel technische kennis
3	+ -	Het inrichten van de tool vereist een matige hoeveelheid technische kennis
4	+	Het inrichten van de tool vereist weinig technische kennis
5	++	Het inrichten van de tool vereist geen technische kennis

Feedback

Punten	Niveau	Omschrijving
0	N.v.t.	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool
1	--	Er wordt geen melding gegeven bij niet opgeslagen zaken en er wordt geen oplossing aangeboden
2	-	Er wordt soms een melding gegeven bij niet opgeslagen zaken en er wordt geen oplossing aangeboden
3	+ -	Er wordt niet altijd een melding gegeven bij niet opgeslagen zaken en er wordt soms een oplossing aangeboden
4	+	Er wordt altijd een melding gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er wordt niet altijd een oplossing aangeboden
5	++	Er wordt altijd een melding gegeven bij niet opgeslagen zaken en er wordt altijd een oplossing aangeboden

BIJLAGE 10: LONGLIST ANALOGE TOOLS

Toolnaam	Omschrijving
Blokkenspel	Het blokkenspel bestaat uit twee sets van acht blokken. De eerste set acht woorden h maken met ruimtelijke aspecten, wat kun je ontwikkelen in de omgeving. De tweede s woorden bestaan uit waarden die een individu belangrijk vindt. Deze zestien blokken h combineren en op deze manier kun je vertellen wat je als individu belangrijk vindt in je omgeving (Brabantlivinglab, 2017)
Ideeën tekenen	Bij het tekenen van ideeën wordt er kaart op tafel gelegd, waar met 5/6 op getekend k Iedereen kan zijn of haar visie tekenen, op deze manier wordt er een interactieve ontw gecreëerd. Deze tool wordt vaak gebruikt tijdens informatieavonden, klankbordgroepe burgerpanels.
Infographic	Een infographic is een informatieve weergave van objecten. Op een illustratieve manie beelden gecombineerd met tekst en worden informatie, data en kennis gevisualiseerd. Infographics kunnen opgehangen worden bijvoorbeeld tijdens informatieavonden. Da het ook worden verspreid met de post.
Nieuwsbrieven	Nieuwsbrieven worden gebruikt om de burger enkel informatie te verschaffen. Bijvoor komende werkzaamheden, herinrichtingen, enz.
Papieren enquêtes	Om burgers om hun mening te vragen over verschillende onderwerpen in de openbare wordt nog vaak gebruik gemaakt van papieren enquêtes.
Rad van participatie	Het rad van participatie bestaat uit een aantal draairondes, in de eerste ronde wordt he onderwerp van het gesprek bepaald, in de tweede ronde wordt bepaald welke partijen zijn, in de derde ronde valt een van de betrokken partijen weg. Tijdens het gesprek wo hoe het wegvallen van een betrokken partij kan worden opgevangen en worden opgel (Brabantlivinglab, 2016).
Sticky Notes	Sticky Notes zijn een veel gebruikte analoge tool ten behoeve van participatie. Burgers hun ideeën/opmerkingen/aanmerkingen opschrijven en ophangen. Deze tool wordt v gebruikt tijdens informatieavonden, klankbordgroepen en bij burgerpanels.

Praktijkvoorbeeld	
<p>ebben te et acht run je</p>	<p>Het Brabant Living Lab stond in Bergen op Zoom voor de omgevingsvisie van Noord-Brabant. Hier konden inwoners aangeven middels de zestien blokken wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van Noord-Brabant (Brabant Living Lab, 2017).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>an worden. erpsessie n en bij</p>	<p>Gedurende het ontwerpproces voor de inrichting van de Eendragtspolder, in de gemeente Zuidplas. Heeft er allereerst een ontwerpsessie met betrokkenen plaatsgevonden. Dit ontwerp werd vervolgens gepresenteerd aan alle geïnteresseerde bewoners, waar op de burgers konden reageren. Tenslotte kwam de gemeente met een definitief besluit (Recreatieschap Rottemeren, 2015).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>er worden . De arnaast kan</p>	<p>Gemeente Houten heeft samen met bewoners, ondernemers en andere betrokkenen een mobiliteitsvisie 'Eiland van Schalwijk 2017-2027' opgesteld. Alle plannen voor de nieuwe verkeerssituatie op het eiland worden in één opslag weergegeven in een infographic (Gemeente Houten, z.d.).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>beeld over</p>	<p>Om de burgers van Baarlo en Hout-Blerick te informeren over de dijkversterking, werd er een nieuwbrief uitgegeven. De gestuurde nieuwsbrief nodigde de burger uit om informatieavonden bij te wonen.</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>ruimte</p>	<p>De gemeente Waddinxveen stuurde bij de herinrichting van een wijk een enquête op om de gedachten van de burgers te achterhalen. Deze uitkomsten werden vervolgens meegenomen in de uitwerking van het voorlopige ontwerp. Het voorlopige plan werd daarna gepresenteerd aan de burgers op een inloopavond (Gemeente Waddinxveen, 2015).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>et betrokken rdt bepaald ost</p>	<p>Tijdens de Dutch Design Week stond het rad van participatie in Eindhoven. Het rad kwam meer dan 175 keer in beweging, waardoor verschillende thema's over de leefomgeving aan bod kwamen. Zo kon de discussie laagdrempelig worden aangegaan (Provincie Noord-Brabant, 2016).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>
<p>s kunnen maak</p>	<p>Gemeente Zuidplas en het Recreatieschap Rottemeren heeft samen met bewoners en andere belanghebbenden plannen uitgewerkt voor de Hennipgaarde. Tijdens bijeenkomsten werd er gebruikt gemaakt van Sticky Notes om ideeën, behoeften en meningen op te schrijven en op een groot bord te hangen (Recreatieschap Rottemeren, 2017).</p> <p>Link naar praktijkvoorbeeld</p>

BIJLAGE 11: WAARDERING VAN DE TOOLS

ArcGIS Hub

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	5
Hulp	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, met ondersteuning van iconen.	5
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en het soms niet duidelijk is voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt.	3
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Dit criteria is niet van toepassing voor deze tool, omdat de tool geen input van de respondent vraagt.	0
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 33/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat er enkele componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	3
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter redelijk wat tijd kost.	3
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool geen locatie intelligentie bevat.	1
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '-', omdat het inrichten van de tool veel technische kennis vereist.	2
Feedback	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 20/35

Arches

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+-', omdat de knoppen niet altijd duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen en er niet altijd duidelijke ondersteuning van iconen is.	3
Simpliciteit	Er is gekozen voor '--', omdat de tool te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en niet iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	1
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
Totaal aantal toegekende punten:		29/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool niet beschikbaar is op elk device.	1
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct simpele analyses uit te voeren.	3
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat de gehele tool gekopieerd kan worden naar een volgend project met dezelfde tool.	5
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '--', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter zeer veel tijd kost.	1
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool gratis is.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '--', omdat het inrichten van de tool zeer veel technische kennis vereist.	1
Feedback	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de tool geprogrammeerd moet worden en niet binnen Arches geconfigureerd kan worden.	0
Totaal aantal toegekende punten:		16/35

Bästa Platsen

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	3
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	1
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '+', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er niet altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 29/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct simpele analyses uit te voeren.	3
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er geen componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	1
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter geen tijd kost.	5
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool geen technische kennis vereist.	5
Feedback	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de tool wordt gemaakt door de ontwikkelaar en de inrichter daardoor geen feedback ontvangt.	0
		Totaal aantal toegekende punten: 24/35

Burgerschouw

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '+-', omdat de opbouw van de tool hetzelfde is, maar de pagina's verschillend zijn.	3
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+-', omdat de knoppen visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt, maar de informatie waar de knoppen naar doorverwijzen niet altijd duidelijk is.	3
Hulp	Er is gekozen voor '+-', omdat de knoppen niet altijd duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen en er niet altijd duidelijke ondersteuning van iconen is.	3
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en het soms niet duidelijk is voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt.	3
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk hoog is; er moet ingelogd worden voor het gebruik van alle functies.	2
Tolerantie	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 27/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat de gehele tool gekopieerd kan worden naar een volgend project met dezelfde tool.	5
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter geen tijd kost.	5
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool geen technische kennis vereist.	5
Feedback	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de tool wordt gemaakt door de ontwikkelaar en de inrichter daardoor geen feedback ontvangt.	0
		Totaal aantal toegekende punten: 26/35

Carticipel/Debatomap

Criterion	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+-', omdat de knoppen niet altijd duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen en er niet altijd duidelijke ondersteuning van iconen is.	3
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en het soms niet duidelijk is voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt.	3
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '--', omdat er geen melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er geen oplossing wordt aangeboden.	1
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 27/40

Criterion	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '-', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct zeer simpele analyses uit te voeren.	2
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er geen componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	1
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter geen tijd kost.	5
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool geen technische kennis vereist.	5
Feedback	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de tool wordt gemaakt door de ontwikkelaar en de inrichter daardoor geen feedback ontvangt.	0
		Totaal aantal toegekende punten: 23/35

Commonplace

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '+-', omdat de opbouw van de tool hetzelfde is, maar de pagina's verschillend zijn.	3
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, met ondersteuning van iconen.	5
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	1
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 31/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct zeer uitgebreide analyses uit te voeren.	5
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat er meerdere componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	4
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter redelijk wat tijd kost.	3
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool een matige hoeveelheid technische kennis vereist.	3
Feedback	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 28/35

CoUrbanize

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '+-', omdat de opbouw van de tool hetzelfde is, maar de pagina's verschillend zijn.	3
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat, maar niet iedere respondent kan snel uitkomen waar hij wilt.	4
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 31/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct simpele analyses uit te voeren.	3
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat er meerdere componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	4
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter redelijk wat tijd kost.	3
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool €4.500 of meer per jaar kost.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool een matige hoeveelheid technische kennis vereist.	3
Feedback	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 26/35

Facebook gemeente Deventer

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '+', omdat de opbouw van de tool en pagina's niet altijd hetzelfde is.	4
Visuele feedback	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	5
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en het soms niet duidelijk is voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt.	3
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 34/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er geen componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	1
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	4
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool geen locatie intelligentie bevat.	1
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool gratis is.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool weinig technische kennis vereist.	4
Feedback	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 21/35

Fluicity

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '+-', omdat de opbouw van de tool hetzelfde is, maar de pagina's verschillend zijn.	3
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en het soms niet duidelijk is voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt.	3
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk hoog is; er moet ingelogd worden voor het gebruik van alle functies.	2
Tolerantie	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 29/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct simpele analyses uit te voeren.	3
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat er meerdere componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	4
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	4
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '-', omdat de tool zeer weinig locatie intelligentie bevat.	2
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool €4.500 of meer per jaar kost.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool geen technische kennis vereist.	5
Feedback	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 28/35

GeoForm

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	4
		Totaal aantal toegekende punten: 35/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er geen componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	1
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	4
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool geen locatie intelligentie bevat.	1
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '-', omdat het inrichten van de tool veel technische kennis vereist.	2
Feedback	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 17/35

Harava

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	5
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en het soms niet duidelijk is voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt.	3
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Er is gekozen voor '+', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er niet altijd een oplossing wordt aangeboden.	4
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		<p>Totaal aantal toegekende punten:</p> <p>36/40</p>

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat er meerdere componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	4
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	4
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool €4.500 of meer per jaar kost.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool een matige hoeveelheid technische kennis vereist.	3
Feedback	Er is gekozen voor '+', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er niet altijd een oplossing wordt aangeboden.	4
		<p>Totaal aantal toegekende punten:</p> <p>26/35</p>

Kahoot!

Criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, met ondersteuning van iconen.	5
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de gebruiker zijn input niet hoeft op te slaan.	0
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 34/40

Criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat de gehele tool gekopieerd kan worden naar een volgend project met dezelfde tool.	5
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	4
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool geen locatie intelligentie bevat.	1
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '+', omdat de tool tussen de €0 en €1.500 per jaar kost.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool weinig technische kennis vereist.	4
Feedback	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 25/35

Map-Me

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '--', omdat de knoppen vaak niet visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak geen informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	2
Hulp	Er is gekozen voor '--', omdat de knoppen soms aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar zonder ondersteuning van iconen.	2
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat, maar niet iedere respondent kan snel uitkomen waar hij wilt.	4
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Er is gekozen voor '--', omdat er geen melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er geen oplossing wordt aangeboden.	1
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat het eerste doel van de tool duidelijk is, maar de knoppen van de tool zijn niet altijd duidelijk.	4
		Totaal aantal toegekende punten: 28/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken, maar de tool niet optimaal werkt op elk device.	4
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat de gehele tool gekopieerd kan worden naar een volgend project met dezelfde tool.	5
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	4
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool deels locatie intelligentie bevat.	3
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool gratis is.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool een matige hoeveelheid technische kennis vereist.	3
Feedback	Er is gekozen voor '+', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er niet altijd een oplossing wordt aangeboden.	4
		Totaal aantal toegekende punten: 24/35

Map Me Happy

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en het soms niet duidelijk is voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt.	3
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat het eerste doel van de tool duidelijk is, maar de knoppen van de tool zijn niet altijd duidelijk.	4
		<p>Totaal aantal toegekende punten:</p> <p>33/40</p>

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat de gehele tool gekopieerd kan worden naar een volgend project met dezelfde tool.	5
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter geen tijd kost.	5
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool gratis is.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool geen technische kennis vereist.	5
Feedback	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de tool wordt gemaakt door de ontwikkelaar en de inrichter daardoor geen feedback ontvangt.	0
		<p>Totaal aantal toegekende punten:</p> <p>26/35</p>

Maptionnaire

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, met ondersteuning van iconen.	5
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Er is gekozen voor '+', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er niet altijd een oplossing wordt aangeboden.	4
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 38/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct uitgebreide analyses te doen.	4
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat er meerdere componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	4
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	4
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool €4.500 of meer per jaar kost.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool een matige hoeveelheid technische kennis vereist.	3
Feedback	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 29/35

MetroQuest

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '+-', omdat de opbouw van de tool hetzelfde is, maar de pagina's verschillend zijn.	3
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+-', omdat de knoppen niet altijd duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen en er niet altijd duidelijke ondersteuning van iconen is.	3
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '+', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft, maar het menu zich niet altijd bevindt waar de respondent deze verwacht.	4
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Er is gekozen voor '--', omdat er geen melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er geen oplossing wordt aangeboden.	1
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 28/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct uitgebreide analyses te doen.	4
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er geen componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	1
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '-', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter veel tijd kost.	2
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool deels locatie intelligentie bevat.	3
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '-', omdat het inrichten van de tool veel technische kennis vereist.	2
Feedback	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 22/35

Mindmixer

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	5
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en het soms niet duidelijk is voor iedere respondent om snel uit te komen waar hij wilt.	3
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 31/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	1
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '-', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct zeer simpele analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er geen componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	1
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	1
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '-', omdat de tool zeer weinig locatie intelligentie bevat.	1
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	4
Technische kennis	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool weinig technische kennis vereist.	2
Feedback	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 14/35

Minecraft

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '--', omdat de drempel om de tool te bereiken hoog is; er moet extra software gedownload worden.	1
Tolerantie	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 30/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool niet beschikbaar is op elk device.	1
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er geen componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	1
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '--', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter zeer veel tijd kost.	1
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool geen locatie intelligentie bevat.	1
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '+', omdat de tool tussen de €0 en €1.500 per jaar kost.	4
Technische kennis	Er is gekozen voor '-', omdat het inrichten van de tool veel technische kennis vereist.	2
Feedback	Er is gekozen voor '+-', omdat er niet altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er soms een oplossing wordt aangeboden.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 14/35

Placespeak

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '--', omdat er geen melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er geen oplossing wordt aangeboden.	4
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten: 33/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat er enkele componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	3
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter redelijk wat tijd kost.	3
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '-', omdat de tool zeer weinig locatie intelligentie bevat.	2
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool tussen de €1.500 en €3.000 per jaar kost.	3
Technische kennis	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool een matige hoeveelheid technische kennis vereist.	3
Feedback	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 25/35

Serious Game Ludanta

Criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+-', omdat de knoppen niet altijd duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen en er niet altijd duidelijke ondersteuning van iconen is.	3
Simpliciteit	Er is gekozen voor '-', omdat er soms te veel informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina staan en het niet duidelijk voor iedere gebruiker is om snel uit te kunnen komen waar hij of zij wil.	2
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor "--", omdat de drempel om de tool te bereiken hoog is; er moet extra software gedownload worden.	5
Tolerantie	Er is gekozen voor '+', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er niet altijd een oplossing wordt aangeboden.	4
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '+-', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool redelijk duidelijk zijn.	3
		Totaal aantal toegekende punten:
		31/40

Criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool niet beschikbaar is op elk device.	1
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct zeer uitgebreide analyses uit te voeren.	5
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat er geen componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	1
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter geen tijd kost.	5
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool geen technische kennis vereist.	5
Feedback	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de tool wordt gemaakt door de ontwikkelaar en de inrichter daardoor geen feedback ontvangt.	0
		Totaal aantal toegekende punten:
		22/35

StoryMap

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '+', omdat de opbouw van de tool en pagina's niet altijd hetzelfde is.	4
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	5
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de tool geen input van de respondent vraagt.	0
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 33/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '+', omdat er meerdere componenten van de tool gekopieerd kunnen worden naar een volgend project met dezelfde tool.	4
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+-', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter redelijk wat tijd kost.	3
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '--', omdat de tool geen locatie intelligentie bevat.	1
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '-', omdat het inrichten van de tool veel technische kennis vereist.	2
Feedback	Er is gekozen voor '+', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken, maar er niet altijd een oplossing wordt aangeboden.	4
		Totaal aantal toegekende punten: 20/35

Survey123

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '++', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, met ondersteuning van iconen.	5
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '++', omdat de drempel om de tool te bereiken laag is; er moet enkel naar een webpagina gegaan worden.	5
Tolerantie	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 39/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '-', omdat het mogelijk is om binnen de tool direct zeer simpele analyses uit te voeren.	2
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat de gehele tool gekopieerd kan worden naar een volgend project met dezelfde tool.	5
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter weinig tijd kost.	4
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	De prijs van de tool is op aanvraag beschikbaar.	-
Technische kennis	Er is gekozen voor '+', omdat het inrichten van de tool weinig technische kennis vereist.	4
Feedback	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 30/35

Website Droomstad Den Bosch

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Consistentie	Er is gekozen voor '++', omdat de opbouw van de tool en pagina's altijd hetzelfde is.	5
Visuele feedback	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen vaak visueel veranderen wanneer er met de cursor overheen gegaan wordt en er vaak informatie wordt gegeven waar de knoppen naar doorverwijzen.	4
Hulp	Er is gekozen voor '+', omdat de knoppen duidelijk aangeven waarnaar ze doorverwijzen, maar niet altijd met ondersteuning van iconen.	4
Simpliciteit	Er is gekozen voor '++', omdat de tool de juiste hoeveelheid informatie, keuzemogelijkheden en opties op één pagina bevat en iedere respondent snel kan uitkomen waar hij wilt.	5
Structuur	Er is gekozen voor '++', omdat de tool een logische structuur op een pagina heeft en het menu zich op de plek bevindt waar de respondent deze verwacht.	5
Toegankelijkheid	Er is gekozen voor '+-', omdat de drempel om de tool te bereiken redelijk is; er moet worden ingelogd om input te geven.	3
Tolerantie	Er is gekozen voor '++', omdat er altijd een melding wordt gegeven bij niet opgeslagen zaken en er altijd een oplossing wordt aangeboden.	5
Zichtbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat het eerste doel en de knoppen van de tool duidelijk zijn.	5
		Totaal aantal toegekende punten: 36/40

criterium	Beoordeling	Toegekende punten
Aanpasbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat er geen extra software of hardware nodig is om de tool te bereiken en de tool beschikbaar is op elk device.	5
Analyseerbaarheid	Er is gekozen voor '--', omdat het niet mogelijk is om binnen de tool direct analyses uit te voeren.	1
Herbruikbaarheid	Er is gekozen voor '++', omdat de gehele tool gekopieerd kan worden naar een volgend project met dezelfde tool.	5
Inrichtingstijd	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool voor gebruik de inrichter geen tijd kost.	5
Locatie intelligentie	Er is gekozen voor '++', omdat de tool zeer duidelijke locatie intelligentie bevat.	5
Prijsindicatie	Er is gekozen voor '+-', omdat de tool tussen de €1.500 en €3.000 euro per jaar kost.	3
Technische kennis	Er is gekozen voor '++', omdat het inrichten van de tool geen technische kennis vereist.	5
Feedback	Dit criterium is niet van toepassing op deze tool, omdat de tool wordt gemaakt door de ontwikkelaar en de inrichter daardoor geen feedback ontvangt.	0
		Totaal aantal toegekende punten: 29/35

BIJLAGE 12: CRITERIAMATRICES RESPON

		ArcGIS Hub	Arches	Bästa platsen	Burgersch
User interface Design	Consistentie	++	++	++	+-
	Visuele feedback	++	+	+	+-
	Hulp	++	+-	+	+-
	Simpliciteit	+-	--	++	+-
	Structuur	++	++	++	++
	Toegankelijkheid	++	+-	++	-
	Tolerantie	N.v.t	++	+	++
	Zichtbaarheid	++	+-	++	+-

NDENT

How	Carticipel/ Debatomap	Commonplace	CoUrbanize	Facebook gemeente Deventer	Fluicity
	++	+-	+-	+	+-
	+	+	+	++	+
	+-	++	+	+	+
	+-	++	+	+-	+-
	++	++	++	++	++
	+-	+-	+-	+-	-
	--	+-	+-	++	++
	+-	++	++	++	+-

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

		Geoform	Harava	Kahoot!	Map Me H
User interface Design	Consistentie	++	++	++	++
	Visuele feedback	+	++	+	+
	Hulp	+	+	++	+
	Simpliciteit	++	+-	++	+-
	Structuur	++	++	++	++
	Toegankelijkheid	++	++	++	+-
	Tolerantie	+-	+	N.v.t	++
	Zichtbaarheid	++	++	++	+

Happy	Map-Me	Maptionnaire	MetroQuest	MindMixer	Minecraft
	++	++	+-	++	++
	-	+	+	++	+
	-	++	+-	+	+
	+	++	++	+-	++
	++	++	+	++	++
	++	++	++	+-	--
	--	+	--	+-	+-
	+	++	+-	+-	+-

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

		PlaceSpeak	Serious Game Ludanta	Storymap	Survey
User interface Design	Consistentie	++	++	+	++
	Visuele feedback	+	+	+	+
	Hulp	+	+ -	+	++
	Simpliciteit	++	-	++	++
	Structuur	++	++	++	++
	Toegankelijkheid	+ -	--	++	++
	Tolerantie	--	+	N.v.t	++
	Zichtbaarheid	+ -	+ -	++	++

123	Website Droomstad Den Bosch
-	++
	+
-	+
-	++
-	++
-	+-
-	++
-	++

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

BIJLAGE 13: CRITERIAMATRICES INRICHTING

		ArcGIS Hub	Arches	Bästa platsen	Burgersch
Kwaliteits- kenmerken	Aanpasbaarheid	++	--	++	++
	Analyseerbaarheid	--	+-	+-	--
	Herbruikbaarheid	+-	++	--	++
	Inrichtingstijd	+-	--	++	++
	Locatie intelligentie	--	++	++	++
	Prijsindicatie	Op aanvraag	++	Op aanvraag	Op aanvraag
	Technische kennis	-	--	++	++
	Feedback	++	N.v.t	N.v.t	N.v.t

houw	Carticipe!/ Debatomap	Commonplace	CoUrbanize	Facebook gemeente Deventer	Fluicity
	++	++	++	++	++
	-	++	+-	--	+-
	--	+	+	--	+
	++	+-	+-	+	+
	++	++	++	--	-
ag	Op aanvraag	Op aanvraag	--	++	--
	++	+-	+-	+	++
t	N.v.t	+-	+-	++	++

		Geoform	Harava	Kahoot!	Map Me
Kwaliteits- kenmerken	Aanpasbaarheid	++	++	++	+
	Analyseerbaarheid	--	--	--	-
	Herbruikbaarheid	--	+	++	+
	Inrichtingstijd	+	+	+	+
	Locatie intelligentie	--	++	--	+
	Prijsindicatie	Op aanvraag	--	+	+
	Technische kennis	-	+-	+	+
	Feedback	+-	+	++	N.

Happy	Map-Me	Maptionnaire	MetroQuest	MindMixer	Minecraft
+	+	++	++	++	--
-	--	+	+	-	--
+	++	+	--	--	--
+	+	+	-	+	--
+	+-	++	+-	-	--
+	++	--	Op aanvraag	Op aanvraag	+
+	+-	+-	-	+	-
v.t	+	++	++	+-	+-

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

		PlaceSpeak	Serious Game Ludanta	Storymap	Survey1
Kwaliteits- kenmerken	Aanpasbaarheid	++	--	++	++
	Analyseerbaarheid	--	++	--	-
	Herbruikbaarheid	+-	--	+	++
	Inrichtingstijd	+-	++	+-	+
	Locatie intelligentie	-	++	--	++
	Prijsindicatie	+-	Op aanvraag	Op aanvraag	Op aanvraag
	Technische kennis	+-	++	-	+
	Feedback	++	N.v.t.	+	++

23	Website Droomstad Den Bosch
	++
	--
	++
	++
	++
ag	+-
	++
	N.v.t.

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

BIJLAGE 14: CRITERIAMATRICES RESPON

		ArcGIS Hub	Arches	Bästa platsen	Burgersch
User interface Design	Consistentie	5	5	5	3
	Visuele feedback	5	4	4	3
	Hulp	5	3	4	3
	Simpliciteit	3	1	5	3
	Structuur	5	5	5	5
	Toegankelijkheid	5	3	5	2
	Tolerantie	0	5	4	5
	Zichtbaarheid	5	3	5	3

INDEPENDENT PUNTEN

houw	Carticipe!/ Debatomap	Commonplace	CoUrbanize	Facebook gemeente Deventer	Fluicity
	5	3	3	4	3
	4	4	4	5	4
	3	5	4	4	4
	3	5	4	3	3
	5	5	5	5	5
	3	3	3	3	2
	1	3	3	5	5
	3	5	5	5	3

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

		Geoform	Harava	Kahoot!	Map Me
User interface Design	Consistentie	5	5	5	5
	Visuele feedback	4	5	4	4
	Hulp	4	4	5	4
	Simpliciteit	5	3	5	3
	Structuur	5	5	5	5
	Toegankelijkheid	5	5	5	3
	Tolerantie	3	4	0	5
	Zichtbaarheid	5	5	5	4

Happy	Map-Me	Maptionnaire	MetroQuest	MindMixer	Minecraft
5	5	5	3	5	5
4	2	4	4	5	4
4	2	5	3	4	4
3	4	5	5	3	5
5	5	5	4	5	5
3	5	5	5	3	1
5	1	4	1	3	3
4	4	5	3	3	3

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

		PlaceSpeak	Serious Game Ludanta	Storymap	Survey123
User interface Design	Consistentie	5	5	4	5
	Visuele feedback	4	4	4	4
	Hulp	4	3	4	5
	Simpliciteit	5	2	5	5
	Structuur	5	5	5	5
	Toegankelijkheid	3	1	5	5
	Tolerantie	1	4	0	5
	Zichtbaarheid	3	3	5	5

**Website
Droomstad Den Bosch**

5

4

4

5

5

3

5

5

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

BIJLAGE 15: CRITERIAMATRICES INRICHTING

		ArcGIS Hub	Arches	Bästa platsen	Burgersch
Kwaliteits- kenmerken	Aanpasbaarheid	5	1	5	5
	Analyseerbaarheid	1	3	3	1
	Herbruikbaarheid	3	5	1	5
	Inrichtingstijd	3	1	5	5
	Locatie intelligentie	1	5	5	5
	Prijsindicatie	—	—	—	—
	Technische kennis	2	1	5	5
	Feedback	5	0	0	0

TER PUNTEN

houw	Carticipe!/ Debatomap	Commonplace	CoUrbanize	Facebook gemeente Deventer	Fluicity
	5	5	5	5	5
	2	5	3	1	3
	1	4	4	1	4
	5	3	3	4	4
	5	5	5	1	2
	—	—	—	—	—
	5	3	3	4	5
	0	3	3	5	5

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

		Geoform	Harava	Kahoot!	Map Me
Kwaliteits- kenmerken	Aanpasbaarheid	5	5	5	5
	Analyseerbaarheid	1	1	1	1
	Herbruikbaarheid	1	4	5	5
	Inrichtingstijd	4	4	4	5
	Locatie intelligentie	1	5	1	5
	Prijsindicatie	—	—	—	—
	Technische kennis	2	3	4	5
	Feedback	3	4	5	5

	Map-Me	Maptionnaire	MetroQuest	MindMixer	Minecraft
5	4	5	5	5	1
1	1	4	4	2	1
5	5	4	1	1	1
5	4	4	2	4	1
5	3	5	3	2	1
—	—	—	—	—	—
5	3	3	2	4	2
0	4	5	5	3	3

© 2018 Ruimteschepper / Smarticipatie & HAS Kennistransfer

		PlaceSpeak	Serious Game Ludanta	Storymap	Survey123	W Dr
Kwaliteits- kenmerken	Aanpasbaarheid	5	1	5	5	
	Analyseerbaarheid	1	5	1	2	
	Herbruikbaarheid	3	1	4	5	
	Inrichtingstijd	3	5	3	4	
	Locatie intelligentie	2	5	1	5	
	Prijsindicatie	—	—	—	—	
	Technische kennis	3	5	2	4	
	Feedback	5	0	4	5	

©
2018
Smartici
patie

Website Stroomstad Den Bosch
5
1
5
5
5
—
5
0

© HAS Kennistransfer

BIJLAGE 16: SAMENVATTING BEOORDELEN

ArcGIS Hub

ArcGIS Hub is een online tool waar data van verschillende bronnen samenkomt. Het bestaat uit verschillende onderdelen en mogelijke verwijzingen naar andere ESRI-tools, zoals ArcGIS Online of GeoForm. De tool kan zelfstandig de participatiefase informeren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan ArcGIS Hub de fase betrekken bereiken. In totaal heeft ArcGIS Hub 33 van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft ArcGIS Hub 20 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is voldoende effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool effectiever is voor de respondent dan voor de inrichter van de tool.

Arches

Arches is een open source tool voor het bouwen van een webapplicatie om erfgoedlocaties te inventariseren en te beheren. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. De tool kan geen hogere fase bereiken wanneer deze wordt ingezet tijdens een fysieke bijeenkomst. In totaal heeft Arches 29 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Arches 16 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is voldoende effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool effectiever is voor de respondent dan voor de inrichter van de tool.

Bästa Platsen

Bästa Platsen is een tool voor het verzamelen van toegevoegde waarde, die mensen aan plekken kunnen koppelen. Gebruikers kunnen punten op de kaart plaatsen waar een korte vragenlijst bij hoort. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Bästa Platsen de fase samenwerken bereiken. In totaal heeft Bästa Platsen 37 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Bästa Platsen 24 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers effectief is.

Burgerschouw

Burgerschouw is een tool in de vorm van een mobiele applicatie, waarin burgers kunnen aangeven wat zij van de kwaliteit van hun leefomgeving vinden. De tool kan zelfstandig de participatiefase consulteren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Burgerschouw de fase betrekken bereiken. In totaal heeft Burgerschouw 27 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Burgerschouw 26 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

ELDE TOOLS

Carticipel!/Debatomap

Carticipel!/Debatomap is een map-based participatietool om discussies te stimuleren binnen het publiek. De burgers kunnen ideeën voor een specifieke plek toevoegen op de kaart en ze kunnen stemmen op ideeën van anderen. De tool kan zelfstandig de participatiefase consulteren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Carticipel!/Debatomap de fase betrekken bereiken. In totaal heeft Carticipel!/Debatomap 27 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Carticipel!/Debatomap 23 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

Commonplace

Commonplace is een tool, waarin het publiek hun mening of gevoel over bepaalde plekken in de leefomgeving kunnen aangeven. Dit wordt gedaan door middel van het neerzetten van een punt, met een eventuele opmerking, op de kaart. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Commonplace de fase samenwerken bereiken. In totaal heeft Commonplace 33 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Commonplace 28 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers effectief is.

CoUrbanize

CoUrbanize is een tool voor wederzijdse communicatie. Enerzijds wordt het gebruikt om burgers te informeren over lokale ruimtelijke projecten. Anderzijds kunnen de burgers feedback op deze projecten geven. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan CoUrbanize de fase samenwerken bereiken. In totaal heeft CoUrbanize 31 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft CoUrbanize 26 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

Facebook Gemeente Deventer

Facebook is een online social netwerk, waarmee de overheid kan communiceren met haar burgers. De tool kan zelfstandig de participatiefase consulteren behalen. De tool kan geen hogere fase bereiken wanneer deze wordt ingezet tijdens een fysieke bijeenkomst. In totaal heeft Facebook 34 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Facebook 21 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is voldoende effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool effectiever is voor de respondent dan voor de inrichter van de tool.

Fluicity

Fluicity is een tool in de vorm van een mobiele applicatie, waardoor burgers door middel van enquêtes, nieuwsfeeds, privéberichten en het plaatsen van ideeën actiever kan deelnemen aan ruimtelijke projecten. De tool kan zelfstandig de participatiefase consulteren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Fluicity de fase betrekken bereiken. In totaal heeft Fluicity 29 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Fluicity 28 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

GeoForm

GeoForm is een tool waarbij simpele formulieren kunnen worden ingevuld, waarna door op een kaart te klikken deze data aan een locatie kan worden gekoppeld. De tool is gekoppeld aan het ArcGIS Online Platform. De tool kan zelfstandig de participatiefase consulteren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan GeoForm de fase betrekken bereiken. In totaal heeft GeoForm 36 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft GeoForm 17 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is voldoende effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool effectiever is voor de respondent dan voor de inrichter van de tool.

Harava

Harava is een tool met enquêtes gekoppeld aan kaarten, waarmee informatie ingewonnen kan worden door middel van crowdsourcing. Naast het invullen van enquêtes kan er op de kaart getekend worden. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Harava de fase samenwerken bereiken. In totaal heeft Harava 36 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Harava 26 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers effectief is.

Kahoot!

Kahoot! is een tool waarmee een zogenaamde game met verschillende vragen, waar afbeeldingen en video's aan toegevoegd kunnen worden, aangemaakt kan worden. De tool kan zelfstandig geen participatiefase behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Kahoot! de fase samenwerken bereiken. In totaal heeft Kahoot! 34 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Kahoot! 25 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers effectief is.

Map Me Happy

Map Me Happy is een tool waarin plaatsen, die positief ervaren worden, kunnen worden aangegeven op de kaart. De reden van het positivisme kan worden verduidelijkt door middel van opmerkingen of het beantwoorden van vragen. De tool kan zelfstandig de participatiefase consulteren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Map Me Happy de fase betrekken bereiken. In totaal heeft Map Me Happy 33 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Map Me Happy 26 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers effectief is.

Map-Me

Map-Me is een tool waarmee aan kaarten gekoppelde enquêtes gemaakt kunnen worden, om vage ruimtelijke data te verzamelen. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Map-Me de fase samenwerken bereiken. In totaal heeft Map-Me 28 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Map-Me 24 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

Maptionnaire

Maptionnaire is een karteringstool gemaakt door en voor onderzoekers, waarbij dynamische vragenlijsten gekoppeld kunnen worden aan kaarten. Respondenten kunnen bij locatiegerichte vragen punten lijnen of vlakken op de kaart zetten. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Maptionnaire de fase samenwerken bereiken. In totaal heeft Maptionnaire 38 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Maptionnaire 30 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

MetroQuest

MetroQuest is een tool die bestaat uit een hele website. De website bevat bijvoorbeeld de onderwerpen 'prioriteiten', 'projecten', 'budget' en 'scenario's'. Hier kan een enquête, gekoppeld aan een kaart, aan toegevoegd worden. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. De tool kan geen hogere fase bereiken wanneer deze wordt ingezet tijdens een fysieke bijeenkomst. In totaal heeft MetroQuest 28 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft MetroQuest 22 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

MindMixer

MindMixer is een tool waarmee een forum kan worden aangemaakt voor een gemeenschap. Hierop kunnen onderwerpen of projecten worden gezet, waar input voor nodig is. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. De tool kan geen hogere fase bereiken wanneer deze wordt ingezet tijdens een fysieke bijeenkomst. In totaal heeft MindMixer 31 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft MindMixer 21 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is voldoende effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool effectiever is voor de respondent dan voor de inrichter van de tool.

Minecraft

Minecraft is een game bestaande uit een 3D wereld, opgebouwd uit blokken, waarin de spelers bijna alles kunnen bouwen wat ze willen. Het lijkt op digitaal lego. De tool kan zelfstandig geen participatiefase behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Minecraft de fase machtigen bereiken. In totaal heeft Minecraft 30 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Minecraft 10 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is matig effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool effectiever is voor de respondent dan voor de inrichter van de tool.

PlaceSpeak

PlaceSpeak is een tool waarmee input gegeven kan worden op lokale ruimtelijke planningsprojecten. De burgers kunnen onderwerpen kiezen die ze interessant vinden, waardoor ze op de hoogte blijven van deze projecten. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan PlaceSpeak de fase samenwerken bereiken.

In totaal heeft PlaceSpeak 30 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft PlaceSpeak 22 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

Serious Game Ludanta

Serious Game Ludanta is een 3D game, waarin een gebied kan worden (her)ingericht. De omgeving is gebaseerd op een GIS en datasets van de betreffende gebieden. De tool kan zelfstandig geen participatiefase behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Serious Game Ludanta de fase machtigen bereiken. In totaal heeft Serious Game Ludanta 27 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Serious Game Ludanta 22 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

StoryMap

StoryMap is een tool om op een eenvoudige manier interactieve kaarten in combinatie met tekst, foto's en andere functies te presenteren. De tool kan zelfstandig de participatiefase informeren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan StoryMap de fase consulteren bereiken. In totaal heeft StoryMap 32 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft StoryMap 20 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is voldoende effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool effectiever is voor de respondent dan voor de inrichter van de tool.

Survey123

Survey123 is een tool waarmee vragenformulieren gemaakt kunnen worden. Een formulier is gekoppeld aan een punt op de kaart. De tool kan zelfstandig de participatiefase consulteren behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Survey123 de fase betrekken bereiken. In totaal heeft Survey123 39 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Survey123 30 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers even effectief is.

Website Droomstad Den Bosch

Website Droomstad Den Bosch is een tool waar ideeën en dromen voor de stad op de kaart geplaatst kunnen worden. Deze ideeën en dromen kunnen door iedereen worden bekeken en hier kan op worden gestemd. De tool kan zelfstandig de participatiefase betrekken behalen. Indien de tool tijdens een fysieke bijeenkomst wordt ingezet, kan Website Droomstad Den Bosch de fase samenwerken bereiken. In totaal heeft Website Droomstad Den Bosch 36 punten van de 40 punten vanuit de respondent behaald. De tool valt in de categorie 'De digitale participatietool is uitstekend effectief voor de respondent'. Vanuit de inrichter heeft Website Droomstad Den Bosch 26 van de 35 punten behaald. Hier valt de tool in de categorie 'De digitale participatietool is (goed) effectief voor de inrichter'. Hieruit kan worden opgemaakt dat de tool voor beide gebruikers effectief is.

BIJLAGE 17: PUBLIEKSPARTICIPATIE EVALUATIEMETHODE

STAPPENPLAN PUBLIEKSPARTICIPATIE EVALUATIEMETHODE

Bron: (CEDA, 2017)

INLEIDING

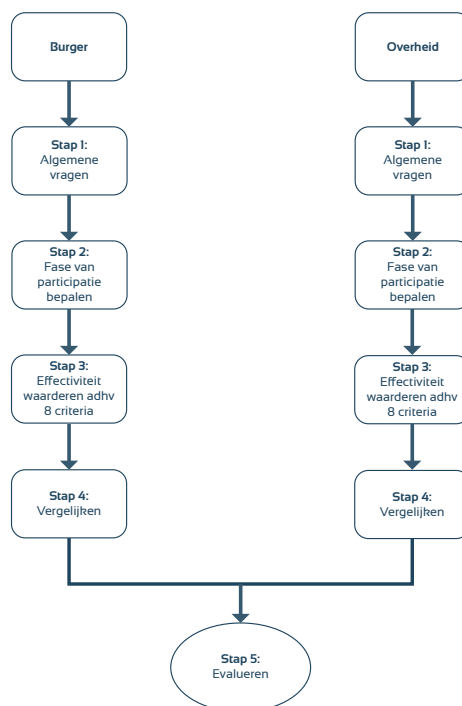
Voor u ligt het stappenplan voor de Publieksparticipatie Evaluatiemethode, ontwikkeld door drie studenten tijdens het afstuderen aan de opleiding Geo Media & Design van de HAS Hogeschool te 's-Hertogenbosch. Dit stappenplan is een onderdeel van "Participatie en de tools: Een onderzoek naar een effectief participatieproces".

De Publieksparticipatie Evaluatiemethode heeft als doel om een participatieproces vanuit twee partijen te evalueren. De twee partijen zijn in dit geval de burger en de overheid. Beide partijen hebben verschillende belangen bij een participatieproces, waardoor een evaluatie van een participatieproces zeer belangrijk is. De Publieksparticipatie Evaluatiemethode geeft inzicht in hoeverre de verwachtingen van beide partijen zijn voldaan.

Om de methode te doorlopen is een stroomschema opgesteld, dat hiernaast gepresenteerd wordt. Het stappenplan bestaat uit vier stappen, waarbij de twee partijen bij de eerste drie stappen onafhankelijk van elkaar fungeren. De laatste stap voeren beide partijen samen uit. Bij deze stap wordt daadwerkelijk het participatieproces geëvalueerd.

Instructie stappenplan

- Het stappenplan bestaat uit totaal 5 stappen:
 1. Algemene vragen
 2. Fase van participatie bepalen
 3. Effectiviteit waarderen aan de hand van 8 criteria
 4. Voorgaande stappen samen vergelijken
 5. Evalueren van de uitkomsten van de methode en het gehele participatieproces
- Alle stappen dienen volledig doorlopen te worden.
- Voor vragen of onduidelijkheden over het stappenplan kunt u contact opnemen met met de projectleider, Marien de Bakker van de HAS Hogeschool: M.deBakker@has.nl óf de opdrachtgever, Ruimteschepper / Smarticipatie: Info@smarticipatie.nl

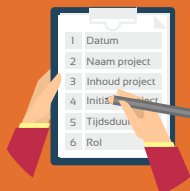

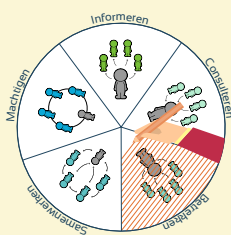
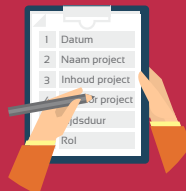
PUBLIEKSPARTICIPATIE EVALUATIEMETHODE

BURGER

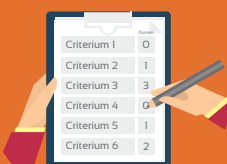
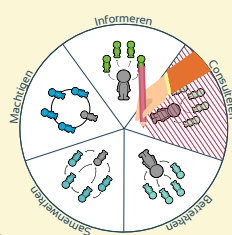
OVERHEID

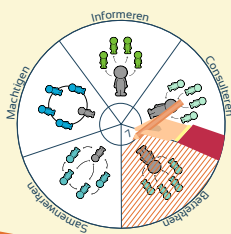
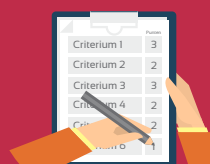
STAP 1
Algemene
vragen

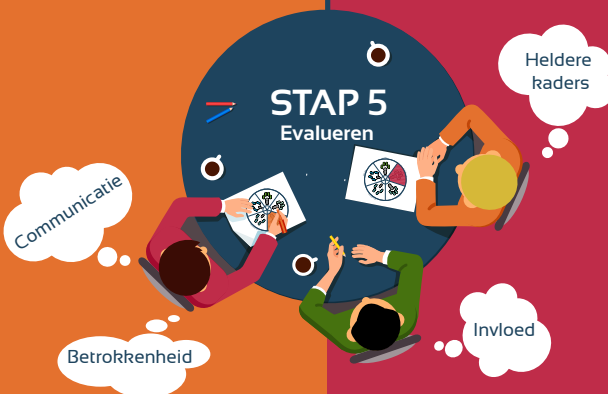
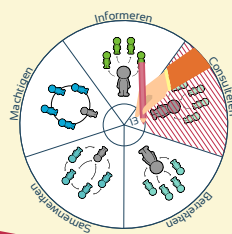
STAP 2
Fase van
participatie
bepalen

STAP 3
Effectiviteit
waarderen

STAP 4
Vergelijken

STAP 5
Evalueren

Helderereaders

Communicatie

Betrokkenheid

Invloed

STAP 1: ALGEMENE VRAGEN

1. Datum van invullen: .. - .. -
2. Hoe heet het project waarin u geparticipeerd heeft? _____

3. Wat hield het project in waarin u geparticipeerd heeft? _____

4. Wie is de initiator geweest van het project? _____
5. Wat is de tijdsduur van het project geweest? _____
6. Wat voor rol heeft u gehad tijdens het project? Burger / Overheid

Indien u 'Burger' heeft gekozen wordt u doorverwezen naar pagina 5
Indien u 'Overheid' heeft gekozen wordt u doorverwezen naar pagina 10
7. Wanneer u na deze Publieksparticipatie Evaluatiemethode nog opmerkingen heeft, meldt deze dan hier: _____

STAPPENPLAN VOOR DE BURGER

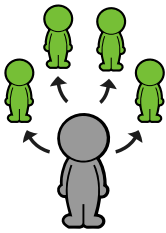
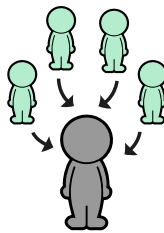
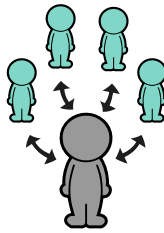
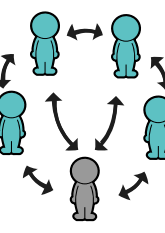
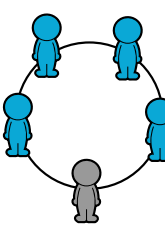
U bent als burger, ondernemer, organisatie of vanuit een andere rol betrokken geweest bij een participatieproces van een ruimtelijk project in uw leefomgeving. Dit participatieproces heeft u op een bepaalde manier ervaren. Om te beoordelen of het participatieproces volgens u als burger optimaal is verlopen, is een stappenplan opgesteld waar u een aantal vragen wordt gesteld. De eerste twee stappen dienen onafhankelijk van de overheid ingevuld te worden. Bij stap 3 komt u samen met de overheid om de eerste twee stappen te vergelijken en evalueren.

STAP 2: FASE VAN PARTICIPATIE BEPALEN

Allereerst is het belangrijk om te bepalen hoeveel invloed u als burger, ondernemer, organisatie of vanuit een andere rol heeft gehad tijdens het participatieproces. Er zijn verschillende fases van participatie. Deze worden in de onderstaande tabel beschreven. Belangrijk is dat u aan kunt geven in welke fase van participatie u tijdens het project heeft geparticipeerd.

Kies de fase waarin u geparticipeerd heeft en vul deze in op het antwoordformulier (bijlage 1), door een sector in het cirkeldiagram te arceren.

	Informereren	Consulteren	Betrekken	Samenwerken	Machtigen
					
Mate van invloed	De overheid voorziet de belanghebbenden van objectieve informatie, enkel en alleen om hen te helpen het probleem, de alternatieven, kansen en/of oplossingen te begrijpen.	De belanghebbenden voorzien de overheid van feedback over analyses, alternatieven en/of beslissingen.	De overheid betreft de belanghebbenden om samen te zorgen dat de behoeften van de belanghebbenden consequent worden begrepen en overwogen.	De overheid werkt samen met de belanghebbenden in elk aspect van het proces, inclusief de ontwikkeling van alternatieven en het achterhalen van de gewenste oplossing.	De overheid legt de besluitvorming in de handen van de belanghebbenden, waarbij de overheid wél het wettelijke en budgettaire kader aangeven.

STAP 3: EFFECTIVITEIT WAARDEREN AAN DE HAND VAN 8 CRITERIA

Om de effectiviteit van het participatieproces te beoordelen is het van belang om punten toe te kennen aan de criteria op de volgende pagina. Per criterium kunt u 0, 1, 2 of 3 punten geven, waarbij volgende schaal wordt gehanteerd. Aan het einde telt u de punten op en vult u dit cijfer in, in het antwoordformulier (bijlage 1). Doe dit door het getal in het binnenste cirkeldiagram in de sector, die u in stap 1 heeft gearceerd, in te vullen.

criterium	omschrijving	aantal punten
Invloed	De participant willen daadwerkelijk een impact op de beleidsfases hebben. Dit houdt in dat aanbevelingen en oplossingen van de participanten overwogen moeten worden in de besluitvorming.	
Betrokkenheid	Belanghebbenden willen betrokken worden bij een ruimtelijk project, dat direct invloed heeft op hun leefomgeving.	
Gelijkwaardigheid	De participanten hebben hetzelfde recht als de overheid en willen gelijk behandeld worden en niemand dient buitengesloten te worden. De mening van de participanten moeten even zwaar meewegen.	
Samenwerking	De belanghebbenden willen samen met de overheid werken, om zo tot gezamenlijk geaccepteerd beleid te komen. Indien nodig moet het publiek concessies doen.	
Heldere communicatie	De belanghebbenden moeten tijdig door de overheid geïnformeerd worden over het komende participatieproces; dit houdt in vóór aanvang van het participatieproces. Tijdens het participatieproces moet de overheid aangeven wanneer ideeën of aanbevelingen om de een of andere reden niet meegenomen kunnen worden. De overheid moet een open houding hebben, waardoor alle belanghebbenden op de hoogte zijn wie ze kunnen contacteren.	
Informatieniveau	Het publiek is voorzien van dezelfde informatie als de overheid, waardoor het duidelijk is hoeveel invloed er uitgeoefend kan worden op het beleid. Op deze manier is het voor het publiek duidelijk wat ze kunnen verwachten. Doordat er geen informatieachterstand plaatsvindt bij het publiek, kan er een discussie op niveau aangegaan worden. Evaluatie en terugkoppeling van informatie loopt iteratief door het participatieproces heen.	
Geen belemmeringen	De overheid moet zich klantgericht opstellen naar het publiek. Dit houdt in dat er meegedacht wordt in oplossingen en niet in spelregels of belemmeringen. Ook stelt de overheid heldere kaders op, waarbinnen de rest van het publiek ruimte heeft om ideeën of aanbevelingen aan te reiken.	
Tijdsgebondenheid	De overheid moet het participatieproces binnen de gestelde looptijd afronden.	
		Totaal aantal punten:

STAP 4 & 5: VERGELIJKEN EN EVALUEREN

Dezestapdietsamenmetdeoverheiduitgevoerd te worden, om op deze manier de uitkomsten te vergelijken en het participatieproces te evalueren. De gekozen sectoren en de optelsom van de beoordeling van de criteria, van zowel u als de overheid, worden in deze stap met elkaar vergeleken. Indien door beide partijen dezelfde fase van participatie gearceerd is in het cirkeldiagram, hebben jullie dezelfde verwachtingengehadoverdefasevanparticipatie.

Wanneer niet dezelfde sectoren gearceerd zijn, zijn de verwachtingen van het participatieproces van beide partijen niet gelijk.

De volgende stap is het vergelijken van de optelsom van de criteria. Dit is een getal tussen de 0 en 24 dat in de volgende categorieën kan vallen:

- 0-6 punten = het participatieproces is onvoldoende effectief geweest
- 7-12 punten = het participatieproces is voldoende effectief geweest
- 13-18 punten = het participatieproces is (goed) effectief geweest
- 19-24 punten = het participatieproces is uitstekend effectief geweest

Het totaal aantal punten van zowel u als de overheid dient met elkaar vergeleken te worden. Indien dit puntenaantal in dezelfde, hiernaast staande, categorie valt is de effectiviteit van het participatieproces hetzelfde ervaren.

Wanneer de categorieën van elkaar verschillen, is de effectiviteit van het participatieproces niet hetzelfde ervaren.

Afsluitend wordt bepaald of het gehele participatieproces optimaal of suboptimaal is verlopen. Vergelijk hiervoor zowel de gearceerde sectoren als de puntenaantallen. Op het moment dat zowel de gearceerde sectoren hetzelfde zijn en de puntenaantallen dicht bij elkaar liggen, is het participatieproces optimaal verlopen. Er zijn twee situaties waarbij het participatieproces suboptimaal is verlopen. Een eerste optie is wanneer de gearceerde sectoren overeenkomen, maar de puntenaantallen niet dicht bij elkaar liggen. Een tweede optie is wanneer de gearceerde sectoren niet overeenkomen, maar de puntenaantallen wél dicht bij elkaar liggen.

STAPPENPLAN VOOR DE OVERHEID

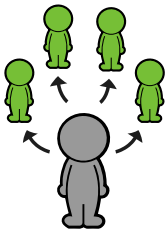
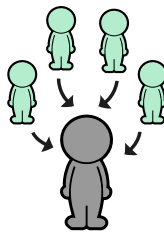
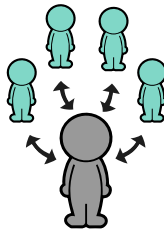
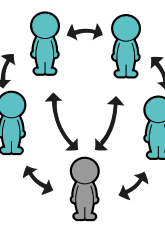
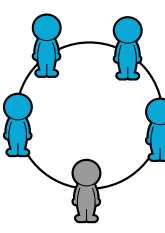
U bent als overheid initiator of facilitator geweest bij een participatieproces van een ruimtelijk project in de leefomgeving. Dit participatieproces heeft u op een bepaalde manier ervaren. Om te beoordelen of het participatieproces volgens u als overheid optimaal is verlopen, is een stappenplan opgesteld waar u een aantal vragen wordt gesteld. De eerste twee stappen dienen onafhankelijk van de burger(s) ingevuld te worden. Bij stap 3 komt u samen met de burger(s) om de eerste twee stappen te vergelijken en evalueren.

STAP 2: FASE VAN PARTICIPATIE BEPALEN

Allereerst is het belangrijk om te bepalen hoeveel invloed de burger(s) heeft/hebben gehad tijdens het participatieproces. Er zijn verschillende fases van participatie. Deze worden in de onderstaande tabel beschreven. Belangrijk is dat u aan kunt geven in welke fase van participatie de burger(s) tijdens het project heeft/hebben geparticipeerd.

Kies de fase waarin de burger(s) kon/konden participeren in het project. Vul deze in op het antwoordformulier (bijlage 1), door een sector in het cirkeldiagram te arceren.

	Informereren	Consulteren	Betrekken	Samenwerken	Machtigen
Mate van invloed	 <p>De overheid voorziet de belanghebbenden van objectieve informatie, enkel en alleen om hen te helpen het probleem, de alternatieven, kansen en/of oplossingen te begrijpen.</p>	 <p>De belanghebbenden voorzien de overheid van feedback over analyses, alternatieven en/of beslissingen.</p>	 <p>De overheid betreft de belanghebbenden om samen te zorgen dat de behoeften van de belanghebbenden consequent worden begrepen en overwogen.</p>	 <p>De overheid werkt samen met de belanghebbenden in elk aspect van het proces, inclusief de ontwikkeling van alternatieven en het achterhalen van de gewenste oplossing.</p>	 <p>De overheid legt de besluitvorming in de handen van de belanghebbenden, waarbij de overheid wél het wettelijke en budgettaire kader aangeven.</p>

STAP 3: EFFECTIVITEIT WAARDEREN AAN DE HAND VAN 8 CRITERIA

Om de effectiviteit van het participatieproces te beoordelen is het van belang om punten toe te kennen aan de criteria op de volgende pagina. Per criterium kunt u 0, 1, 2 of 3 punten geven, waarbij volgende schaal wordt gehanteerd. Aan het einde telt u de punten op en vult u dit cijfer in, in het antwoordformulier (bijlage 1). Doe dit door het getal in het binnenste cirkeldiagram in de sector, die u in stap 1 heeft gearceerd, in te vullen.

criterium	omschrijving	aantal punten
Representativiteit	De participanten zouden de eigenschappen moeten delen van de niet-participanten. Oftewel, de participanten zouden een afspiegeling moeten vormen van de belanghebbende, ook van de niet-participanten.	
Onafhankelijkheid	Het participatieproces is onafhankelijk en onpartijdig.	
Vroege betrokkenheid	Belanghebbenden moeten zo vroeg mogelijk betrokken worden in het participatieproces, zodra het zinvol is voor de belanghebbenden en de resultaten gebruikt kunnen worden.	
Invloed	De participanten zouden daadwerkelijk een impact op de beleidsfases moeten hebben. Dit houdt in dat aanbevelingen en oplossingen daadwerkelijk meegenomen worden in de besluitvorming.	
Transparantie	Het participatieproces moet transparant zijn, zodat alle belanghebbenden (ook degene die niet deelnemen) op de hoogte zijn waarover gesproken wordt en hoe beslissingen genomen worden.	
Toegankelijkheid tot informatie	Participanten moeten beschikking hebben tot de juiste middelen om hen in staat te stellen om met succes te kunnen participeren.	
Heldere omschrijving participatie	De aard, omvang en doelen van de participatie moet helder beschreven zijn, zodat er geen misverstanden kunnen ontstaan.	
Gestructureerde besluitvormings-procedure	Het participatieproces moet een heldere besluitvormingsprocedure hebben, waardoor het duidelijk is hoe tot een besluit is gekomen. Documentatie hiervan vergroot de transparantie en effectiviteit van het participatieproces.	
		Totaal aantal punten:

STAP 4 & 5: VERGELIJKEN EN EVALUEREN

Deze stap dient samen met de burger(s) uitgevoerd te worden, om op deze manier de uitkomsten te vergelijken en het participatieproces te evalueren. De gekozen sectoren en de optelsom van de beoordeling van de criteria, van zowel u als de burger(s), worden in deze stap met elkaar vergeleken. Indien door beide partijen dezelfde fase van participatie gearceerd is in het cirkeldiagram, hebben jullie dezelfde verwachtingengehadoverdefasevanparticipatie.

Wanneer niet dezelfde sectoren gearceerd zijn, zijn de verwachtingen van het participatieproces van beide partijen niet gelijk.

De volgende stap is het vergelijken van de optelsom van de criteria. Dit is een getal tussen de 0 en 24 dat in de volgende categorieën kan vallen:

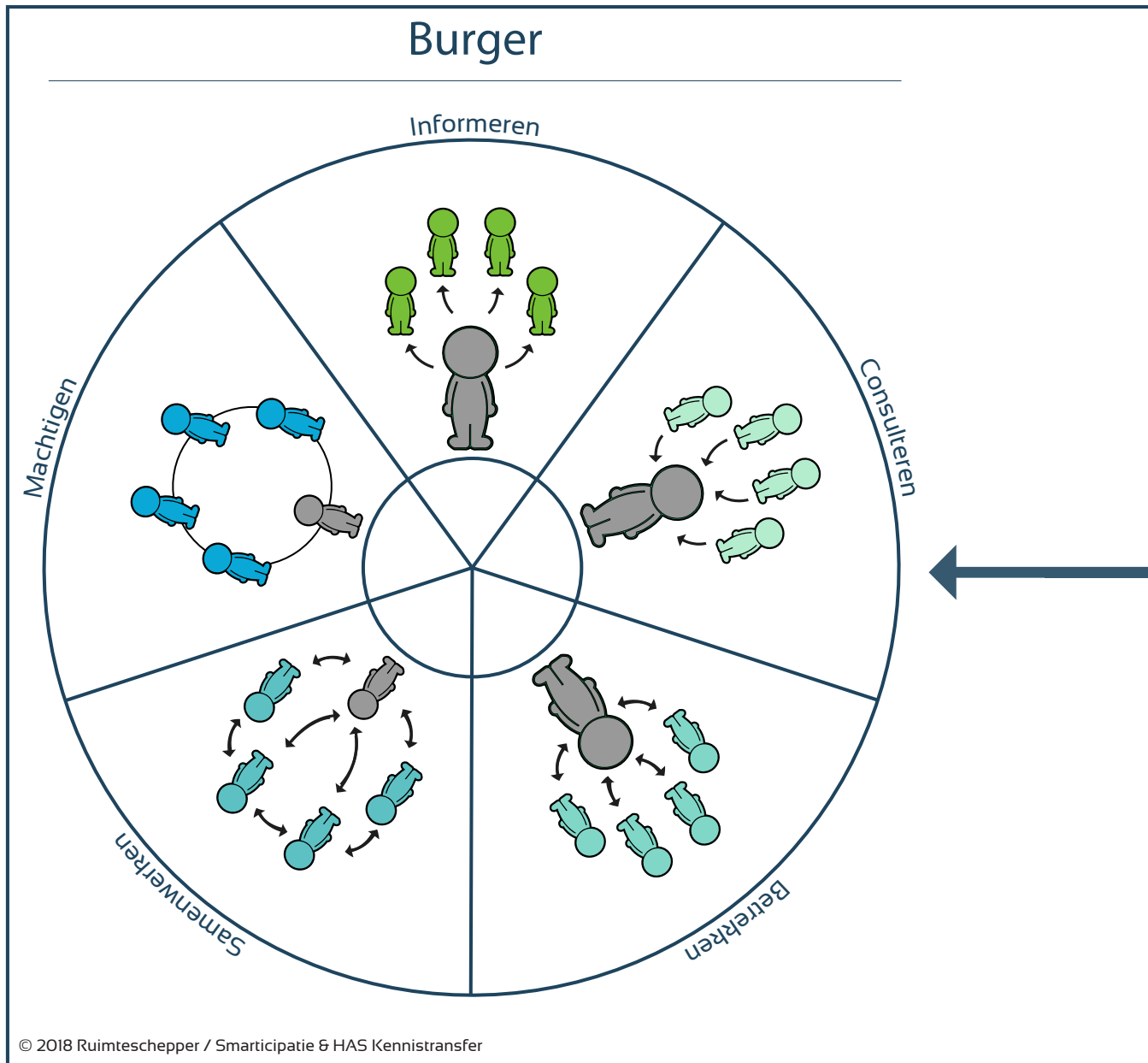
- 0-6 punten = het participatieproces is onvoldoende effectief geweest
- 7-12 punten = het participatieproces is voldoende effectief geweest
- 13-18 punten = het participatieproces is (goed) effectief geweest
- 19-24 punten = het participatieproces is uitstekend effectief geweest

Het totaal aantal punten van zowel u als de burger(s) dient met elkaar vergeleken te worden. Indien dit puntenaantal in dezelfde, hiernaast staande, categorie valt is de effectiviteit van het participatieproces hetzelfde ervaren. Wanneer de categorieën van elkaar verschillen, is de effectiviteit van het participatieproces niet hetzelfde ervaren.

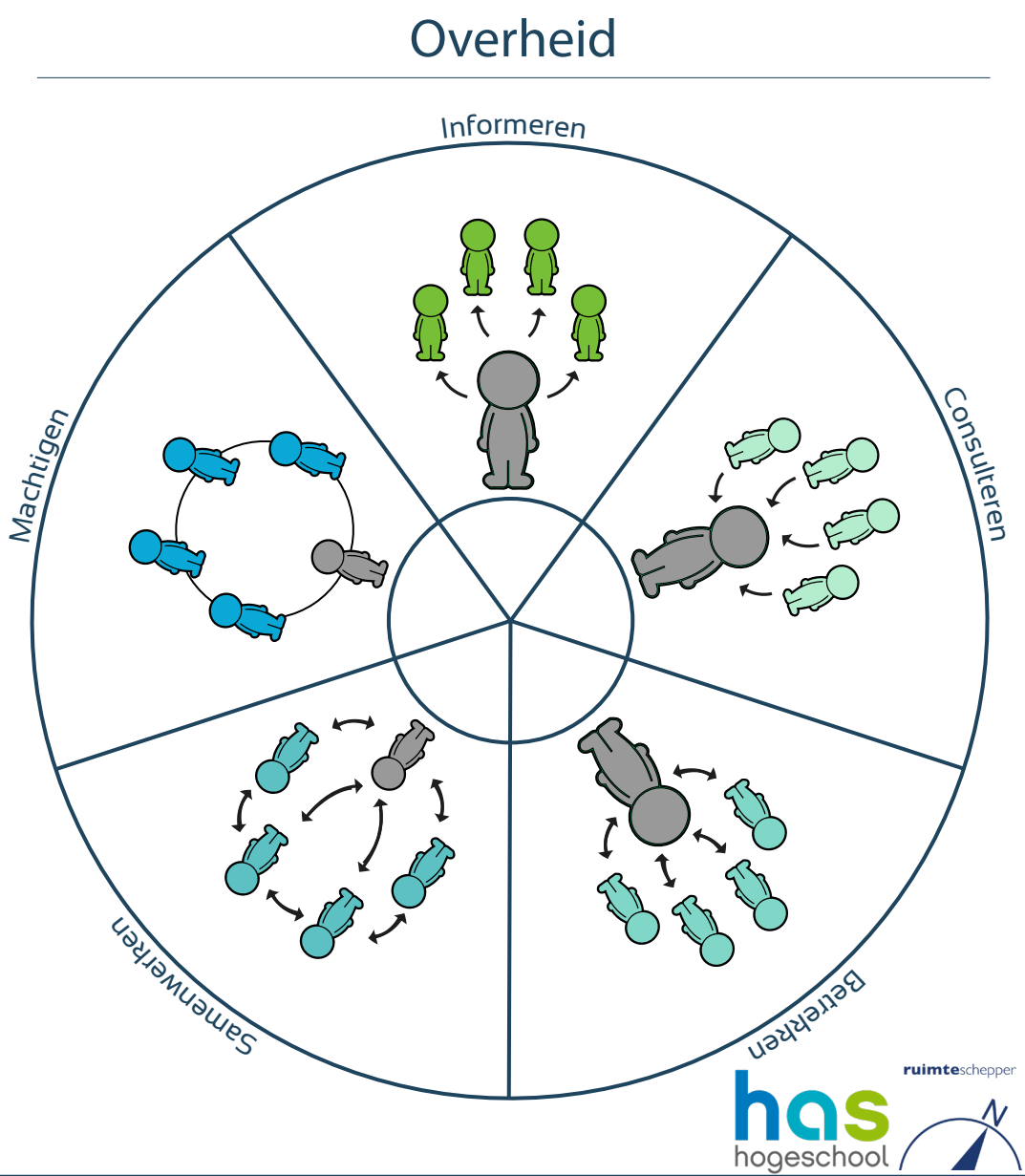
Afsluitend wordt bepaald of het gehele participatieproces optimaal of suboptimaal is verlopen. Vergelijk hiervoor zowel de gearceerde sectoren als de puntenaantallen. Op het moment dat zowel de gearceerde sectoren hetzelfde zijn en de puntenaantallen dicht bij elkaar liggen, is het participatieproces optimaal verlopen. Er zijn twee situaties waarbij het participatieproces suboptimaal is verlopen. Een eerste optie is wanneer de gearceerde sectoren overeenkomen, maar de puntenaantallen niet dicht bij elkaar liggen. Een tweede optie is wanneer de gearceerde sectoren niet overeenkomen, maar de puntenaantallen wél dicht bij elkaar liggen.

BIJLAGE 1: ANTWOORDFORM

FORMULIER

BIJLAGE 18: RESULTATEN VALIDATIE 1; GEMEENTE BERGEN (NH)

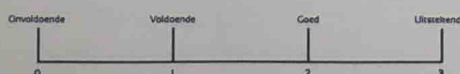

STAP 1: ALGEMENE VRAGEN

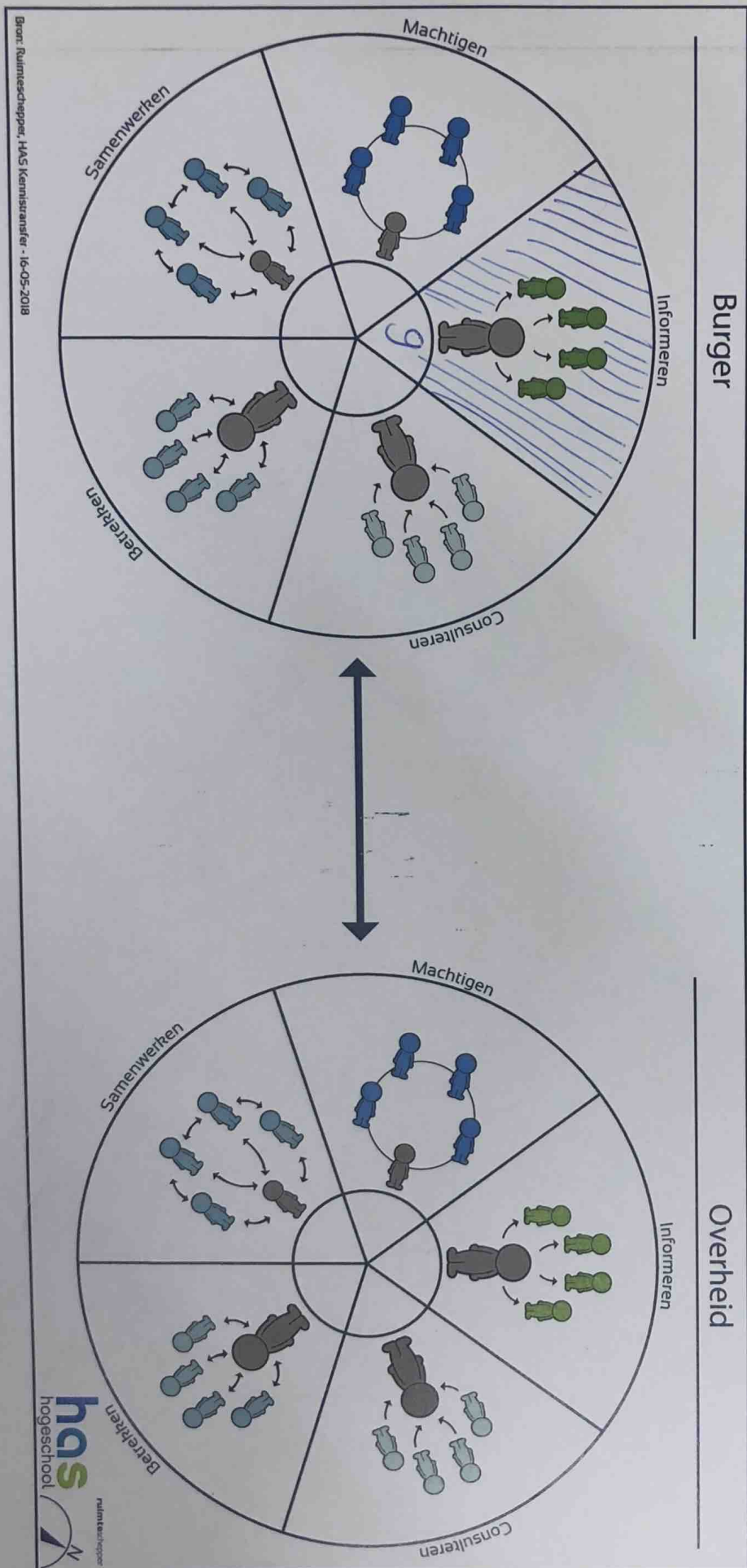
1. Datum van invullen: 06-06-2018
2. Hoe heet het project waarin u geparticipeerd heeft? Mooier Bergen
3. Wat hield het project in waarin u geparticipeerd heeft? een alternatief plan voor het centrum van Bergen (NH), waarbij geen supermarkt naast een bestaande supermarkt wordt gerealiseerd maar een kleinschalig handelsplan met landjes, waar het dorp behaefte aan heeft.
4. Wie is de initiator geweest van het project? Stichting Mooier Bergen
5. Wat is de tijdsduur van het project geweest? april 2016 t/m 30 september 2016
6. Wat voor rol heeft u gehad tijdens het project? Burger / Overheid
Indien u 'Burger' heeft gekozen wordt u doorverwezen naar pagina 4
Indien u 'Overheid' heeft gekozen wordt u doorverwezen naar pagina 10
7. Wanneer u na deze Publieksparticipatie Evaluatiemethode nog opmerkingen heeft, meldt deze dan hier:

Criterion	Omschrijving	Aantal punten
Invloed	De participant willen daadwerkelijk een impact op de beleidsfases hebben. Dit houdt in dat aanbevelingen en oplossingen van de participanten overwogen moeten worden in de besluitvorming.	0
Betrokkenheid	Belanghebbenden willen betrokken worden bij een ruimtelijk project, dat direct invloed heeft op hun leefomgeving.	3
Gelijkwaardigheid	De participanten hebben hetzelfde recht als de overheid en willen gelijk behandeld worden en niemand dient buitengesloten te worden. De mening van de participanten moeten even zwaar meewegen.	1
Samenwerking	De belanghebbenden willen samen met de overheid werken, om zo tot gezamenlijk geaccepteerd beleid te komen. Indien nodig moet het publiek concessies doen.	0
Heldere communicatie	De belanghebbenden moeten tijdig door de overheid geïnformeerd worden over het komende participatieproces; dit houdt in vóór aanvang van het participatieproces. Tijdens het participatieproces moet de overheid aangeven wanneer ideeën of aanbevelingen om de een of andere reden niet meegenomen kunnen worden. De overheid moet een open houding hebben, waardoor alle belanghebbenden op de hoogte zijn wie ze kunnen contacteren.	2
Informatieniveau	Het publiek is voorzien van dezelfde informatie als de overheid, waardoor het duidelijk is hoeveel invloed er uitgeoefend kan worden op het beleid. Op deze manier is het voor het publiek duidelijk wat ze kunnen verwachten. Doordat er geen informatieachterstand plaatsvindt bij het publiek, kan er een discussie op niveau aangegaan worden. Evaluatie en terugkoppeling van informatie loopt iteratief door het participatieproces heen.	0
Geen belemmeringen	De overheid moet zich klantgericht opstellen naar het publiek. Dit houdt in dat er meegedacht wordt in oplossingen en niet in spelregels of belemmeringen. Ook stelt de overheid heldere kaders op, waarbinnen de rest van het publiek ruimte heeft om ideeën of aanbevelingen aan te reiken.	0
Tijdsgebondenheid	De overheid moet het participatieproces binnen de gestelde looptijd afronden.	3
		Totaal aantal punten: 9

BILLAGE 1: ANTWOORDFORMULIER

BIJLAGE 19: RESULTATEN VALIDATIE 2; GEMEENTE ZALTBOMMEL

STAP 1: ALGEMENE VRAGEN

1. Datum van invullen: 27-06-2018
2. Hoe heet het project waarin u geparticipeerd heeft? Herinrichting Tijningsplas
3. Wat hield het project in waarin u geparticipeerd heeft? Het opnieuw inrichten van de Tyningsplas voor meerdere gebruiken
4. Wie is de initiator geweest van het project? Gemeente Zaltbommel
5. Wat is de tijdsduur van het project geweest? 2016 - 2018
6. Wat voor rol heeft u gehad tijdens het project? Burger / Overheid
Indien u 'Burger' heeft gekozen wordt u doorverwezen naar pagina 4
Indien u 'Overheid' heeft gekozen wordt u doorverwezen naar pagina 10
7. Wanneer u na deze Publieksparticipatie Evaluatiemethode nog opmerkingen heeft, meldt deze dan hier: _____

criterium	omschrijving	aantal punten
Involed	De participant willen daadwerkelijk een impact op de beleidsfases hebben. Dit houdt in dat aanbevelingen en oplossingen van de participanten overwogen moeten worden in de besluitvorming.	2
Betrokkenheid	Belanghebbenden willen betrokken worden bij een ruimtelijk project, dat direct invloed heeft op hun leefomgeving.	2
Gelijkwaardigheid	De participanten hebben hetzelfde recht als de overheid en willen gelijk behandeld worden en niemand dient buitengesloten te worden. De mening van de participanten moeten even zwaar meewegen.	2
Samenwerking	De belanghebbenden willen samen met de overheid werken, om zo tot gezamenlijk geaccepteerd beleid te komen. Indien nodig moet het publiek concessies doen.	2
Heldere communicatie	De belanghebbenden moeten tijdig door de overheid geïnformeerd worden over het komende participatieproces; dit houdt in vóór aanvang van het participatieproces. Tijdens het participatieproces moet de overheid aangeven wanneer ideeën of aanbevelingen om de een of andere reden niet meegenomen kunnen worden. De overheid moet een open houding hebben, waardoor alle belanghebbenden op de hoogte zijn wie ze kunnen contacteren.	1
Informatieniveau	Het publiek is voorzien van dezelfde informatie als de overheid, waardoor het duidelijk is hoeveel invloed er uitgeoefend kan worden op het beleid. Op deze manier is het voor het publiek duidelijk wat ze kunnen verwachten. Doordat er geen informatieachterstand plaatsvindt bij het publiek, kan er een discussie op niveau aangegaan worden. Evaluatie en terugkoppeling van informatie loopt iteratief door het participatieproces heen.	2
Geen belemmeringen	De overheid moet zich klantgericht opstellen naar het publiek. Dit houdt in dat er meegedacht wordt in oplossingen en niet in spelregels of belemmeringen. Ook stelt de overheid heldere kaders op, waarbinnen de rest van het publiek ruimte heeft om ideeën of aanbevelingen aan te reiken.	2
Tijdsgebondenheid	De overheid moet het participatieproces binnen de gestelde looptijd afronden.	2
		Totaal aantal punten: 15

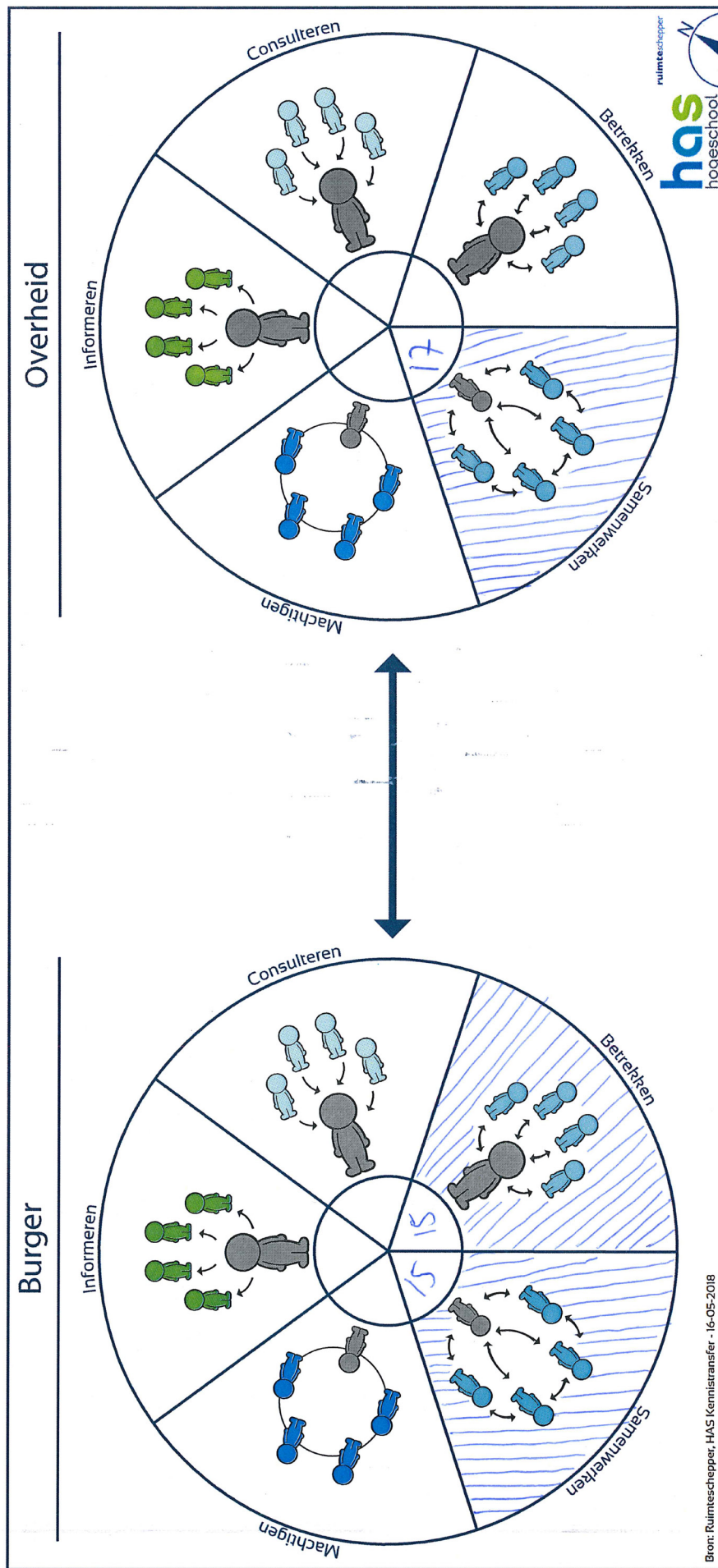

criterium	omschrijving	aantal punten
Representativiteit	De participanten zouden de eigenschappen moeten delen van de niet-participanten. Oftewel, de participanten zouden een afspiegeling moeten vormen van de belanghebbende, ook van de niet-participanten.	1
Onafhankelijkheid	Het participatieproces is onafhankelijk en onpartijdig.	3
Vroege betrokkenheid	Belanghebbenden moeten zo vroeg mogelijk betrokken worden in het participatieproces, zodra het zinvol is voor de belanghebbenden en de resultaten gebruikt kunnen worden.	3
Invloed	De participanten zouden daadwerkelijk een impact op de beleidsfases moeten hebben. Dit houdt in dat aanbevelingen en oplossingen daadwerkelijk meegenomen worden in de besluitvorming.	3
Transparantie	Het participatieproces moet transparant zijn, zodat alle belanghebbenden (ook degene die niet deelnemen) op de hoogte zijn waarover gesproken wordt en hoe beslissingen genomen worden.	1
Toegankelijkheid tot informatie	Participanten moeten beschikking hebben tot de juiste middelen om hen in staat te stellen om met succes te kunnen participeren.	2
Heldere omschrijving participatie	De aard, omvang en doelen van de participatie moet helder beschreven zijn, zodat er geen misverstanden kunnen ontstaan.	2
Gestructureerde besluitvormingsprocedure	Het participatieproces moet een heldere besluitvormingsprocedure hebben, waardoor het duidelijk is hoe tot een besluit is gekomen. Documentatie hiervan vergroot de transparantie en effectiviteit van het participatieproces.	2
		Totaal aantal punten: 17

BIJLAGE 1: ANTWOORDFORMULIER

BIJLAGE 20: RESULTATEN VALIDATIE 3; GEMEENTE GORINCHEM

STAP 1: ALGEMENE VRAGEN

1. Datum van invullen: 28-06-2018
2. Hoe heet het project waarin u geparticipeerd heeft? Evaluatie parkeerbeleid binnenstad Gorinchem.
3. Wat hield het project in waarin u geparticipeerd heeft? Evaluatie en verbetering gebruik huidige parkeercapaciteit.
4. Wie is de initiator geweest van het project? Gemeente Gorinchem
5. Wat is de tijdsduur van het project geweest? 1/2 jaar
6. Wat voor rol heeft u gehad tijdens het project? Burger / Overheid
Indien u 'Burger' heeft gekozen wordt u doorverwezen naar pagina 4
Indien u 'Overheid' heeft gekozen wordt u doorverwezen naar pagina 10
7. Wanneer u na deze Publieksparticipatie Evaluatiemethode nog opmerkingen heeft, meldt deze dan hier: _____

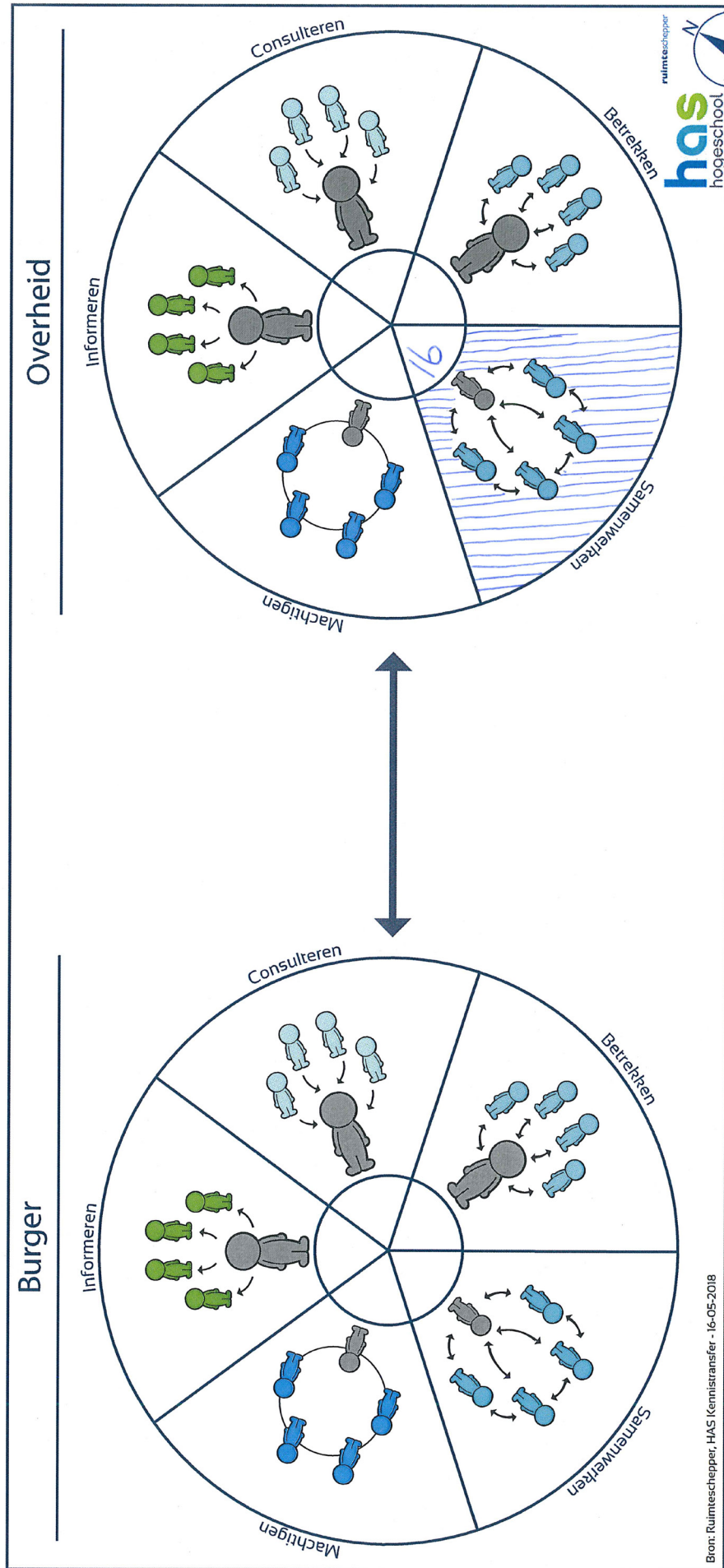

criterium	omschrijving	aantal punten
Representativiteit	De participanten zouden de eigenschappen moeten delen van de niet-participanten. Oftewel, de participanten zouden een afspiegeling moeten vormen van de belanghebbende, ook van de niet-participanten.	3
Onafhankelijkheid	Het participatieproces is onafhankelijk en onpartijdig.	3
Vroege betrokkenheid	Belanghebbenden moeten zo vroeg mogelijk betrokken worden in het participatieproces, zodra het zinvol is voor de belanghebbenden en de resultaten gebruikt kunnen worden.	2
Invloed	De participanten zouden daadwerkelijk een impact op de beleidsfasen moeten hebben. Dit houdt in dat aanbevelingen en oplossingen daadwerkelijk meegenomen worden in de besluitvorming.	3
Transparantie	Het participatieproces moet transparant zijn, zodat alle belanghebbenden (ook degene die niet deelnemen) op de hoogte zijn waarover gesproken wordt en hoe beslissingen genomen worden.	0
Toegankelijkheid tot informatie	Participanten moeten beschikking hebben tot de juiste middelen om hen in staat te stellen om met succes te kunnen participeren.	3
Heldere omschrijving participatie	De aard, omvang en doelen van de participatie moet helder beschreven zijn, zodat er geen misverstanden kunnen ontstaan.	1
Gestructureerde besluitvormingsprocedure	Het participatieproces moet een heldere besluitvormingsprocedure hebben, waardoor het duidelijk is hoe tot een besluit is gekomen. Documentatie hiervan vergroot de transparantie en effectiviteit van het participatieproces.	1
		Totaal aantal punten: 16

BIJLAGE 1: ANTWOORDFORMULIER

has